

S/O
722.44
v 834 v

॥ श्रीकाशीविष्णुनाथपुरीमेंदुर्गिराजगणेशकेपाश दाऊअग्निहोत्रीकेसि
हविनायकयन्त्रमेंविश्वकर्माप्रकाशरूपा दाऊपोथीवालेकेदुर्गमिलेगा॥

वि०
प्र०
१

श्रीगणेशाय नमः जयति वरदमूर्तिर्मङ्गलमङ्गलानां जयति सकलवन्द्या भारती ब्रह्मरूपा जयति भुवनमातु चिन्मयी मोक्षरूपादि
शानुमममहे शो वाक्ययः शब्दरूपम् १ आब्रह्मभुवनालोका गृहस्थाश्रममाश्रिताः यतस्तस्माद्गृहारम्भप्रवेशसमयं त्वादम् २
प्रवक्ष्यामि सुनिश्चेष्टशृणुद्ये काग्रमानसः यदुक्तं शंभुना पूर्वम् आस्तृणास्त्रं पुरातनम् ३ पराशरः प्राह बृहद्रथाय बृहद्रथमाह ब्रवि
ष्वकर्मणे सविष्वकर्मो जगतां हिताय प्रोवाच शास्त्रं बह्वुभेदयुक्तं ४ विष्वकर्मो वाच वास्तृणास्त्रं प्रवक्ष्यामि लोकानां हितकाम्य
या ५ पुरात्रेता युगे ह्यासीन्महाभूतमव्यवस्थितम् स्वायमानं शरीरेण सकलभुवननन्तः ६ तन्दृष्ट्वा विस्मयन् देवागताः सेन्द्राभया
दृताः ततस्तैर्भयमापन्ना ब्रह्माणं प्रारणं ययुः ७ भूतभावन् भूतेषामहङ्गयमुपस्थितम् कयास्यामः क्व गच्छामो वयं लोकपिताम
हः ८ माभयद्गुरुको देवा विगृह्येत महावतम् पातयाद्यो मुखं भूमौ निर्विशङ्का भविष्यथ ९ ततस्तैर्क्रोधसन्तर्पितृह्यैवातम्मह
वत्सम् विनिर्दिष्टं मधोवल्कं स्थितानैव तैस्सुराः १० तमेव वास्तूपुरुषं ब्रह्मा समस्तजन्मभुः दृष्ट्वा पक्षे च तृतीयायां मासि भाद्रपदे न
द्या शनिवारे भवज्जन्मनश्चैत्रे द्धनिका सुच योगस्तस्य व्यतीपातकृत्वा स्वच्छिदं संज्ञकं १२ मद्भान्तरे भवज्जन्म कुस्त्रिके नुतयेव च
कोशमानम् महाशब्दं ब्रह्माणं समुपपद्यत १३ चराचरमिदं सर्वं त्वया सृष्टं जगत्प्रभो विना परो धेनवमपीडय नि सु राक्षसाम् १४ व
रजस्यै ददौ प्रीतो ब्रह्मालोकपितामहः ग्रामेवानगरे वापि दुर्गे वापतनेपि वा १५ प्रासादे च प्रपायां च जलोद्याने नद्यैव च यत्त्वान्न
भूजयेन्मर्त्यो मोहादास्तूनाप्रभो १६ अश्रियमृत्युमाप्नोति विघ्नस्तस्य पदे पदे वास्तूनाम कुर्वोणस्तवाहारे भविष्यति १७ इत्यु

कानर्द्धेसद्योदेवो ब्रह्माविदाम्बरः वालुपूजां प्रकुर्वीत गृह्यारंभे प्रवेशने १८ द्वाराभिवर्तने चैव त्रिविधे च प्रवेशने प्रति वर्षं च यज्ञोद्गतया
 पुत्रस्य जन्मनि १९ व्रतवन्द्ये विवाहे च तथैव च मस्योत्सवे जीर्णोद्दारे तथा शस्यन्त्यासे चैव विशेषतः २० वज्राग्निदूषिते भस्मे सर्पचा
 रणुसलेष्टिते उत्सुकव्यासिते सप्तर्षौ क्वाकाधिवासिते २१ मृगाधिवासिते राज्ञो गोमार्जोराभिनादिने चारणाश्चाष्टिर्विक्रान्ते स्त्रीणां यु
 द्धमिदूषिते २२ कपोतकगृहावासे मधूनां निलये तथा अन्यैश्चैव गृहोत्पातैर्दूषिते शान्तिमाचरेत् २३ ॥ अथ भूमिदर्शनम् ॥
 अस्मानः संप्रवक्ष्यामि लोकानां हि जगन्मया येनारक्ता जगन्मया पीता कृष्णा वर्णो लुप्तवर्तः २४ सुगन्धाद्वाह्यणी भूमी रक्ता गन्धानुस
 त्रिणी मधुगन्धभवेद्दृश्या मद्यगन्धा च पृथ्वी २५ मधुराद्वाह्यणी भूमी कषायाक्षत्रियामक्षा अम्लवैश्या भवेद्भूमिस्तिला मृदा
 प्रकीर्तिता २६ कसुरसो द्विपाकारो सिंहोऽस्माभे भरुपिणी रजश्च भद्रयो गच्छति नृलंस्त्रिङ्ग सन्निभं २७ प्रासादश्चैनकुम्भादिदे
 वानामपि दुर्हभां त्रिकोणां शकटयकारस्तर्प्ये व्यजनसन्निभां २८ सुरजाकारस्तदृशां सर्पमण्डक रूपाणि स्वराजगरसङ्का
 राश्चक्राच्छिपिटरूपाणि २९ मुद्गराभांतयोत्सुककाकसर्पे निभान्तया शूकोद्ग्राजसदृशां धनुः परसुरूपिणीं ३० कृकलस
 रावाकारान्दुर्गम्याश्च विवर्जयेत् मनोरमा च या भूमिः परेक्षेत् प्रयत्नतः ३१ द्वितीया दृढभूमिश्च निष्ठा चोत्तरपृथ्वेके गम्भीरा ब्राह्मणी
 भूमिर्नैपाणा तुङ्गमाश्रिता ३२ वैश्यानां समभूमिश्च पृक्षाणां विकटास्तृता सर्वेषां चैव वर्णानां समभूमिः शुभावहा ३३ शुक्लव
 र्णा च सर्वेषां सुभाभूमि रूढाहता कुशकाशयुता ब्राह्मी दूर्वा नृपतिवर्गे गा ३४ फलकुण्डलतैव श्यामदृक्षाणां मृगा संयुता नदीघाता

वि०
प्र०
२

अत्रिंतांतद्वन्महापाषाणसंयुतां ३५ पर्वताग्रेषुसंलम्नाङ्गतीम्विवरसंयुतां वक्त्रांस्वरूपेनिभांतद्वल्लकुटाभाङ्कुरूपिणीम् ३६ मुशला
भास्महाघोरांवायुनावापिपीडितां वल्लभल्लकसंयुक्तांमध्येविकटरूपिणीम् ३७ मृशृगासनिभां रूक्षांदनकैःपरिवा
रितां चैत्यश्रमणनवल्मीकधूर्तैकाल्पवर्जिताम् ३८ क्षतुष्यथमहावृक्षदेवमंत्रिनिवासनां दूरश्रिताच्चभृगर्तयुक्ताच्चैवविवर्ज
येत् ३९ इतिभूमिलक्षणं॥ अथफलानि॥ स्ववर्णगन्धसुरसाधनधान्यमुखाम्बुजान्दृषाम्भापयुल्लिखिदा ४०
म ४० चतुरस्यामहाधन्यद्विपाभाधनदायिनी सिंहाभासगुणान्युजान्दृषाम्भापयुल्लिखिदा ४१ यज्ञासद्वितदाभूमिर्भद्रपीठनिभा
तथा त्रिष्टुल्लस्त्रयावीरणामुत्पत्तिर्धनसौख्यदा ४२ लिङ्गाभालिङ्गिनांश्रेष्ठाप्रासादद्वजसन्निभा पदोन्नतिप्रकुंठतेकुम्भाभा
धनवर्द्धिनी ४३ त्रिकोणशकटाकारास्त्र्येव्यजनसन्निभा क्रमेणसुतसौख्यार्थधर्मदानिकरीस्तृता ४४ मुरजावशहासर्पम
रुक्ताभाभयाबहा नैस्स्वरानुकारचमृत्युदाजगरान्विता ४५ क्षिपिदापौरुषेर्होनासुद्वराभातथैवच काकोस्तृकनिभासहैदु
रवशोकमयप्रदा ४६ सर्पाभापुत्रयोत्रघ्नीवेंशभावंशहानिदा शृङ्गरोद्वाजसदृशीधनुःपम्पुसुरूपिणी ४७ कुचैल्लम्बलिनान्म
ख्येन्त्रस्त्राज्जतयेत्सुतान् रुक्मलासशवाकारमृजपुत्राधनार्तिदा ४८ दुर्गेभ्यापिनाम्बंशप्रजाभूमिंपरित्यजेत् मनोरमासु
तप्रदादृढाधनप्रदामना सुनार्थेदानयाप्युदकसुरेशदिकृत्स्नवामहो ४९ गर्भेश्वराजनेयेभुजानांभीरनिःश्चनान्मुक्ताभयदा
न्विताङ्कुर्योत्समासौभाग्यदायिनी ५० विकटाष्टद्वजानीनानथादुर्गेनिकासिनाम् शुभदानापरेषांचतस्कराणामुभावहा ५१

रामः
के०

स्वेवर्णवर्णोऽस्वान्वर्णान्त्वर्णानामधिपत्यदा शुक्लवर्णोऽसर्वेषाम्युत्रयौत्रविवर्दिनी कुशकाशान्विनात्रसर्वेषामनुभवेनेत्युतान् दूर्वास्त्रि
जावीरजनिः फसाढ्याधनपुत्रदा ५३ नदीघाताप्रितामस्त्री नृतवत्संस्तथैवच दरिद्रानशममथस्थागतोवस्थाशुषायुतान् ५४ पि
बरापशुपुत्रार्तिदायिनी सौत्यहारिणी वक्रानिवक्रजनयेत्युत्रान्विद्याविहीनकान् ५५ सूर्येमाजोरलकुटनिभाभीतिमुतार्तिदा ५६
शलासुशलासुत्रान्ननयेदं प्राघातकान् ५६ घोराघोरप्रदावायुपीडितावायुभीतिदा वल्लभहृदयसंयुक्तापशुहा निप्रदासदा ५७
विक्रताविक्रमपुत्रान्त्वष्टुगालनिभातया ददानिरुक्षापमृषादुर्वचान्ननयेत्युतान् ५८ गृहस्थाभिभयच्चैत्येवस्त्रीकेविपदः स्मृता
धृतीलयसमीपेन पुत्रस्य मरणम्भुवम् ५९ चतुष्येत्वकीर्तिः स्यादुद्देगो देवसद्यनि अर्यहा निश्चसच्चिदेवश्चेविपदउल्काः ६०
गर्तोयामानुपिपासास्य नृगोभेधननाशनम् ॥ अयमभूमिपरीक्षा ॥ निस्त्वेनदस्तमात्रेण पुनर्सेनैवशूरेयत् पांशुनाधिकमध्येना
अच्छामध्यमाधमाक्रमान् ६१ जलेनाष्टरेयच्छुभ्रंशीघ्रं गत्वापदैः शान्तं तथैवागम्यवीक्षेत्तनहीनं सलिलाशुभा अरुणिमात्रेभ्यश्चेवाह्रा
नुस्तित्रैव सर्वतः ६२ घृतमामशरावस्यं कृत्वा वर्तिचतुष्टयं ज्वलयेद्दूषरीक्षार्थे संशरणं सर्वदिङ्मुखं ६३ दीप्ताष्टर्वादिशुक्लयाद्वर्णाना
मनुष्टर्बेशः कृत्वा कृष्टेन योद्देशे सर्ववीजानि वापयेत् ६४ त्रिपञ्चसप्तत्रेणानप्ररोहनिता न्यपि उप्रवीजानि त्रैत्रेण साङ्कुराशोभना मह
मध्यमापञ्चसत्रेण सप्तत्रेण निन्दिता नित्वा न्वावापयेत्तत्र यर्गोच्छापि च सर्वपान् ६६ अथ वा सर्वधान्यानि वापयेच्च समन्ततः यत्रैतेन
प्ररोहनितां प्रपन्नेन वर्जयेत् ६७ व्रीहयः शालयो मुद्गा गोधूमाः सर्वपास्तिलाः यवाश्चोषधयः सप्तसर्ववीजानि चैव हि ६८ सुवर्णेनाम्य

प्राणिष्वन्मध्यगतानिच यस्यनाम्निसमायान्मिसाभृमिसस्यशोभना ६९ पांशवोरेणुतां नीत्वा निरीक्षेदन्नरिस्त्रयाः अधोमध्योर्द्वे ग-
च्छणां गतिमुत्पलप्रदाः ७० कृष्णामरुहवीजाङ्गो ध्रुवितां ब्राह्मणे सथा गत्वामहोङ्कृतं पतिष्ठात्सेसा म्बन्धरोदिते ७१ ॥ अथ प्राकु-
नाः ॥ उरस्याहं शंखाधयनाभुक्तुम्भाविप्राश्चवीणापटहस्वनानि पुत्रान्वितास्त्रीयुरवोमृदङ्गावाद्यानि भेरीनिनदाः प्रशस्ताः ७२ कन्या
सुधौताम्बरवासकारीमृदः सुरस्यासुरभीसुगन्धा युष्मणिचाभीकरौर्यमुक्ताप्रवालभस्मणिषुभावह्वानि ७३ भृगारांजनवद्देकप
शुष्मोष्णीषचन्दनम् आदर्शव्यजनं वर्द्धमानाश्चापिषुभावहाः ७४ आभियं दधिदुग्धं च नृयानं कृत्रमेव च मीनानि मिथुनं पुंसां मायु
रौरेग्यवृद्धिदम् ७५ कमलममलङ्गीतारवः सितोस्समृगाद्विजाः गमनसमये पुंसां धन्या गृह्णाद्यधिवासिने गजहमसवासिन्यस्त
द्याप्रवरङ्गनो धनसुतसुखारोग्यायुः प्रदा गृह्णकर्मणि ७६ गणिकाचाङ्कुरां दीपमालां बालं सुभूषितां तथा वृष्टिर्गृह्णारंभे निवेशे सम
भीष्टदा ७७ ॥ अथापशकुनानि ॥ दुर्वाणी शत्रुवाणी च मध्यन्धर्मस्थिरैव च नृणानुषनया सर्पचर्मचाङ्गारमेव च ७८ कार्यासलव
णम्यङ्कुत्कीवर्तौषथानि च पुरीषदुष्पाधान्या निव्याधिताभ्यक्तमेव च ७९ पतितो जटिलोन्मत्तौ मृगडौ नमनश्चिरस्तथा दून्धनानि
विरावच्च द्विपक्षि मृगमातुषम् ८० ज्वलिताशसुदग्धासुधूमितासुचपप्रयतः मरणं निर्दिशेत्प्राज्ञस्तत्र शल्पं विनिर्दिशेत् ८१ य
स्यापशकुन नस्य शल्पनत्र भवेद्दृढे तत्र वासन कुर्वीत गृह्णैवैकन कारयेत् ८२ ॥ अथ खननविधिः ॥ ज्योतिषशास्त्रानुसारं
प्रासुदिने शुभवासेरे सुलेग्रे सुर्मूर्ते च सुस्नानः प्राङ्मुखो गृही ८३ हजेयेद्गणनाय च्चयसंश्वकलेशे स्थितान् परीक्षितायां भूभागे ग-
रामः

मयेनानुलिप्यच ८४ तत्रसंपूजयेद्विप्रान्देवज्ञच्चतथैवच यावत्प्रमाणाभूत्प्राप्त्याभ्युदयार्थेनावतागृही ८५ पञ्चगव्येष्वधिलेस्तथा
येच्चाभूतेनच सेचयेच्छुद्धिकामेनभूतंस्कारंश्चकारयेत् ८६ तत्रकुम्भंनिवेष्ट्यादौहेमगर्भंफलैर्युतम् सर्वेधान्यमुतंसर्वेगन्धिस
र्वेष्वधिर्युतम् ८७ पुष्पांस्त्रिंशंरक्तवर्णंस्वस्त्रंमंत्रमंत्रितम् तस्मिन्नावाहयेत्स्वेदान्वरुणप्रभुत्वंस्तथा ८८ तस्मिन्नावहयेद्वृषं
सैलवनकाननं नदीनदसमायुक्तं दुर्गिकाभिश्चभूषितं ८९ सागरेर्वैदितानत्रपूजयेत्कार्ययेत्तथा ९० दिव्यालान्कुलदेवीश्चदेवा
न्यस्यांस्तथोरगान् ९१ वलिञ्चदत्त्वाविधिवज्जलायेतिजपेत्ततः षट्शतंस्त्रिंशत्पञ्चकारयेद्विधिशर्वकम् ९२ तस्मिन्संपूजयेद्वास्तु
भार्ययेत्संपूजयेत्ततः ॐ नमोभगवते वास्तुपुरुषाय कपिलाय च ९३ पृथ्वीधराय देवाय प्रधानपुरुषाय च सकलगृहप्रासादपुष्करो
द्यानकर्मणि ९४ गृहारांभप्रथमकाले सर्वसिद्धिप्रदायक सिद्धदेवमनुष्यैश्च पूज्यमानो दिवानिश ९५ गृहस्थाने प्रजापतिस्त्रेस्मि
न्निष्ठसाम्प्रतं इहागच्छ मां पूजां गृहाण वरदो भव ९६ वास्तुपुरुषं नमस्तेस्तु भूमि शय्या रत प्रभो मद्गृहं न्यनधान्यादिसमृद्धिं कुरु
सर्वदा ९७ इति प्रार्थयित्तो भूमौ संलिले द्वास्तु पुरुषम् पिष्टातैस्तैस्तु दुस्तैर्वीनागरूपधरं विभुं ९८ आवाहयेत्वेदमन्त्रैः पूजयेच्च स्वशक्ति
तः आवाहयाम्यहं देवं भूमिस्थं च च यो मुखं ९९ वास्तुनाथं जगन्नाथं पूर्वेस्यां प्रथमाश्रितम् विष्णो रएतेति मंत्रेण पूजयेत् सर्वनायक
म् १०० नमोस्तु सर्वेभ्य इति वाक्पूजयेच्च स्वशक्ति तः कुक्षिप्रदेशे निरुत्वे द्वास्तु नागस्य मन्त्रतः १०१ त्रिषु त्रिषु च मासेषु नभस्यादिषु च क
मात् यद्विष्णु लोवास्तु रस्तु न्युत्वं सदने शुभम् १०२ अन्यदिष्णु स्वर्गे हनु दुःखशोकैर्भयप्रदम् वषाकर्कादित्रिकैर्वेद्यां सिंहादिगणये

१०३ आद्राद्यौर्वाभपा १०४ विदिह्युशेषवस्तोश्चमुत्तन्वाज्यच्चनुर्य
 १०५ चनुस्त्रिकादिशालानामेषदोषो न विद्यते एकं नागोदुसंशु
 १०६ अधोमुखे च नक्षत्रेषु मेदिषु भवासेरे चन्द्रनालुदुल्ये च खननारम्भरांशुभम
 १०७ मन्दिरारम्भरांशुभम् १०८ अथोमुखे च नक्षत्रेषु मेदिषु भवासेरे चन्द्रनालुदुल्ये च खननारम्भरांशुभम
 १०९ त्रिषु त्रिषु च मासेषु मार्गशेषोर्वादिषु च मातृ हवदेक्षिणतोये शपोलस्याशोकमादशुः ११० संभेवंशविनाशः स्याद्द्वारे वद्विभयं भवत
 १११ गमने कार्यत्वा निस्त्याद्गृहारे भेदकुलक्षयः ११२ रक्षः कुवेराग्निजले प्रायाम्यवायव्यकाद्यासु च सख्ये वारात् वसेदगुश्चाष्टसु दिग्भ
 ११३ चक्रैः मुखे विवर्ज्यो गमनं नृहं च ११४ शिरः खने विनाशः स्यान्मातृपित्रोश्च एष्टके रत्नोपुत्रवाशः पुच्छे नु गात्रेषु त्रिविनाशने ११५
 ११६ कुक्षौ सर्वसमृद्धिः स्यान्नधान्यसु तागमः सिंहादिषु च मासेषु आग्नेयाङ्कुः क्षिमाग्निः ११७ दृष्टिकादिषु र्दृष्टान्वाङ्कुः म्मादिषु च
 ११८ वायुदिकं वषादिषु च नैऋत्येषु रवं पुच्छं न शोभने ११९ कृतिकाद्यं सप्तपूर्वे प्रघातं सप्तदक्षिणे भैत्राद्यं पश्चिमे सप्तदक्षिणि छाद्यन्नयो
 १२० तरे १२१ अग्नेचन्द्रस्वामिभयङ्कुः मेकर्ता च एष्टके दक्षिणे च धनन्दर्युर्वामे रत्नो मुखे संपदा १२२ गृहोपलब्धश्चक्षुषु यत्र चक्षुषु च
 १२३ द्रुमाः शलाकासप्तके देयङ्कुः तिकादिर्क्रमेण च १२४ अष्टश्चन्द्रस्य वास्तोश्च चग्ने एष्टे न शस्यते लग्ना दृष्टा द्विचार्यो सौ चन्द्रः स
 १२५ द्यः फलप्रदः १२६ गृहचन्द्रे सन्मुखस्थे एष्टस्थे न शुभं गृहम् वामदक्षिण गच्छेन्द्रः प्रशस्तो वास्तुकर्मणि १२७ लोहदण्डं च सप्तमं

इ	ता	म	ने	को	मि
भा	मा	का	उ		
कु	को	वे	आ		
का	मा	शे	आ		

भैरवञ्चतथैवच तद्विम्यालन्ममस्तुत्यशुचिवीञ्चतथैवच ११८ शिवोनामेतिमन्त्रेणलोहदण्डंमपुजयेत् निवर्तयेत् ११९ मोन्युच्ययाध्या
येक्षीशसुमापतिम् १२० वलेनलोहदण्डेननिखनेद्यास्तुदुरुषं यावत्प्रमाणंभुवमेतिनावत्तस्यस्थितिर्भवेत् १२१ तंलोहदण्डं
वत्त्राक्तंवाह्मणायनिवेदयेत् पुत्राद्यम्बिषमेहुल्येसमेहुल्येनुकन्यकां १२२ निर्दिशेत्तुतयेर्मध्येलोहदण्डानिक्लम्या तस्मि
न्कालेषुभाम्वाणीम्मङ्गल्यंचारुदर्शनम् १२३ वेदगीतध्वनिपुष्पाफलत्वाभनथैवच वैष्णवीणामृदङ्गणंश्रवणंदर्शनंशुभ
म् १२४ दधिदूदोदुःशाश्वेतिक्ल्याणद्रव्यदर्शनम् सुवर्णंरजतनाम्रंशंस्वमौक्तिकविदुमान् १२५ मणयोर्त्नवैदूर्यमृत्पटि
कंसुखदाभृदः गार्हदञ्चफलंपुष्पांमृन्मयंगुल्ममेवच १२६ खाद्यानिकन्दमूलानिसामृमिःसुखदायिनी कण्टकञ्चनथासंपेङ्गु
जूरुंदर्दुमेवच १२७ छष्टिकाग्रमकवच्चविंश्लोहमुद्राम् केशाङ्गारकभस्मञ्चचर्मोष्णिलवणनथा १२८ रुधिरञ्चनयाम
ज्जारसाक्रान्तानशेभना ॥ इतिवास्तूणास्त्रेभूत्यादिपरीक्ष्यालक्षणंप्रथमोऽध्यायः १ ॥ अथस्वप्नविधिः ॥ गणेशोक्तोक्तपालं
स्वपृथिवीचविशेषतः ग्रहांश्चकलंश्रेष्ठंयथा मन्त्रंयथोदितम् १२९ यथाकल्पमुपस्तृत्यशुचौदेशेकुशासनः श्रमोऽष्टद्वेनव
स्त्रेणशीर्षेसंपूजयेच्छियम् १३० यद्याच्चभद्रकालीञ्चवलिनन्दत्वानथैवच सर्ववीजान्वितान्कुंभान्सर्वलौघधैर्युतान् १३१ हत्वा
भयनेतेरम्यान्वान्शुद्धोदकान्वितान् कल्पयित्वासुमनसः हत्वास्वस्त्यपनादिकम् १३२ सावधानः शुचिः सस्मत्क्षौमवासीजिते
न्द्रियः प्राङ्मुखोरुद्ररुद्रेनिहृदि रुद्रविधिंजपेत् १३३ षट्कृतंचरुद्रजापञ्चकारयेत्प्रयत्नः शुचिः १३४ ॥ प्रकाशनं ॥ दुर्कलशुक्ल

मणिभुजरेन्द्रः समं त्रिदैवज्ञपुरोहितो नः स्वदेवतागारमनुप्रविश्य निवेशयेत्तत्र दिगोक्तरार्चम् १३५ अभ्यर्च्य मन्त्रैस्तु पुरोहितत्वात्
न श्वनस्याभुविसंस्कृतायाम् दैर्भ्यश्च त्वान्तरमर्द्धनैस्ताद्विरेत्समन्तात्सितसर्वेष्वपि १३६ ब्राह्मीसदुर्वामयनागपृथिवि कुन्वोपया
नेषिरसिद्धितोशः पूर्णो न्यटानुष्यफलात्विनां स्तानाशासु कुण्डेषु चतुरः क्रमेण १३७ यज्जायतो दूरसुदैर्निदैवमावर्त्य मन्त्रान्प्र
नस्तथैतान् लघ्वेकमुक्त्वा क्षिणपार्श्वे शयी स्वप्रपरीक्षेन यथापदेष्टम् १३८ नमः शम्भो विनेत्राय रुद्राय वरदाय च कामनाय विस्
पाय स्वप्राधिपते नमः १३९ भगवन् देवदेवेश भूतहृदयवाहन इष्टानि मे समचक्षस्व त्वेन सुप्रसया प्राञ्च्यत १४० एकवस्त्रः कुशा
स्तीर्णे सुप्रः प्रयतमानसः निशान्ते पश्यति स्वप्ने सुभवाय दिवा सुभम् १४१ चतुरस्त्रं समांस्तु द्वाभूति हुत्वा प्रयत्नतः तस्मिन्दिक्
साधनङ्कार्यं नमस्य गते दिशि १४२ पूर्वपूर्वे भवेत्स्वदमीन्प्रायेयां शो कमादिशेत् यावन्प्रापति यमद्वारं त्नीमृने च महाभयं १४३
पश्चिमे कं लहृङ्कार्यो द्वायव्याम्भुन्युमादिशेत् उत्तरे वंशदिः स्यादीशानेरत्नसञ्चयः १४४ दिङ्मूढे कुलनाशस्याद्वैतदारिद्र्यादि
शेत् ॥ अथ समर्थयुद्धिः ॥ चैत्रे व्याधि मवाप्नोति योनवङ्कारयेद्बृहस्पतैः शणैश्च धनरत्नानि ज्येष्ठे मृत्युर्लयेव च ४५ आघाते भृत्यभूतानि
पशुवर्जमवाप्नुयान् प्रावणे भिन्नलाभन्तु हानिभाद्रपदे तथा १४६ युद्धं चैवाच्विनेमासि कार्मिके धनस्थान्यकं धनरुद्धिर्मर्मशोर्वैशेवेन
स्मरलोभयम् १४७ माघे त्वग्निमयश्चिन्दा स्वदमीलद्विष्य फाल्गुणे गृहसंस्कारं सर्वे मेव स्येत्तु भद्रं भवेत् १४८ एषस्येधनरुद्धिः स्या
ज्जिष्णुने मरणं भवेत् कर्के देस्तु भद्रं भोक्तं सिंहे मृत्युविवर्द्धनम् १४९ कन्यारेगन्तुला सौम्यं रुद्धिर्धनधान्यकं कार्मुके च महाहानिर्मक्ता
५

रिस्याद्वनगमः १५० कुंभेनुरल्लाभस्यान्मीनेस्वप्रभयावहम् चापमीनन्तरयुक्त्यामासाः दोषवहास्पृताः १५१ ज्येष्ठेर्ज्योमाद्यसि
 हाख्याः सौरमानेनुरोभनाः मासेतपस्येतपसि माधवेनभसित्विवे १५२ अर्ज्जेचगृहनिर्माणंपुत्रवौत्रयनप्रदम् निषिद्धेष्वपिक्ता
 लेषुस्वानुक्तलेषुभेदिने १५३ नृणदारुगृहारंभेमासदोषोनविद्यते पाषाणेख्यादिगेहानिनिन्द्यामासेनकारयेत् १५४ निन्द्यामा
 सेपिचन्द्रस्यमासेनसुभटङ्कूहम् गोचराष्टकवर्गभ्याम्बामवेधस्विचिन्तयेत् १५५ दृष्टान्नरदृष्टादीनाम्विचारश्चात्रकर्त्तव्यो गु
 रुयुक्तवलेविप्रा नक्षत्रभूमिजयोस्वया १५६ शशिसौम्यवलेसौरवर्णानुक्रमपूरवेशः गृहसंभंपङ्कूर्चैर्नवर्णनाथ्यवलेसति १५७
 सर्वेषामपिवर्णानांस्तस्यैचन्द्रवलेस्पृते विषमस्यैरवौस्त्वमोपीड्यतेगृहिणीविध्यो १५८ सुक्तेणपीड्यतेलक्ष्मीर्जीवेनलुप्तसंपदः
 सुधेनपुत्रवौत्राश्चभौमेनभ्रातृकान्धवाः १५९ सौरेणदासवर्गोश्चपीड्यतेनात्रसंसयः विशेषेणनुसूर्यस्ववलेत्रोक्तङ्कूहप्रुर्धैः ॥
 १६० सर्वेषामपिवर्णानारविषुद्विर्विधीयते दृष्टापतौहीनवलेवर्णनाथेतथैवच पीडितर्क्षगनेस्तस्यैनविदध्यात्कदाचन प्र
 थमेकोष्टेगच्छेद्विनीयेचार्थनाशनम् १६१ नृमेयेधनलोभञ्चचतुर्थेभयदोरविः पञ्चमेपुत्रनाशायशत्रुनाशायशत्रुगे १६२ स्त्री
 कसंसप्तमेसूर्येमृत्युश्चाष्टमगेहगे नवमेधर्मनाशायदृष्टमेकमेसंयुतिः १६३ स्कादृशेभवेद्वदृष्टोद्दोदृशेचधनक्षयः पुत्रेद्वि
 तीयेद्युनेचधर्ममध्यवलोदरविः १६४ द्वितीयपुत्राङ्कूगतोविश्वाहात्मरतः शुभः अस्मिन्गानीचराशिस्थाः परराशौपरेर्जिताः १६५ व
 दस्यावात्सभावस्यायक्रगाश्चानिचारगाः रिपुदृष्टिर्वैशेष्यानाउल्कापातेनदूषिताः १६६ नक्षत्रानियत्तागेहप्रारंभेताम्यपुत्रजेयत् ॥

स्वामिहस्तप्रमाणेन ज्येष्ठपत्नीकरणेन च १६८ ज्येष्ठपुत्रकरणेन च अनामिकान्तहस्तः स्यादूर्ध्वकांतोः शारंगशकः
१६९ कनिष्ठिका मध्यमावाप्रमाणेनैव कारयेत् स्वामिहस्तप्रमाणेन ज्येष्ठपत्नीकरणेन च १७० गर्भमात्रं भवेद्देहान्तप्रोक्तं पु
रातनैः स्वामिहस्तप्रमाणेन गृहद्वय्यो दत्तन्त्रितः १७१ हस्तादिरेणुपयोनमयुग्ममेव च कृष्णपक्षेतिथिषष्टिद्वयदाने
रविसङ्क्रमे १७२ रविभौमदिने विष्ट्याभ्युत्थोपाते च वैधृतौ मास दग्धं वारदग्धं तिथिषष्टीं त्विवर्जयेत् १७३ अनुक्तैश्चेव धिक्
खुनक्तैर्व्यङ्गदाचन क्रकचनिष्ठिदग्धज्ज्योगानाम्बजसंज्ञकम् १७४ उत्पानैर्दूषितं ऋक्षान्निर्गन्धसंज्ञकम् वज्रव्याघ्रा
नशृत्लेषु व्युत्थोपाते निगण्डयोः १७५ विकुंभङ्गरुपरिदग्धं यो गेषु कारयेत् स्वातीर्मेवैथमादेन्द्रे गन्धर्वे भग्नौ द्विणे १७६ स्त
म्भोच्छ्रायादिकर्तव्यमन्यत्रपरिवर्जयेत् विलोरेणस्तनैर्दग्धं त्विभजेदृष्टभिस्तनः १७७ यच्छेषसंभवेदस्योद्यज्यादास्तेस्युरस्य
ध्वजो धूम्रो हरिः श्वागौः खरे भौवाय सोष्टमः १७८ पूर्वोदिदिहस्तुचाद्यानां ध्वजादीनामपि स्थितिः स्वस्थानान्मन्त्रमेस्थानेनैव
त्वञ्चमहद्भवेत् १७९ विषमायाः शुभः प्रोक्तः समायाः शोकदुःखदः स्वस्थानगाः वलिष्टाः स्युर्नैवान्यस्थानगाः शुभाः १८० ध्वजः
सिंहेनौ च गजेनौ गविशुभप्रदाः रघो नष्टं नितोत्यत्र ध्वजः सर्वत्र प्रजितः १८१ क्वसिंहगजान्यैव सुटकर्पटकोटयो द्विषः शुभः प्र
योक्तव्यो वापीकूपसारः शुच १८२ मृगेन्द्रमासने दद्याच्छयने शुभजं पुनः कृष्णभोजनपात्रेषु कृष्णादिषु पुनर्ध्वजं १८३ अग्निवेषमसु
सर्वेषु गृहे वस्तुपजीविनां धूमनि योजयेत् केचिन्स्नानं स्नेह्यादिजानिषु १८४ स्वर्गवैश्यगृहे शस्त्रोद्योस्तः शेषकुटीषु च कृष्णसिंहध्व

जाश्चापि प्रास्तदपुरवे प्रमसु १८५ गजाये वा ध्वजाये वा गजानां सदनं सुभम् अश्वालं यन् ध्वजाये च स्वरो ये लघु भेपिका १८६ उद्घाणं प्रम
 न्दिरङ्कुर्यङ्ग जाये वा लघु ध्वजे पशु सद्य लघाये च ध्वजाये वा सुभ प्रमदम् १८७ शाय्या सुलघु भः शस्तः पीठे सिंहे सुभ प्रमदः अमं न छत्र
 वस्त्राणां लघाये वा ध्वजे पिका १८८ पादुकोषान्दोकार्यो सिंहाये ण्यवा ध्वजे स्वरो रूपा दिधान् नगमन्ये सन्नु ध्वजः स्मृतः १८९
 प्रास्त्ये सुध्वजः शस्तः प्रती च्याङ्कुर्ये न्मुखं सिंह पञ्च भूभृतां शस्तः ३८० विष्णु मृषः प्राग्वत् नं मृद्गणा दसि
 ने गजः सर्वेषां मेव चायाना न्ध्वजः अष्टनमो मतः १८१ ध्वजायः क्षत्रिय विशेषः प्रशस्त गुरू व्रवीन् सिंहायः सर्वथा त्याज्यो ब्राह्म
 णो न लघे प्रमुना १८२ सिंहाये च लङ्तागे हे अत्यापत्यः प्रजायते ध्वजाये पुणो सिद्धिः स्याद्दुषायः पशु लद्धिदः १८३ गजाये संपदां ल
 द्धिः शेषायाः शोक दुःखदाः पिण्डे न वा दुःखं गजवर्द्धिना गा छसा गैरैः १८४ नागैश्च पुणिते भक्ते कर्मा देने पदार्थे क्तः नागाद्रिन व
 स्तव्यो ह भति च्युस्त त्वभा नुभिः १८५ आयो वारो शर्को द्रव्य मृणा मृक्षं तिथिर्युतिः आयुश्चाथ गृहे शर्क्ष गृह भै कं मृति प्रदम् १८६
 संपूर्णः शुभदा स्येनैह्य संपूर्णस्त्वनिष्ठदाः धियो च वेङ्गुभिर्भक्ते व्ययः स्याच्छेष काटुः के १८७ धनाधिकङ्क हृष्यद्दौर्निर्धेना यत्र
 णाधिकम् व्यायान्विते स्तेत्र फले भ्रूवाद्यास्त संयुते १८८ त्रिभिः शेषे क मादिन्द्रय मभूम्य धियां प्राक्ताः इन्द्रो र्यो पटवी वृद्धिर्मेह सौख्यं
 प्रजायते १८९ यमांशे मरणान्तरे गणो कर्मने कथा सजांशे धनधान्या निःपुत्र च्छुनिष्प्रजायते २०० एषि कूटादिकं सर्वेन्द्रय्य त्यो रि
 च विनयेत नैः स्वदिद्वा दशे न्नुने त्रिकोणे ह्यनपत्यता २०१ षडाष्टके नैधने स्याद्वा स्येन धनं स्मृतं घृणस्थितेने पुत्रलाभं स्त्रीलाभञ्च

ज्ञथैवच २०२ जन्मतृतीयेचतयाधनधान्यागमोभवेत् दशमैकादशेचन्द्रोधनायुर्वहुपुत्रदः २०३ चतुर्थोष्टमरिष्यस्तथोपुत्रपुत्रविना
 शदः त्रिकोणेनपत्न्यस्यात्वेचिद्वन्धुगृहेसुभं २०४ वदनेचन्द्रमुनेनैतन्मममतेस्मृतं अश्विन्यादित्रयमेवसिंहेप्रोक्तमया
 त्रयम् २०५ मूलादित्रितयञ्चापेशेषराशिद्विके द्विके स्वर्गोस्वारायशः सदावद्भिभयप्रदाः २०६ शेषयज्ञाणाम्बाराणां कर्तुरि
 श्वार्थसिद्धिदाः गृहस्यागतभयन्तुनद्विरश्यात्मकंयदि २०७ तन्मवोशवशात्तत्रज्ञानव्यंसर्वदागृहं विपमदाविपनागप्रत्यरीप्रति
 कूलदा २०८ निधनाख्यानुयातासर्वयानिधनप्रदं विवर्ज्येनारकास्वेतान्निर्माणमशुभप्रदम् २०९ प्रत्यरिस्त्वयमपदात्रिविश
 र्हेतुमुत्पुदा निधनाख्यानुयातागस्त्रीसुगार्तिप्रदायिनी २१० कुर्वन्ज्ञानतोमोहादुःखभाव्याधिभागभवेत् नित्यौरिकेदरिद
 त्वंदर्भगर्भनिपातनं २११ कुयोगेधनधान्यादिनाशः पातश्चमृत्युदः वैधृतीः सर्वनाशायनक्षत्रैक्येनथैवच २१२ आयुर्विहीने
 गेहेनुदुर्भगत्यप्रजायते नाडीवेधोनस्तुभदस्लारेगभयप्रदा २१३ गणवैरेपुत्रहानिर्धनहानिस्तथैवच योनौकलिर्मेहादुः
 खंयमांशोमरणद्वयम् २१४ नक्षत्रैक्येस्वामिमृत्युर्वैरोवशाविनाशनम् पापवारेदरिद्रस्वंपिशुनामरणान्तया २१५ केचिच्छ्रुति
 प्रशंशन्तिचौरभौतिसुन्नायने स्वामिहस्तप्रमाणेनगृहदुःखाद्वानने रत्वादिहस्तपर्यन्तमोजसंख्याप्रशस्यने करमानादधि
 कञ्चेत्तदाङ्गुलानिप्रदापहित्वाचक्षेत्रफलङ्गुलिनेनप्रसंधेदिष्टसिद्ध्यर्थम् २१६ करणानादधिकञ्चेदङ्गुलानिप्रसाधयेत्
 दोर्घेदेयानिवातूनचविस्तीर्णेकटाचन २१८ अङ्गुलैश्चलितानाभिर्वर्गोक्त्यपदंभवेत् प्राप्नोहलादिमानस्यास्तुर्योदापतमेन

त २१९ एकादशक रादूर्ध्वयावद्द्वित्रिंशत्फलकं तावदायादिकं चित्यंतदूर्ध्वनैव चिन्तयेत् २२० आयव्ययौ मासस्तु द्विनौ जीर्णौ चिन्तये
 दृहे त्रिलान्यासस्य कुर्वीत मध्येन स्य विधानतः २२१ ईशान्यान्तेव तागेहमूर्ध्वस्यां स्नानमन्दिरेषु आग्नेयां पाकसदनं भाण्डाराणां
 रसुत्तरे २२२ आग्नेयपूर्वयोर्मध्ये दधिमन्थनमन्दिरे अग्निप्रेते शयोर्मध्ये आज्यगेहं प्रशस्यते २२३ याम्यनैऋत्ययोर्मध्ये पुरीव
 त्यागमन्दिरेषु नैऋत्याम्बुपयोर्मध्ये विद्याभ्यासस्य मन्दिरेषु २२४ पश्चिमानिलयोर्मध्ये रोदनार्थं गुहं स्मृतम् वायव्योत्तरयोर्मध्ये
 रतिगेहं प्रशस्यते २२५ उत्तरे शान्तयोर्मध्ये औषधार्थं स्तुकारयेत् नैऋत्यां स्रुतिकागेहं नृपाणां भूमिभिश्छतां २२६ आसन्नप्रशवे
 प्रासिकुर्पो चैव विशेषतः तद्वत्प्रसवकाले स्याद्विनिष्कृतेषु निश्चयः २२७ मासे नुनवमे प्राप्ते पूर्वेष्वेष्टुभेदिने प्रसूतिसंभवे काले गृह
 रम्भस्य मित्यते २२८ गुरोरेधोलयु स्याप्यः पुरस्तादूर्ध्ववन्त्यसेत् गुरुभिः पश्चिमे पूर्वसर्वलघुवर्धिविधिः २२९ स्यादस्तिन्दोलयु स्या
 नेनास्तिन्दुः गुरुमाश्रितं मदक्षिणोर्गृहं द्वाणदस्तिन्दैर्दक्षिणद्विधा २३० ध्रुवसंज्ञं हृत्वा धेनधान्यसुखप्रदम् धान्यन्यान्यप्रदं नृ
 णां जयं स्याद्विजयप्रदम् २३१ नन्दस्त्रीहानिदं ननेखं क्षैणद्विनाशनम् पुत्रपौत्रप्रदं दुर्गजं श्रीपदं स्यान्मनोरमं २३२ सुवक्रं भोगद
 न्नं नन्दुर्मुखं सुखप्रदम् सर्वदुःखप्रदं दुःखिपलं शत्रुभीतिदं २३३ धनदन्वनन्दं हृत्वा यं सर्वसुखावहं आकन्दं शोकजनकं म्बि
 पुलं श्रीयशः प्रदम् २३४ विपुलनाम प्रष्टुं शन्यनदम्बिजयाभिधं प्रदक्षिणोत्तरं सुखादस्तिन्दुः हृत्वा धेनधान्यसुखप्रदं गृहस्य पु
 त्रादिगेतेष्वस्तिन्दैश्चैवं भवेयुर्दशषड्भेदाः २३५ भवेयुर्नष्टुभास्तिन्दुः हृत्वा धेनधान्यसुखप्रदं विस्तराद्विगुणं हृत्वा हस्ताभिविनाशनं २३६

இருள்

[illegible]

三

٧

रशालयावाहीनकार्यं शालाविभागस्तु अनेनैवविधा नेन कार्यः पूर्वे ऊर्द्धभागत्रयं त्यक्त्वा पश्चिमे भागद्वयं त्यक्त्वा यो मध्यगतो भागः स
 नाभिः तत्र शालानविधेया अनेनैव प्रकारेण पूर्वोदिदिह्यु एकादयो विस्तरैर्द्वेयस्य एवैकं भागं संपो ज्यवातादिको रोषु उत्तर शाला
 हीनत्वान्नदेयं सर्वे एकाद्याः चतुः शालानां वेदसमन्विताः कार्योः अनेनैव प्रकारेण शालासुनेवास्तन्निष्प्रायव्ययादिषु द्विनेचिन्ननी
 याः॥ एकशालेऽप्यव्ययादि विचारः कर्तव्यः द्विशालेऽप्यव्ययादिषु द्विनेविचारणीयाः यतः निर्गमालिं दानिष्टर्कोदीनियानिचतु
 दिशं वेप्रमानां तानि नयादा नोतद्वास्तूपरियहः २५३ ब्राह्मणानां चतुःशालेऽद्वित्रियाणं त्रिशालकं द्विशालेऽस्यानु वैश्यानां मृदानां
 मेकशालकं २५४ सर्वेषां भववर्णानां मेकशालं प्रशस्यते एकशालं द्विशालं त्रिशालं चैव शालकम् २५५ यस्यातिन्दङ्गहङ्गयो
 तादृक् शालाप्रशस्यते शालादिभिर्न कर्तव्यं न कुर्यात्तुङ्ग निम्नव ॥ २५६ संगं शालान्ततः कुर्यात्सं प्राकारमेव च कुलीरयश्चिकीर्षी
 न उत्तरद्वारसंस्थिताः २५७ मेघसिंहधनुर्द्वोरी पूर्वद्वारेषु संस्थिताः वृषभं मकरं कन्यायाम्यद्दारे समाश्रिताः २५८ मिथुनं तुलकुम्भे
 च पश्चिमद्वारमाश्रिताः ब्राह्मणाः क्षत्रियाः वैश्याः मृदाश्चैव यथाक्रमं २५९ यद्विशारणयः शोकास्तस्मिन् शालाप्रशस्यते अथवा
 सर्वभोगेनु ब्राह्मणा उत्तरे नृपाः २६० वैश्यानां दक्षिणे भार्गवपश्चिमे मृदुकास्तथा आग्नेयादिक्रमेणैव अन्त्यजा वर्णसङ्कराः २६१
 ज्ञातिभ्रष्टाश्च चौराश्च विदिक्याः शोभनास्तुताः ब्राह्मणाः क्षत्रियाः वैश्याः मृदाः मार्गद्विषु स्मृताः २६२ अष्टोत्तरशानं हस्तविला
 रा नृपमन्दिरम् कार्यप्रधानमन्या नितयाद्याहानि तानि च २६३ विज्ञानं पादसंयुक्तं तेषां न्देयं प्रकल्पयेत् एवं नृपानां पञ्चैव पृथक्

वि०
प्र०
८

णिशुभदानिच २६४ षड्विःषड्विर्विहीनाश्चतुःषष्टिमितस्यच पञ्चैवतस्यविस्तरं दैर्घ्यं षड्भागं संयुतम् षष्टिष्वतुर्विहीना निवेष्टानि स
चिवस्यच पञ्चषाष्टाशसंयुक्तं दैर्घ्यं नस्याद्धमेवच २६६ न्यानाम्मदिषीनाश्च प्रश्नस्य च्चैवदि षड्विषड्विष्ववर्त्यनि अशी
त्याश्चनैवच २६७ त्रिंशद्युतन्तदैर्घ्यं च्चयुवराजगृहीणिच पञ्चाशद्वैतस्यैव भानृणं प्रभवन्निच २६८ नृपमन्त्रिगृहाणाञ्च
अन्तरेयत्यमाणकम् सामन्तराजपुत्राणां प्रवरणाद्गृहेस्मृतम् २६९ नृपाणां पुवराजस्य गृहाणामन्तरेणयत् तद्गृहं च्चुर्क
वेण्याकलाज्ञानान्नैवच २७० सुवराजमन्त्रिणां प्रभवेद्वियदन्तरम् अध्यस्तदूतगेहनत्कर्मसुकुशलाश्चये २७१ अध्यस्ता
श्चिह्नतानाञ्चरनिर्कोशप्रमाणकम् चत्वारिंशच्चतुर्हीना पञ्चगेहाभवन्निहि २७२ षड्भागं संयुतं दैर्घ्यं नैवज्जभिवज्जनाया पुरे
हितानां शुभदं सर्वेषां कथयाम्यतः २७३ हस्तद्वित्रिंशतायुक्तं स्विस्तारस्य द्विजात्स्य विस्तरसदृशं स्तुदैर्घ्यं नस्यप्रकल्पयेत्
२७४ त्रयाणां द्वित्रियादीनामा लयं श्वेचोदिनम् नृपसेनावतिर्गेहस्यानरं यज्ञवेदिह २७५ तत्कोशगेहं भवतिरनिगेहनैव
च सेनापनिगृहाणाञ्च अन्तरेयसमाणकम् २७६ चतुर्वर्णस्य यज्ञेहनस्तजपुरुषमन्त्रे अथपारसवादीनां मातापित्रोर्यदन्तरं
२७७ ब्राह्मणस्य च यन्मानेन गृहेण सह यज्ञवेत् मूर्द्धोवसिक्तं क्षत्रासुतैव मृतक एतकः २७८ पञ्चात्तश्च मिजनानाञ्च यथेष्टद्वार
मेदुहं शतहस्तोक्त्रिनङ्गुनयंचतुःशालङ्कृतं भवेत् २७९ प्रमिनन्त्वेकशालन्तुभदनत्प्रकीर्त्तितं सेनापतिनृपादीनां सप्तत्पासहि
तेकते २८० व्यासेचतुर्दशहजे शालामानं विनिर्दिशेत् पञ्चविंशहजेन्यत्रालिन्दमानं भवेच्चतत् २८१ शालात्रिभागतुल्याचक

नैव्यावीथिकावहिः भवनात्पूर्वतोष्णीचंपश्चात्वापाश्चयम्भवेत् २८२ सावष्टंभपार्श्वयोस्तुसर्वत्रसुस्थितंभवेत् विस्तारखोडशांशस्तु
 चतुर्हस्तयुग्मश्चयः २८३ तदन्तरस्योच्चतरंप्रमाणंप्रवेदद्बुधः द्वादशभागेनोनचसमस्तानीप्रकल्पयेत् २८४ यजनेनएजस्र्यादौः ३
 नुभिर्होवनीश्वरः नलैरहोष्टमैलेषाङ्कुरयेद्भवनेत्तमं २८५ तथाचसप्तमैरेवविप्राणाङ्कुरयेद्बुधम् अर्द्धषष्ठै द्वित्रियाणांवैश्याना
 मर्द्धयंचमैः २८६ त्रिभिस्सार्द्धैश्चष्टद्राणांभवनंशुभदंस्मृतम् स्वगुहाणांस्विभागेनप्रमाणमिहलक्षयेत् २८७ विस्तारयामशुणित
 नलैः षोडशभिः स्मृतम् विषमाः शुभदाहोतेसमादुःखप्रदामकाः २८८ व्यासाचषोडशेभागः सर्वेषांमितयः स्मृताः पक्षेष्टकाकृतामा
 त्रनदार्हूणांकादाचन २८९ नृपसेनापतिगृहमष्टाशीतिशतैर्युताः अङ्गुलानिद्वारमानम्प्रवदन्निमनीषिणः २९० विषादीनांमयास
 त्रविंशतिस्त्वंगुलानिच द्वास्समानंतत्त्योक्तंत्रिगुणोच्छ्रयमुच्यते २९१ उच्छ्रयहस्तसंख्यायाःपरिष्क्रान्त्यंगुलानिच शखास्त्रयेपिवाहुल्यं
 कार्यंद्वादशसंयुतं २९२ उच्छ्रयात्सप्तगुणिताद्वयोनिर्गुणतामता भागः पुनर्नवगुणार्थेत्यंशस्ततएवच २९३ दृष्टंशहीनस्तस्यायःस्तभा
 नांपरिमाणकं वेदास्त्रोरुचकः संभोवज्जोष्टास्त्रियुनोमतः २९४ द्विजः षोडशस्त्रिः स्याद्विगुणस्त्रिः प्रस्निग्धः संततश्चोत्तस्त्रिः संभः
 प्रोक्तोद्विजोत्तमः २९५ विभज्यनवधासंभंकुर्यादुद्धतंयदं पञ्चसोत्तरोष्टंचकुर्याद्वावोनभागतः २९६ संभसमंवाहुल्यंभारतुल्यानामु
 पर्युपासां भवतिगुलायगुलानामूनंपाटेनपाटेन २९७ अप्रतिषिद्धालिंदंसंमंतोवास्तुसर्वोभद्रम् नृपविश्वयसमूहानांकार्येद्वारैश्चनुर्भर
 पि २९८ ॥ द्विगुलानिगृहाणि याम्यगुलानान्यसेदादौद्विनीयापश्चिमेततः तृतीयाचोत्तरेस्याप्याचनुर्थोपर्वपश्चिमा २९९ दक्षिणेदुर्मुखंरु

त्वापूर्वेवत्संज्ञकं तद्वाजाख्यम्भवेद्देहस्यानुरोगप्रदस्मृतम् ३०० दक्षिणेदुर्मुखे हृत्पश्चिमेधान्यसंज्ञकं सिद्धार्थोख्यं द्विशालञ्चसर्वे
सिद्धिकरत्त्वृणां ३०१ पश्चिमेधान्यनामानमुत्तरेजयसंज्ञकं यमसूर्योन्दिशालनन्मृत्तुदन्माश्रुदंस्मृतं ३०२ इत्वेनुरनामानमुत्त
रेधान्यसंज्ञकं दण्डारख्यनद्विशालसंस्यादृष्टदुर्घोत्पुनन्धुनः ३०३ दुर्मुखन्दक्षिणेकुम्भोदुर्गरेजयसंज्ञकं वाताख्यतद्विशाले
मुचन्धुनाशंधनस्यम् ३०४ खरच्चयुर्वदिर्भोगेपश्चिमेधान्यसंज्ञकं यत्तुत्त्वृत्विशालनन्मृत्तुदक्षिणप्रदम् ३०५ विपक्षं
दक्षिणेभागेपश्चिमेकूरसंज्ञकं शोभनख्यं द्विशालनन्धनधान्यकरम् ३०६ विजयन्दक्षिणेभागेविजयं वैवपश्चिमे विशालसंज्ञे
वकुम्भारख्यं पुत्रदशदिंसंयुतं ३०७ धान्यच्चयुर्वदिर्भागेधान्यच्चैवमुपश्चिमे नन्दारख्यनद्विशालञ्चधनदंशोभनंस्मृतं ३०८
विजयंसर्वदिर्भागेद्विशालारख्यनदेवहि शङ्करख्यन्नामनद्रेहं शुभदञ्चनृणां भवेत् ३०९ विपुलंसर्वेदिर्भागेद्विशालनन्मृत्तु
यने नानिसंपुटसंज्ञानि धनधान्यप्रदानि च ३१० धनदंसर्वदिर्भागे सुवक्रं वामनोरसं कान्तिनामनुतज्जेहंसर्वेषां शोभनंस्मृतं ३११
द्विशालानान्तकृत्तानां भेदाच्चैव त्रयोदश फलपाकार्यमेतेषां यामोक्तं सुविस्तारं ३१२ इत्थं याम्यमथ याम्यं पश्चिमोत्तरसंशोभनं सर्वकं आ
कृत्तनीचीमयदक्षिणोत्तरस्यास्तुषड्विधमिदं द्विशालकं ३१३ ॥ अथ त्रिशालानि ॥ उत्तरद्वारहीनं पश्चिणलन्धनधान्यदं द्विशालय
नन्नामानं रशो सौख्यविवर्धनं ३१४ प्राग्द्वारशालहीनन्तु सुक्षेत्रन्नामनदृहम् दक्षिदंपुत्रपौत्राणान्धनधान्यसमृद्धिदम् ३१५ या
म्यशालाविहीनन्तत्रिशालं च द्दिसंज्ञकं विनाशानं धनस्यापि पुत्रपौत्रादिनाशनं ३१६ प्रत्यक्शालाविहीनन्तु पक्षग्रं नामतद्गृहे पुत्रा

णान्देवदत्तैवपरञ्चपुरवासिनां ३१० चत्वारोमीषयाप्रोक्ताभेदाश्चैवचतुर्दश नस्याद्विचार्यकुर्वीतगृहकर्मणि कोविद्ः ३१८ अथच
 तुःश्रुतानि अस्तिन्दानांस्तद्वचच्छेदोनास्तियत्रसमन्ततः नद्यास्तुसर्वतोभद्रं चतुर्द्वोरस्तमन्विताम् एकयामेचतुःश्रुतेदुर्भिक्षेरा
 ज्यविप्लवे ३१९ स्वामिनोनीयमानायाप्रतिशुक्लजडु यति नृपानांस्त्रिबुधानाच्चतुर्हसौरव्यप्रदायकं ३२० प्रदक्षिणान्तर्गैः
 सर्वैः परस्त्राभितिरलिन्दकैः विनापेणहरेणनन्द्यावर्तमितिस्मृतं ३२१ अष्टं सुतोयोग्यकरं सर्वेषां पुद्गजन्मनां द्वारस्तिन्दोग
 नस्त्वेकोनेत्रयोर्दक्षिणागतः ३२२ विहायदक्षिणद्वारम्वर्द्धमानमितिस्मृतम् सुभद्रं सर्ववर्णोन्नाम्बुद्धिदं पुत्रपौत्रदम् ३२३ पञ्चिभो
 न्नरतोस्तिन्दः प्रागन्तौ द्वौ तदुत्थितौ अन्यस्तन्मध्यविधृतः प्राग्द्वारं स्वस्तिकं शुभम् ३२४ प्रागपश्चिमावलिन्दौ यावन्तौ तद्वर्धौ प
 ती सौम्यद्वारम्विनास्यादुचकारत्यन्तुग्नस्मृतम् ३२५ ॥ इति वास्तुशास्त्रे समयगृहादिनिर्माणोद्दिनीयोऽध्यायः २॥ अथानः
 सम्यक्स्थापिगृहकालविनिरणं यथाकालं सुभंज्जत्वा तदा भवनमारभेत् ३२६ मृदुध्रुवस्वातिपुष्यधनिष्ठाद्वितयेरवौ च
 लेपुनर्वसौ सौम्यत्रारेप्रारंभणं शुभम् ३२७ आदित्यभीमवर्ज्यन्तुवाराः सर्वेषु भावद्वाः द्वितीयाचनृतीयाचषष्ठाचपञ्चमीन
 या ३२८ सप्तमीदशमीचैव वृद्धादश्याकादशीतथा त्रयोदशीपञ्चदशीतिथयस्सुः शुभावहाः ३२९ दारिद्र्यप्रतिपत्कृयोच्चतुर्थी
 धनहरिणी अष्टम्युक्ताष्टनक्षत्रैव नवमीशस्त्रघातिनी ३३० दर्शोराजभयम्भूते सुतत्पारविनाशनम् धनिष्ठापञ्चकैर्नैव कुर्यात्
 भस्ममुच्छ्रयं ३३१ सत्रघांशि लान्यासं प्राक्कारदिसमालभेत् याभिन्नन्दि विधम्वर्ज्यमेवधोपग्रहकर्त्तव्यं ३३२ एकार्गेलनथाल

तृतीयगे स्वौयस्यगृह्यारम्भेसचतिष्ठेच्छतद्वयम् ३५० तन्नास्थौगुरुशुक्रौचरिपुराश्विगतेकुजे स्वर्ध्वलाभगतेयस्यद्विंशताब्दनिनिष्ठ
 ति ३५१ स्वोच्चस्थोवाभृगुर्लेग्रेस्वोच्चैर्जीवेसुखस्थिते स्वोच्चैस्त्वभगनेमन्देसहस्राणां समास्थितिः ३५२ स्वोच्चैस्त्वभवनेसोम्येर्लेग्रेस्थे
 वोपिकेन्द्रगेः प्रारम्भः क्रियतेयस्यशतद्वयं सतिष्ठति ३५३ कर्केलभगतेचन्द्रेकेन्द्रस्थानेचवाक्यतिः मित्रस्त्वोच्चस्थितेः स्वोर्ले
 द्भानस्यचिरम्भवेत् ३५४ इज्योत्तरात्रयाहीन्दुविष्णुधातुजलोदुषु वरुणासहिनेधेषुक्रतुर्देहंश्रियायुगं ३५५ द्विदेवत्वाद्
 वारीशरुद्रादितिवस्तुषु सुक्रैणसहिनेधेषुक्रतुर्देहम् ३५६ हस्तार्थमत्वाद्दत्तसचातुराधोदुभेषुच बुधेनसहिते
 धेषुधनपुत्रसुखप्रदम् ३५७ ॥ कुयोगाः ॥ शत्रुक्षेत्रगतेः स्वोर्लोचस्थैर्वापराजितैः प्रारम्भेयस्य भवनेलक्ष्मीतस्य विनश्यति
 ३५८ एकोपिपरभागस्योदशमेसप्तमेपिवा वर्णोधिपेवलेहोनेतद्गृहस्पृहस्तगं ३५९ पापान्तरगतेलभेमचसौम्ययुनेक्षिते अ
 शुभस्योर्केपुत्रेचअशीत्यब्दाद्विहन्यते ३६१ मन्देलग्रगतेचैवकुजेसप्तमसेस्थिते शुभैरवोक्षितेवापिपुनवर्षोणिद्वन्यते ३६२
 लग्नगेशाश्विनिक्षीणेमृत्युस्थानेचभृसुते प्रारम्भः क्रियतेयस्यशीघ्रान्तद्विक्विनश्यति ३६३ दृष्टापतौवलेर्लेनेवर्णनायेतथैवच पि
 दितर्क्षगतेसूर्येनविदध्यात्कदाचन ३६४ पितृमूलेज्यभाग्यार्कपौष्णभेषुचयत्कृतं ३६५ कुजेनसंहितेधेषुगृहं सन्दह्यतेगिना
 ३६६ मूलचरेवतोचैवकृतिकाषाढमेवच श्रवणमल्लानुनिहसेचमघाचैवनुसप्तर्क ३६७ एषुभौमेनयुक्तेषुवारोत्तस्यैवप्रसयत्
 अग्निनादत्तनेकतर्क्षपुननाशंभजायते ३६८ अग्निनक्षत्रगेस्वर्ध्वेचन्द्रेवातत्रसंस्थिते निर्धितम्बन्दिरन्ध्रमग्निनादह्यतेचिरात्

३६९ ज्येष्ठानुप्राधकेचैवभरणीस्वानिपूर्वेभे धनिष्ठास्वपिच्छद्वेषुशनिस्तिष्ठेद्विनेष्टव ३७० कृष्णोनामतः प्रोक्तोऽधनधान्यादिकेष्टे
 पुत्रेजानेयवानस्मिन्नरुह्येयस्तरक्षसैः ३७१ प्रासादंघेवमेवंस्याद्वापीकुपेष्टुदैवदि नस्माद्विचार्यकुर्वीतगृहारंभंभुभेभुना ३
 ७२ नाशान्दिशानिमकरालिकुलीरलमेमेघघटेधनुषिकर्मसुदीर्घसूत्रम् कन्यागवमिथुनगेध्रुवमर्थलाभंज्योतिर्विदःकल
 शसिहृदेषेषुसिद्धिं ३७३ मध्याह्नेनुकृतम्यालुकर्तुर्विजविनाशदं महानिशस्वपितयासन्धयोर्नैवकप्रयेत् ३७४ ॥ अथभाव
 फलानि॥ लग्नैःकैवजत्रपातःस्यात्कोशहानिश्चशीतगौ मृत्युर्विषमभरणेषुत्रैद्यंरिद्धंरविनन्दने ३७५ जीवेधर्मोर्षकामाःस्युः
 पुत्रोत्पत्तिश्चभार्गवे चन्द्रजेकुशलाशक्रियोवदायुःप्रवर्तने ३७६ द्वितीयस्यैरवौहानिश्चन्द्रेष्टात्रुक्षपंभवेत् भूमिजेवन्यनम्प्रो
 क्तंनानाविग्रानिभासुजे ३७७ बुधेद्रविणसंपत्तिर्गुरौधर्मोभिवर्द्धनं यथाकामविनोदेनभृगौकामं व्रजेफलम् ३७८ वनीयस्येषुप्र
 पेषुसौम्येधेवविशेषतः सिद्धिःस्यादचिगदेवयथाभिलषितम्पनि ३७९ चतुर्थस्यानगेजीवेरुजासंपद्यतेनृपात् चन्द्रजेचार्थल
 भःस्याद्भूमित्वाभस्वभार्गवे ३८० वियोगःसुहृदांभानौमन्त्रभेदामहीसुते बुद्धिनाशोनिशानायेसर्वनाशोःकैवल्ये ३८१ पञ्च
 मेतुसुराचैर्यभिवंसुधनागमः शुक्रेषुत्रसुखावाप्तीरन्मलाभस्येन्दुजे ३८२ सुतदुःखंसहसंशोप्राशाङ्कुःकलहःस्मृतः भौमे
 कार्यविरोधःस्यात्सौरेवन्युचिर्मर्दने ३८३ घटस्थानगतैस्सूर्येरेगनाशम्विनिर्दिशेत् चन्द्रेपुष्टिषुजेप्राप्तिः सौरेप्राप्तुवलक्ष्यः
 ३८३ गुरौमन्त्रोदयःप्रोक्तोभृगौविद्यागमोभवेत् सर्वज्ञानार्थेकौशल्यन्मक्षत्रपतिनन्दने ३८४ सप्तमस्थानगेजीवेबुधेदैत्यपुरो

हिते गजवाजिधरित्रीणाङ्कः साध्याभस्विनिर्दिशेत् ३८५ भास्करेकीर्तिभङ्गः स्यात्कुजेविषट्मादिशेत् हिमगोल्लेशाः प्रायासः पातः
 व्यङ्गताभयम् ३८६ नैथनेचसहस्रांशौ विद्विषोऽजनितापदः दानिः शीतमयुषेच भौमेसौरेचरुग्भयं ३८७ बुधेमानधनप्राप्तिर्जी
 वेचविजयोभवेत् पुनरेस्वजनभेदः स्यान्मन्त्रज्ञस्यापिदेहिनः ३८८ वागीशेनवमस्थानेविद्याभोगादिनन्दनं बुधेचिविधभो
 गानिजीवेचविजयोभवेत् ३८९ चन्द्रधानुष्टयः प्रोक्तोऽथर्मदानिश्चभास्करे कुजेचार्येस्वयोविद्याद्विजेधर्मद्वरणं ३९० दश
 मस्थानेगेषुकेषामाशानसिद्धयः सुराचार्येमहत्तौख्यम्बिजयस्त्रीधनम्बुधे ३९१ मार्तेरुदेवसुदह्नेद्विष्वन्देशेकविवर्द्धनं भो
 मेस्लारागः प्रोक्तः कोणेकीर्तिविलोपनं ३९२ लाभस्थानेषुसर्वेषुलाभस्थानस्विनिर्दिशेत् व्ययस्थानेषुसर्वेषुविनिर्दिश्योव्ययः
 सदा ३९३ स्त्रोचेषुर्णफलः प्रोक्तः पादोनस्वर्हर्गोयहः स्वत्रिकोणेर्द्विफलदः पादस्मिन्नगृह्णाश्रितः ३९४ समर्द्धैरिगुराण्येचसम
 कष्टफलौयहौ नीचस्योनिकलः प्रोक्तोवर्गेसफलदः शुभः ३९५ इतिवास्तेषुणस्त्वेतन्नीयोऽध्यायः ३॥ चतुर्दशविधाप्रो
 क्ताः गृह्णाश्वीतममध्यमाः निन्दिताश्चप्रमाणञ्चकथयामिसमासतः ३९६ गृह्णन्तद्विविधं प्रोक्तं शरीरानुष्ठयस्त्रिविधं शरीरेरनु
 दन्नामशय्याशयनचक्रके ३९७ शय्यामानंस्वदेहेनसमदुर्गयैषुशुना स्वपशीत्यङ्गुः स्नाशय्यानवत्यङ्गुलसम्मिताः ३९८
 तदर्द्धेनचविस्तीर्णं स्पष्टौलुद्यताङ्गुलौ आसनानुप्रकर्तव्यं शय्याविस्तारमानकम् ३९९ विस्तारं पादद्वौ ननु न द्विस्तारं प्रकल्प
 येत् उपानहौ प्रकर्तव्यौ स्वपादप्रमितौ तथा ४०० पादुकेन तथाकार्ये अन्यथा दुःखश्लोकदो अष्टाङ्गुलेन मानेन शय्यामाने

प्रकल्पयेत् ४०१ अथवाह्यपराशक्तानुपाण्डुनमहनीपरिकीर्तिता ४०२ कुमाराणानुनवतिः सा
षडुनानुमन्त्रिणां साद्वष्टणेनावलयायपथ्येडुंनपरिकल्पिता ४०३ सुरेन्द्रिजानाञ्जनयाहीनाधृत्यदुःखैस्ततः अर्द्धनतोष्टंशहीने
विष्टम्भः परिकीर्तिनः ४०४ आया मास्यंशमानचुपादोच्छ्रायलुनिर्दिशेत् सर्वेषाञ्चैववर्णनामेकौशीनिमितास्मृता ४०५ सामंका
नानुनवतिः सैकाशीतिमितातया स्वेदेहान्नातिदीर्घासानविस्तारतथैवच ४०६ हीनारोगप्रदादीर्घोदुःखदासुखदासमा प
बाणैर्निर्मितंयतुनद्रुहम्मन्दिरंस्मृतं ४०७ पक्षेष्टकम्यास्तुनामभवनंदिनमुत्तमम् अनिष्टकैः सुमननुसुधारदुःखैर्मेनतु ४०८ मान
स्यम्बर्द्धितंकाष्ठैर्वैत्रैश्चचन्दनंस्मृतं वल्लेश्चविजयंश्रौक्तेराज्ञंशिन्यविकल्पितं ४०९ कालमेतिचविशेषंछमंनृणाजानिभिः उज्ज
मानिचचत्वारिण्यगृहमेधिकां ४१० सौवर्णेराजतंताम्रमायसंचप्रकीर्तितं सौवर्णानुकरन्नामराजतंश्रीभवन्नथा ४११
नाम्नेणसूर्योमन्चलुचण्डनामनथायसं देवदानवगन्धर्वपक्षराक्षसपन्नगः ४१२ द्वादशैतेप्रकारास्तुगृह्णणीनियताः स्मृताः
जानुषुंत्वविलंनमग्रायुवंवारिवन्धकं ४१३ एवंसर्वासुजानीषुगृहानिचचतुर्दश चत्वारश्चोत्तमायेचतेगृहावेषेष्टवैकाः ४१४
शुभदावाह्यणादीनांसर्वेषामपिशोभनाः उज्जमाः सुद्धकालेषुस्थायाः सुद्धविधानतः ४१५ काष्ठादिह्यनगैर्ह्येषुकालायेष्टानकार
येत् नृणादारुगृह्यारम्भेविकल्प्येनैवकारयेत् सौवर्णादियद्द्वारंभेमासदोषोनविप्रते पञ्चाङ्गः शुद्धकालेनचैत्रसिंहयोषके ४१७
मेवशानच्चकर्तव्यंमहोत्सवदिनेतथा पक्षेष्टकानिर्भिर्नैर्गैर्ह्येसंभमानंप्रचक्ष्यते सौवर्णा

दिक्कहस्तमानुपाद्येन किञ्चन ४१९ पादुकोपानहोकार्योऽत्र दुःलस्यप्रमाणतः सच्चादिकच्चासनञ्च अत्र लेनैव कारयेत् ४२०
 प्रतिमापीठिकाचपिलिङ्गः स्वात्मभमेव वा गवाक्षाणां प्रमाराणञ्च शिलामाननन्तयेव च ४२१ खड्गचर्मोपुधा दीनाप्रमाराणञ्चाहुः ल
 निच विषमाश्रुभटाः पुंसां समाः सौख्यविनाशकाः ४२२ अङ्गुलस्यप्रमाराणान्तु कथयामि समासतः नवहस्तसप्तषट्पूर्वात्रङ्गुल
 परिकीर्तिताः ४२३ त्रिविधस्यापि हस्तस्य प्रत्येकङ्गुर्मन्त्रं शीतम् आमलेटपुण्ड्री मन्त्रं विस्तारान् ४२४ परिखाद्वार
 यथाश्च स्तम्भाः प्रासादवैशसनाम् तेषां निर्गममार्गं च सीमानेत्रांतराणि च ४२५ दिशान्तरविभागाश्च मन्त्रयोधनेन योस्तथा अध
 नः परिसानंचकोशगव्यूतियोजनैः ४२६ खातकचकचकोशचप्रासादापनमापनम् नवपात्राहुः लेहस्तेन स्यमानं प्रचक्षते ४२७
 आयोधनानि चर्मोणि तथा चंदायुधानि च वापीकूपप्रमाणानि तथा च गजवाजिनां ४२८ इक्षुं यंत्रारघराष्ट्रहस्तष्टपयुगध्वजा
 मंतोयानि च नावश्च शिल्पिनाम्बायुपस्करं ४२९ पादुके वदशीकृत्रं घर्मोद्यानानि चैव हि मात्राष्टये वदस्तेन न च दंडाश्च मापयेत्
 ४३० जालन्धरे हस्तसंख्यावेधे च दंडकास्तथा मध्यदेशे कोशसंख्यादीयन्तेरेतु योजनं ४३१ चतुर्विंशत्यङ्गुलैस्तु हस्तमानं प्रच
 क्षेने चतुर्हस्तो भवेद्दण्डः कोशस्तद्विहस्तकं ४३२ चतुःकोशं योजनन्तु वंशोदशकैरेर्मनः निवर्तनं चिंशतिकैः क्षेत्रं तच्च चतुर्धरैः
 ४३३ शतवैशमनिदेशाश्च गुह्यादीनां निवर्तनं एकाशे निपटे नैव सर्वे स्थानं च मापयेत् ४३४ प्रासादाद्विविधा मोक्ताश्च स्तम्भाः स्थिरा
 सस्तथा भस्डपाश्च चतुष्षष्टिः प्राकारे देवताप्रयाः ४३५ विशेषेणापि ये क्खत्रा तथा ये चाष्टमण्डपाः चतुष्षष्टिपटे नैव सर्वोनेता न्य

मापयेत् ४३६ नगरागमकोटादिस्थविणचभृश्रुतां स्थयतिस्त्वास्थितयनिप्रविभागेनमापयेत् ४३७ स्त्रियादिभूभागसमुत्थितानो
व्ययोधवित्त्वदुःमस्वादिराणां शमीवदोदुःम्वरेवदारुक्षीरस्वदेशोत्थफलदुमाणां ४३८ उपोषितः प्रित्तिजनस्तुयेवां मध्यानुमीदृशो
नकुगरकेण छिन्द्याचतोदिकपतिनोत्तरस्यांशुभेविलमेपरिगृह्यशङ्कुम् ४३९ कारप्रमाणं परतश्चतस्तस्तद्वैमानेनतोलुगृह्य
भीत्याच्यसेनानिगृहेचतावद्यावत्प्रनिष्ठानसमश्चशङ्कुः ४४० नन्दनिश्चुत्ककथितेशकोणेदुताशनारव्येसुभयेतिचान्वा सुमङ्ग
कीनिर्च्येतिभागसंस्था भद्रङ्कुरीमारुतकोणयाता ४४१ दृषाञ्चयन्नागपदाङ्कुः तानानन्ददिक्रनाङ्कुः मशप्रिशिलानां अस्वविक्रिता
नां सुदृढीकृतानां सुलक्षणां नाङ्कुः हणनिरुक्तम् ४४२ कूर्मश्चशेषश्च जगद्देनप्रीधुवश्चमध्ये भवनस्यसंस्थाः निवेशनीयाः प्रमशः
शिलानाम्प्रमाणमेतन्मुनिभिः प्रदिष्टम् ४४३ शिलामाणङ्कुः मशः प्रदिष्टश्चर्णोत्तुष्टैरेणतयाङ्कुः खानां अथैकविंशद्यनविष्वनन्द
विलस्को व्यासमितंनदद्वैम् ४४४ तद्वैमानन्त्वथपिगिडिकास्वद्व्योधिकान्धूनतरानकार्यो प्रमाणहीनस्तुतंभाणकारिणीव्यङ्ग्य
मम्भनद्विवर्णवेत्ता ४४५ धनार्तिदाप्रस्तरगेहयानेकार्यशिलानिश्चिजनस्तुकुला पाषाणमेष्टैकैर्नैव्याशिलापाषाणसंभवा शैलजे
शैलजापीठश्चैष्टकैचैष्टकैस्तनः ४४६ शिलान्यासादिकोभेद्वैस्तलपाटोविधीयते पक्केष्टानिर्मितैर्नैवदृष्टकानाञ्चकारयेत् ४४७ इष्ट
कानिर्मितेगेहेप्रमाणमिहलक्षयेत् अपरेषाङ्कुः हाणानुशिलामानंनचिनेयेत् ४४८ आथारभृश्रुतुशिलामक्रल्यादृढामनोच्चाप
रिमाणयुक्ता सस्वस्थप्रचापरिमाणमानानचाधिकान्धूनतरानहृक्का ४४९ द्वारमधिपाटीन्यातयोगज्जम्बाः सम्पूजनीयावलिभिः समं

त्रैः स्वानार्थमानीयमुनीर्येतोयन्ततोपहारैः प्रतिष्ठाप्यकुम्भम् ४५० ध्रुवेशिलायास्तुततः खनित्वाकुम्भप्रतिष्ठाप्यशराद्गुलीं विप्रस्त्रिवर्णा
 तुगतः प्रसस्तस्तद्वर्द्धमानचतुर्दशमानम् ४५१ जलाश्रयत्रीहिसपञ्चगव्यमध्वान्बजान्परिश्रय्यसम्यक् ॥ क्रित्वा विन्यसकालेनु
 संभारं स्त्रोपकल्पयेत् ४५२ समुद्रेयानिरत्नानि सुवर्णरजतानि सर्वाणि जानिगन्धश्च शरादभस्तथैव च ४५३ सुक्ताः सुमनसः
 सर्पिः श्वेत्तञ्च मधुरेचनाः आमिषञ्च तथा मद्यं फलानि विविधानि च ४५४ नैवेद्यार्थं च पक्ता नैवेद्यस्याभरणानि च ॥ केन मयी न
 नया रक्तद्वयान्मवर्णकमेण च ४५५ गन्धादीन् श्वेत्तञ्च चतुष्टया विधानैः कारयेत्सुसमाहितः ४५६ ॥
 इमिवास्तु शीघ्रं स्रष्टुं निर्माणे चतुर्थोऽध्यायः ४ ॥ शोक्तं यद्भवतासम्यक्मासादानां यथाक्रमं अभुन्नाश्रोतुमिच्छामि वास्तु देहस्य
 तत्क्षणम् ४५७ पुरासभगवान्वास्तु पुरुषः परिकल्पितः ४५८ देवैः सैन्द्रादिभिस्तस्मिन्काले
 भूमौ निपातिनः अवाक्यमुत्वे निपातिनैश्च ४५९ पित्रोर्भागे स्थितो वद्विमुखेऽप्यस्तनेयमः ॥ उत्तरस्यापवत्सस्य
 सव्यपार्श्वसमाश्रितः ४६० पर्जन्याद्यास्तथानासादृक्प्रवोरस्थलांशगाः सम्राद्यापं च चतुर्जै विन्यस्य पुरुषोत्तमे ४६१ इत्येतं विना
 सावित्रो वितथो यष्टहस्तः पार्श्वे जठरे विवस्त्रं च स्थितः परितस्तदा ४६२ ऊरून् स्थानुजङ्घः स्फिकयमाद्यैः परिवेष्टितः एतेदक्षि
 णपार्श्वे स्थावा मपार्श्वे तथैव च ४६३ शेषादण्डनयनौ च भेदेन स्नाहृदि स्थितः पादे समाश्रितः निपितृभिः परिवारितः चत्वारिंशत्पंच
 शुक्लः परितो वद्वरणस्तथा ४६४ चतुःषष्टिपदे वास्तौ देवा वद्वदयस्तथा कोणेनोपक्रमकृते व्यास्तिये कोष्ठगतादिनाः ४६५ चतुःषष्टिप

दोवास्तुः प्रसादेव हाणास्थनः तस्याचतुष्यदोहात्रकोणाद्यर्द्धपदाः स्मृताः ४६६ षोडशकोणगांसाद्धैपदास्त्रयोभयस्थिताः विंशतिर्द्विपदाश्च
वचतुःषष्टिपदेस्मृताः ४६७ जीर्णोद्योतयोद्यानेतयागृहनिवेशने नवप्रासादमकेनासादपरिवर्तने ४६८ द्वापरभिवर्तनेनतद्व्यासदे
सुगृहेषुच वास्तूपशमनद्वय्योन्मूर्त्तमेवविचक्षणः ४६९ वास्तुमण्डलकोणेषुर्द्धपनादिकेभ्यश्च षड्नांरोपणंशसंप्रादक्षिण्ये
नमार्गतः ४७० विंशतुभूतक्षेत्रागालोकपालाश्चसर्वशः अस्मिन्गृहेबनिष्ठन्तुआयुर्वलकरसदा ४७१ प्रासादारमकापीषुक
पोद्यानेषुचैवहि तन्नामपुर्विकारोप्याकोणेष्टदुःचतुष्टयं ४७२ अग्निभ्योप्यथसर्पेभ्योयेचन्येनस्तमाश्रिताः तेभ्योवसिष्मयच्छ
मिषुष्यमोदनमुत्तमम् ४७३ एकाशीतिपटद्वयोर्द्वेलाभिः कनकेनच पश्चात्पिष्टेनचालित्व्यस्त्रेणालोड्ढासर्वतः ४७४ दशपृवो
पतारेखादशचैवोत्तरायता सर्वोवास्तुविभागेषुविज्ञेयानवकानव ४७५ शान्तायशेवतीकान्ताविशलाश्रोणवाहिनी सतीचसुम
नानन्दासुभद्रासुस्थितानथा ४७६ पूर्वोपरगतादीनाउद्ग्याम्याश्रितास्तथा हिरण्यसुव्रजालस्यीर्विभूतिर्विमलाश्रिया ४७७ ज
याकालाविशोकाचनयेन्द्रादशमीस्मृता एकाशीतिपदेहोनाः शिराश्चपरिकीर्तिताः ४७८ श्रियायशेविनीकानासुश्रियापिपरशिव
सुशोभासध्याज्ञेयातथेभानवमीस्मृता ४७९ पूर्वोपरगताहोताश्चतुष्षष्टिपदेस्थिताः धन्वाधराविशलाचस्थिरारूपामदानिशा
४८० विभक्तप्रभवाचान्यसौम्यासौम्याश्रिताः शिराः पदस्याष्टांशकोभागस्तत्रोक्तं कर्मसंज्ञकं ४८१ पदहस्तसंख्ययासम्भितानिवे
शोद्भुतानि विलोर्णवशाव्यासोर्द्धशिरामानंप्रचक्षते ४८२ संयानाश्चयिवंशानांमध्यमानिसमानिच पदानांपानिनान्विच्छान्त्वर्क

णिभयदान्यपि ४८३ नानानिपीडयेत्ताज्ञोऽपुचिभारैहेष्वकीलकैः संभैश्चशाल्यदोषैश्चगृहस्वामिषुपीडनं ४८४ तस्मिन्नवयेतस्य
 वधाचैवप्रजायते कच्छयेमेयदङ्गम्वगृहस्वामीतथैवच ४८५ होमकालेचयज्ञादौतथाभूमिपरीक्षणे अग्नेर्वोविकृतिर्यज्ञतत्र
 शाल्यश्विनिर्दिशेत् ४८६ धनदानिर्दोरुमयेपशुयोडास्थिसंभवे रोगस्यापिभयम्योक्तन्नागदन्तोपिदूषकः ४८७ वंशानीमा
 निवष्ट्यामिवहून्पिपृथक्पृथक् वायुयावत्तथा रोगात्पितृभ्यः शिष्यतस्तथा ४८८ मुख्याङ्गशस्त्रेथाशोकाद्विजपयावदैवतु
 सुयीवादितियावद्ब्रह्मत्यर्जन्यमेवच ४८९ एनेवंप्रासमाख्यानाः क्वचिदुर्जयएवतु एतेवायसुसंयतः पदमध्येसमन्तजः
 ४९० एतत्सर्वेशमाख्यातं त्रिष्टुलङ्कोणकञ्चयत् स्तम्भन्यासेषुवर्ज्यानिनुलोवन्धेषुसर्वदा ४९१ सर्वत्रवास्तुनिर्दिष्टः पितृवैश्व
 नरयतः एकाशीतिपदेद्वास्मिन्नेवतास्यापनेष्टु ४९२ रेखणाञ्चफलनत्रकथयामिसमासतः वर्णानुपूर्वेणतथाऽङ्गः स
 र्जनकंपरं ४९३ विप्रः सृष्ट्वातथाशिवञ्चक्षुः क्षत्रियकस्तथा विश्वोर्लक्ष्यद्विष्टपादौस्युष्ट्वासमारभेत् ४९४ अङ्गुष्ठकेनवाक्कु
 र्योन्मथ्याङ्गुल्यास्तथैवच प्रदेशेन्यामपितथास्वर्णरैप्यादिभानुना ४९५ मणिनात्सुमैर्वोपितथादध्यस्तैः फलेः शस्त्रेणशत्रु
 तोमृत्युर्वन्धोलोहेनभस्मना ४९६ अग्नेर्भयन्तणेनापिकाष्ठादिलिखितेनच नृप्यङ्गयनयाचक्रैर्बलंरुडिशत्रुभयभवेत् ४९७ विस्
 षचर्मदन्तेनाङ्गुरेणास्थिनापिवा नशिवायभवेद्देखास्वामिनोमरणंनथा ४९८ अपसव्यक्रमैर्वैरंसव्येसंपदमादिशेत् तस्मिन्क
 र्मेसमारभेस्तुतन्निष्ठीविननथा ४९९ वाचसुपुरुषास्तत्रयेचान्येऽशकुनाधमाः तान्विवर्ज्यप्रजुर्वीतवास्तुघ्नजनकर्मणि ५०० अ

कचटतपयद्वितिनवदिस्तुच प्राचीप्रभृतिषुवर्णस्तत्परङ्कारयेत्फलम् ५०१ एतेवर्णोपप्रकाशेमध्येपद्मैकमक्षरं तेनशतस्यस्विजानीया
द्विष्टितस्यांचवेक्षणः ५०२ एतेभ्योपरस्वाद्येप्रप्रंयद्यक्षरं भवेत् तदाशतंनजानीयाद्दृढमध्येविनिश्चयः ५०३ एकाशीतिपदद्व
य्याद्यास्तुक्सर्वेष्वस्तुषु आदौसम्पूज्यगणपन्दिक्पालान्भूजयेत्ततः ५०४ धरित्रीकलशंस्थाप्यमातृकापूजयेत्ततः नान्दोभ्री
दन्तनस्तुर्गोसुरायानभ्यर्चयेत्ततः ५०५ अग्निसंस्थापनार्थेन्तुमेखलात्रयसंयुते कुण्डं कुर्याद्विधानेनमोन्याकारस्विशेषतः
५०६ स्याद्विलम्बाप्रकुर्वीतमतिमान्सर्वकर्मसु पदस्थान्भूजयेत्सर्वान्यच्चन्निशानथैवच ५०७ शिखाचैकपदंभोक्तः पूजयेन्न्य
श्चनथैवच जयनोद्विपदस्तर्प्यः सत्यंभृशोद्वि कोष्ठकौ ५०८ पदैकमनरिहस्तुवायुश्चैकपदः स्मृतः ५०९ पृष्ठाचैकपदेहस्तस्मि
न्द्विपदोवित्तयस्तथा द्विपदौदक्षिणाणस्त्यौगृहस्तमयमावुभौ ५१० गन्धर्वेभृगराजौतुद्विपदौपरिकीर्त्तितौ भृगः पितृगणश्चैव
दौवारिकश्चैकपादकः ५११ सुग्रीदपुष्यदनौचद्विपदोवरुणस्तथा असुरश्चतथाशोकोद्विपदाः परिकीर्त्तिताः ५१२ पापयोगस्तथासर्प
स्त्रयश्चैकपदामनाः मुखभल्लाटसोमाख्यास्त्रिपदास्तुत्रयः स्मृताः ५१३ सर्पश्चद्विपदः प्रोक्तश्चद्विपदश्चैवच द्विपदश्चैकपदंभो
क्ताद्वात्रिशत्वास्तनस्थिताः ५१४ ईशानादिचतुष्कोणे संस्थितान्भूजयेद्बुधः आपश्चैवायसावित्रीज्योतिरुदलथैवच ५१५ तदन्तगा
श्चैकपदानीशानादिषुविष्यसेत् अर्यमात्रिपदः पूर्वेसविताचतथैकपात् ५१६ विवस्वान्त्रिपदोयाम्येदन्श्चैकपदस्तथा नैचद्वेतेपश्चि
मेभिन्नस्त्रिपदः परिकीर्त्तितः ५१७ वायव्येराजयस्माचैकपादः प्रकीर्त्तितः उत्तरेत्रिपदांस्यवीधरायश्चैकपातथा ५१८ मध्येनव

पदोव्रत्यापीतश्चेतश्चतुर्भुजः आब्रह्मन्ब्रह्मणदतिमन्त्रोयंसमुदाहृतः ५१९ अर्यमाकृष्णवर्णश्चर्यम्णाचष्टहस्यतिः सवितार
 क्तवर्णस्तु उपयामगृहीतकं ५२० विवश्वा न्युक्तवर्णश्च विवश्वा नादित्यमन्त्रतः इन्द्रो रक्तेन्द्रसु नाभामन्त्रोपंसमुदाहृतः ५२१
 मित्रः श्वेतश्चतन्त्रिंशं वरुणस्याभिचक्षेदेति राजपक्ष्मरक्तवर्णोऽभिगोत्राणिमन्त्रतः ५२२ पृथ्वीधरो रक्तवर्णः पृथिवीकृन्दमन्त्रतः
 आपवत्सः शुक्तवर्णो भयामेति चमन्त्रतः ५२३ आपः शुक्तवर्णश्च तद्वा हो आपोऽस्मान्मानरेति च सावित्राग्नेयदिग्भागे शुक्तवर्णो
 कणक्तथा ५२४ उपयामगृहीतमेसिसा विजोसोतिमन्त्रतः जयनन्धे तो नैऋत्ये मर्मेणि तेतिमन्त्रतः ५२५ रुद्रो रक्तश्च वायव्ये सु
 त्रामादतिमन्त्रतः ईशाने रक्तवर्णश्च तमीशानेति वैशिखी ५२६ पर्जन्यः पीतवर्णश्च मद्वा इन्द्रेति वैतथा जयन्तः पीतवर्णश्च ध
 त्वनागादतिस्तृतः ५२७ कुलिशायुधः पीतवर्णो मद्वा इन्द्रेति वैतथा सूर्यो रक्तः सूर्यरश्मिर्हरिकेति चमन्त्रतः ५२८ सत्यश्च शुक्लो
 ग्रनेन दीप्त्या माप्रोतिमन्त्रतः ऋशः कृष्णो मंत्रमस्य भद्रङ्कुरेति रेवच ५२९ अन्नरिप्सः कृष्णवर्णो वयं शोमश्च इत्यपि वायुधृक् स तथा व
 र्णो आकाशो रितिमन्त्रतः ५३० पृष्ठाचरक्तवर्णश्च पृषन्व इतीरितः शुक्तवर्णश्च वितथं सविना प्रथमेति च ५३१ गृहस्ततः पीतवर्णः स
 वितात्वेतिमन्त्रतः यमः कृष्णवर्णश्च यमोऽस्येयमायत्तामषाय च ५३२ गन्धर्वो रक्तवर्णश्च प्रलक्षो वेतिमन्त्रतः ऋद्रः राजः कृष्णवर्णो मृत्पु
 सुपर्णेति वा तथा ५३३ सृगः पीतश्च न द्विष्णुः मन्त्रेण निर्ऋतिः स्थितः पितृगणारक्तवर्णो पितृभ्येति च पूजयेत् ५३४ द्वौ वारिकीरक
 वर्णो द्विविष्णे दाः विपीषति शुक्तवर्णश्च सुग्रीवसुषुम्णाः सूर्यरश्मिना ५३५ पुष्पदनो रक्तवर्णो नक्षत्रेभ्येति मन्त्रतः वरुणाः शुक्ल

इमोरेमित्रास्यवरुणास्यतः ५३६ आसुरः पीतरक्तश्चयेरुषाणीति मन्त्रतः शोककृष्णवपुर्मन्त्रमासवेत्वाहत्यावाहयेत् ५३७ पापयस्यापीतव
र्णः सूर्यरश्मीति मन्त्रतः रक्तवर्णस्तथा रेगोश्विरोमेदुनिकोणके ५३८ द्विपदेहिर्वायुकोणेरक्तो नकोस्तुसर्पेभ्यश्च सुरयोरक्तवपुः
कार्योदेवेत्वाद्भिष्टुजयेत् ५३९ भस्माटकः कृष्णवर्णो विरामह्राश्चिमन्त्रतः सोमः श्वेतश्चोत्तरे च वयं सोमेति मन्त्रतः ५४० सर्पः कृष्णव
पुः पूज्यः उदुत्यं जातं वेदसं अदितिर्गितवर्णानुत्तमनोहिर्बुध्न्यमन्त्रतः ५४१ दितिर्पीता अदितिर्द्यौर्मन्त्रेणेशानकोणके ईषानादिकमेणीव
स्यास्याः पूज्याः स्वमन्त्रतः ५४२ नाममन्त्रेणवास्याप्याः पूज्याश्चैव यथाकृमात् भूर्भुवः सेति मन्त्रेण प्रणवाद्येन नामकैः ५४३ इष्टानेवर
कीस्याप्याधूस्त्रवर्णाथवाद्यागाः ईषावासेति मन्त्रेण स्याप्याः पूज्याः प्रयत्नतः ५४४ विदारिकारक्तवर्णो अग्निदेतेति मन्त्रतः पृतना
पीतहरितानमः स्वन्यायमंत्रतः ५४५ पापराक्षसी कृष्णाभावायव्यैरिति मन्त्रतः वद्विरेव च पूर्वोदिकमेष्टा चततोर्चयेत् ५४६ रक्तकृष्ण
संघघटी अहो नमयमंत्रतः अर्थमादक्षिणे कृष्णश्चर्यपणा च दहस्यति ५४७ पश्चिमे रक्तवर्णस्तुत्रं भवः परिकीर्तितः सरोभ्यो धैर्यं वं मंत्रमम्
चार्यमष्टजयेत् ५४८ पितृपिच्छिकः पीतवर्णो कारं भर्गरे निमंत्रतः भीमरुसलये शनैः यमायत्वे निरक्तकः ५४९ त्रिपुरारि कृष्णवर्णो ज्यैवके त्वग्नि को
णके अग्निनिद्रस्तुर्नैः अस्ते असुत्वं त्वेति पीतकः ५५० कारत्वारक्तवर्णानुवातो वत्कृष्णस्थिताः हेतुकः धूर्वेदि कृष्णो हेमनेऽत्र तु नानाया ५५१
अग्निवेतालं केयास्ये कृष्णो भिंदूत ईत्यपि कालास्यः पश्चिमे कृष्णो वरुणास्यो नं भनया ५५२ एकपादः पीतवर्णः कुविदा गेति चोत्तरे ई
शानपूर्वयोर्मध्ये गन्धर्वास्त्यश्च पीतकः ५५३ मन्त्रद्वारेति मन्त्रेण पुञ्ज्यमानो न्नरिद्वकै नैः त्रत्याम्बुद्विमध्यस्यो ज्वालास्यः येनम्

पृथक् ५५४ महीद्यौ इति मन्त्रेण पूजनीयो विधानतः येवाह्यदेवताः प्रोक्ताः प्रासादेतान् प्रयुजयेत् ५५५ दुर्गदेवा लये चैव शाल्योद्वा
 रे तथैव च विशेषेणैव पूज्याश्च तनुष्वष्टिपदंतया ५५६ कलशे स्थापयेद्देवं वरुणं ततः कलशम् पूरयेत्तीर्थवारिणा सर्व
 वीजकैः ५५७ सर्वौषधैः सर्वरत्नगन्धैश्च विविधैस्तथा पल्लवैः पञ्चकाषाये मृदां युद्धोदेकेन च ५५८ ग्रहाणां मृजननत्रकार
 पेद्मेदिकोपरि पुरा मासीव चाकुण्डं शैलेयं रजनीद्वयं ५५९ शटीचम्य कमुक्ता च सर्वौषधिगणाः स्मृताः अश्वत्थो दुम्बरः प्रुक्षत्त
 न्यग्रोधः सभवाः ५६० पञ्चभक्नुमन्मे प्रोक्ता सर्वकर्मसु शोभनाः नुलसी सहदेवी च विष्णु कान्ता प्रातावरी ५६१ मूलान्येता नि
 गत्नीया च्छनाला भेविशेषतः वटीर्वटो दुम्बरस्येव तस्य तथैव च ५६२ अश्वत्थश्चैव मूलश्च पञ्चकाषापकाः स्मृताः अश्व
 स्थानाद्गजस्थानाद्दल्लीकात्सङ्गमाद्दुदात् ५६३ राजद्वारमेवेशश्च मृदमानीय निक्षिपेत् सर्वे समुद्राः सरितः सरास्मि जलदान
 दाः ५६४ आपानुयजमानस्य दुर्गितस्तस्य कारकाः ५६५ शिख्यादियं च चत्वारिंशद्गोषान्नत्र पूजयेत् ५६६ वेदमन्त्रैर्नाममन्त्रैः प्रण
 वव्याहृतिभिस्तथा होमस्त्रिभिरत्नलोकार्यैः कुण्डे हस्तप्रमाणकैः ५६७ यवैश्च कृष्णतिलैस्तद्वत्समिद्धिः क्षीरद्वसकैः पलाशैः खादि
 रैर्वोषा मार्गो दुम्बरसम्भवेः ५६८ कुशदूर्वा मयेवोपिमथु सर्पिसमन्वितैः कार्यं सुपञ्चभिर्विल्वैर्विल्ववीजैरथापि वा ५६९ हो
 मान्नेमस्तभो न्यैश्च गालुदेशे वलिहरेत् नमस्कारान्नायुक्तै न प्रणवाद्येन सर्वतः ५७० वेदोक्तै नैव मन्त्रेण समुज्यादेव ता क्रमान् त
 नो व्याहृतिभिर्होमः स्विष्टकृद्धोममेव च ५७१ घृणा दुग्निश्च जुहुयात्संखवप्राशननतः वास्तुमण्डलदेवेभ्यो वलिन्दद्याद्विधानतः

५७२ घृताञ्जलिखिवेदद्यात्पुर्जन्यायसचोत्पलं जयन्ताद्यवालुमराडलदेवेभ्योवलिनतः ५७३ कुलिशपुधापुष्पञ्चरलपौष्टिकको
शंस्त्रयोयधुम्बरकवितानापुष्पसक्तैः ५७४ सत्यापघृतगोधूमं मत्स्यान्नञ्चभृशायच अन्नरिक्षायशफुलीमांसवापिचशकुनम
५७५ वायसेसक्तवः शोक्ताष्ट्रलोलाजास्तुवधैः वितथापचणकान्मध्यन्नञ्चगृहक्षते यमायपिशितान्नलुगन्धर्वोयगन्धो
दने भृङ्गराजायमेवस्यजिह्वायाञ्चवल्लिंदेरेत् ५७७ मृगाययावकन्दद्याद्वलिन्नीलपदस्तथा पितृभ्यः कृशरान्नञ्चनयाद्वौवा
रिकायच ५७८ दन्तकाष्ठेक्षणापिष्टं दन्तधावनमेवच सुग्रीवायअष्टपञ्चयावकलुतथैवच ५७९ पुष्पदन्तायपायसम्बरुणा
यतथैवच कुशास्तम्भञ्चयमञ्चपैष्टं हेरारामयन्तथा ५८० असुरायसुराशोकाशेषापचघृतोदनं गोधायापयक्ष्मणेचरोगायघृ
तमोदनम् ५८१ अहमेकलपुष्पाणिनागकेशरद्वयपि मुख्यायघृतगोधूमं भस्त्रादेमुक्तमोदन ५८२ सोमायपायसघृतं नागोपोष्टि
कशालकं अदित्योपौलिकादित्यैष्टस्त्रिंशयावलिः स्मृताः ५८३ अङ्गोपिस्त्रीरच्चतथासवित्रचकुशोदनं लडुकं मरिचञ्चैवज
पायघृतचन्दनम् ५८४ रुद्रायपायसगुडमर्यग्नेशर्करान्वितं पायसञ्चसवित्रेनुगुडपुष्पवलिः स्मृतः ५८५ विवस्वतेतथादेयं रक्तचंद
नपायसं इन्द्रायसघृतं देयं हरिकालोदनं तथा ५८६ घृतोदनञ्चभिवायआमसांसं मधुस्तथा राजयक्ष्मणेचष्टथोघरायचमितौजसे
५८७ मांसानि कूष्माण्डमिति आपवत्सायवैदधि वस्त्रोपञ्चगव्यञ्चयवन्तिलाक्षनन्दधि ५८८ विविधान्भक्ष्यभोज्याञ्चफलानि
विविधानिच एवन्दत्त्ववल्लिंसम्यक् दद्यान्नेभ्योदिरारमयं प्रणवाद्यैश्चतुर्थ्यनैर्नाममन्त्रेणमन्त्रविन् सर्वेभ्योपिदिरण्यञ्चवस्त्रह्यरोम

गोंपयस्तिनीं ५९० अथवापायसंदद्यात्सर्वेभ्यश्चसदीपकं नतोवात्स्थितानानुवलिन्दद्याद्विधानतः ५९१ चरकौमाषभक्तञ्चस
 यूतंपयकेशरं हविश्चैवतयाग्नेयेवितानकविदारिके ५९२ माषभक्तंसरुधिरंहरिद्राभक्तमेवच नैऋत्यामृतनाथैर्माषभक्तेनसंयु
 तं ५९३ रुधिरस्थिपीनरक्तस्वलिन्दैर्बोनिवेदयेत् वायव्येपापराष्टस्यैमत्स्यमांससुरासवं ५९४ तमःप्रागादिनोटिसुक्कंदायरुधिरं
 राः अर्थेष्मेमाषभक्तञ्चदक्षिणेविनिवेदयेत् ५९५ जम्बकापतया मांसंरुधिरंपश्चिमेन्यसेत् विलिपिच्छिकायोत्तरेचअसृक्कम
 वस्तिःस्पृशतः ५९६ इत्येतेषाम्देवानाम्बलिन्दद्याद्विधानतः प्रासादादौतथैतेषाम्बलिन्दद्यात्प्रयत्नतः ५९७ भीमरूपार्पण
 नेकपोतकसुखवस्तिः वसारुधिरमांसानाङ्कुरायास्तथैवच ५९८ आग्नेयादिनिसन्धारीत्रिपुरान्तकारुपधक् अग्निजिह्वस्तुने
 ऋत्येदुग्धंसैन्यवसंयुतम् ५९९ मांसञ्चरुधिरन्देयनस्मैदिक्पालिनेनमः करालिकेपक्वमांसंरुधिरंसैन्यवम्ययः ६०० हे
 नुकेषुर्वदिग्भागेवलितस्यात्पायसंअसृक् अग्निवैतालिकेयाम्येरुधिरंमांसमेवच ६०१ कात्यायन्यपश्चिमेदद्याद्वलिमान्तोदनस्य
 च एकपादेकतस्याङ्कुरायावलितथा ६०२ आग्नेयशुर्वेयोर्मध्येगन्धमात्यैर्वितानकं नैऋत्यपश्चिमान्तस्थो ज्वालास्यःपरिकी
 र्मितिः ६०३ तस्मैदध्यक्षतयुतंमोटकानिचदापयेत् दिग्पालानाम्बलिन्दत्वाक्षेत्रपालवलिततः ३०४ आगमोक्तेनमन्त्रेणवेदमं
 त्रंशयेतथा ६०५ नमोभगवतेक्षेत्रपालायत्रयस्त्रिंशत्कोटिदेवायनिर्जितायभारभासुभिर्विनेत्रामस्वाङ्गंकिङ्किणिज्वालासुखभै
 रवरूपिणेनुरुसुहुरुलललषषषषकेङ्कारदुरितदिङ्मुखमहाबाहोअद्यकर्तव्येवास्तुकर्मणिअसुकंयजमानंपाहिपाहिआयुः

कर्ताक्षेमकर्ताभव अमुपमुं दीपसहितं सुरांडं माषभक्तवलिं गृह्णतु साहा ६०६ इति वलिं दत्त्वा नैऋत्यादिदिशि भूतेभ्यो सन्ध्याका
ले विशेषतः वलिन्दद्याद्विधानेन मन्त्रविन्मन्त्रमुग्यमी पुरोहितस्तथा याज्यङ्गुडोदनमथापि वा ६०७ कुल्माषेणानुसम्भिन्नेः याव
काष्टपसंयुतैः वहुपक्वान्नसंयुक्तैर्वोतः क्रीडनकैस्तथा ६०८ फलेष्वदाहिमीवीजैः कालपुष्पैर्मनोरमैः माचाननाशनमितावलि
कर्मणि चोदिताः ६०८ मन्त्राः देव्यो देवासु नीन्द्रभुवनपतयोदानवासर्वसिद्धाः यस्यास्मां सिनागगरुडमुखस्वगाः गृह्यकादेवदे
वाः डाकिन्यो देववेण्या हरिदधिपतयो मातरो विघ्ननाथाः प्रेताभूताः पिशुनाः पिशुनाः पिशुनाः पिशुनाः ६०९ गन्धर्वाः
किन्नरास्सर्वजटिलाः पितरो ग्रहाः कूर्वाण्डाः घृतनारोगा ज्वरवैतालकाः शिवाः ६१० असृक्क्षुताचपिमुना भस्मसां सान्यने
कशः लम्बकोडातथाद्रुत्वाः दीर्घो शुक्लास्तथैव च ६११ रवेजाः स्थूलास्तथैकाक्षाना नापस्मिन्स्वास्तथा आलास्या उद्धवक्राश्च अ
वक्राक्रोडवर्जिताः ६१२ धमनाभीतमालाभाद्विपाभा मेघसन्निभाः गवलाभास्तितिनिभा अशनीस्वनसन्निभाः ६१३ द्रुतगाश्च अ
नोगाश्च वायुवेगसमाश्रये बहुवक्त्रावदुशिगवदुवाहुसमन्विताः ६१४ वटुपादावदुदृशः सर्प्यो भरणभूषिताः विकटामुकुटाकेचित्त
थावैरलथारिणः ६१५ स्वर्यकोटिप्रतीकाणां विद्युत्सदृशवर्चशः कपिलाहुतभुगवर्णममथावदुस्तपिणः ६१६ गृह्णतुवल्लयस्सर्वे नृ
त्रायान्तु वलिर्नमः आचार्यस्तु नतो नीलकलशमन्त्रमन्त्रिजे ६१७ स्वयम्प्रत्यङ्मुखो भूत्वा प्राङ्मुखं यजमानकं स्वशाम्भोक्तेन मन्त्रे
ण आगमोक्तेन वा तथा ६१८ स्वापयेत्कुम्भतोयेन मंत्रैः पौराणिकैस्तथा वैदिकैर्वातं यामन्त्रैः सवस्त्रस्थः कुटुम्बवान् ६१९ दारपुत्र

समेतस्य यजमानस्य ऋत्विजः सुरास्त्वामभिविच्चन्तु ये च सिद्धाः पुरातनाः ६२० त्रस्या विष्णुश्च शम्भुश्च साध्याश्च समस्तद्विजाः आदित्या
वसवो रुद्राश्च अश्विनौ च भिषग्वरौ ६२१ अदितिर्देवमाता च त्वाहासिद्धिः सस्त्वती कीर्तिर्लेख्योद्युतिः श्रीश्च सिनीवाली कुटूहलद्वया
६२२ दितिश्च सुसुक्ते चैव विनता कंदुरेव च देवपत्न्यश्च याः प्रोक्ता देवमातर एव च ६२३ सर्वोस्त्वामभिविच्चन्तु शुभाश्चाश्वरसाङ्ग-
णाः नक्षत्राणि सुहृन्नाश्च याश्चाहोरात्र सन्धयः ६२४ सम्बत्सरादिने प्राश्च कलाकाष्ठाश्रणाः लवाः सर्वे त्वामभिविच्चन्तु काल-
स्यावयवाः शुभाः ६२५ एते जाले च वसुनयो वेदव्रतपरायणाः सप्रिष्व्यास्ते भिविच्चन्तु सत्सनाश्च तपोधनाः ६२६ वैमानिकाः सुर-
मणाः सारत्वाः सारंगैः स्तु सुनयश्च महद्भागानागास्त्रिस्फुरुषाः खगाः वैस्वानसामहद्भागद्विजा वैहायनाश्च ये सप्तर्षयः सदा रा-
श्च ध्रुवस्त्वानातिपा निच ६२७ मरीचिश्च त्रिपुलहः पुलस्त्यः क्रतुरङ्गिराः ऋगुः सनम्भुमारश्च सनकोद्य सनन्दनः ६२८ सनातन-
श्च दक्षश्च जैमीषव्यो भगन्दनः एकतश्च द्धित्तश्चैव त्रितोजा वालिकप्रयपौ ६३० दुर्वोसादुर्विनीतश्च कण्वः कात्यायनस्तथा आ-
र्करोडयो दीर्यतपाः पुनः शोफो विदूरथः ६३१ और्वः सस्वर्तकश्चैव च्यवनो विभराश्वरः दैपायनो यवः श्रीतो देवराजः सहास्रजः ६३२
पर्वतास्तस्वेव लयः पुण्यान्यायतनानि च प्रजापतिर्दितिश्चैव गावो विश्वस्यमातरः ६३३ बहूना निच दिव्यानि सर्वे लोकाश्च राच-
राः अश्रयः पितरस्ता राजी मृतास्व दिशो जलं ६३४ एते चान्ये च बहवो वेदव्रतपरायणाः सर्वे पुण्याश्च वणकीर्तनाः
६३५ तौ ये स्त्वामभिविच्चन्तु सर्वोत्पान निवर्हणे यथा भिषितो मय वाने ते सुदित्तमानसे ६३६ इत्येतैश्चाथैर्कलापि संहति-

मस्तुनैः अभिषेकश्च कुर्वीतमन्त्रैः नौराणि कैः स्तथा ६३० ततः शुद्धोदकैः स्नानं यजमानस्य कारयेत् वास्तुमण्डलमध्ये तु ब्रह्मस्थाने
प्रपूजयेत् ६३८ सुस्तोत्रं पृथिवीं दिव्यं रूपं भरणं संयुतां स्त्रीरूपां प्रमदां वेष्टाधारिणीं सुमनोहराम् ३३९ महाव्याहृतिपूर्वेण पूजयेत्
धरं पुनः धारयेत् च मन्त्रेण स स्मार्थ्यं च पुनः पुनः ६४० सर्वदेवमयो वास्तुवास्तुदेवमयं परम् ततः स्वनाममन्त्रेण ध्यात्वा तत्र च पूज
येत् ६४१ ततश्च नुसुखं देवं प्रजे प्रां चानुयेन ततः गन्धादिभिश्च तं पूज्य प्रणम्य च पुनः पुनः ६४२ वास्तुयुगव नमस्तेस्तु भूमिपय्यारत
प्रभो मद्देहे धनधान्यादिसमृद्धिदुःखसर्वदा ६४३ वाचयित्वा ततः स्वस्तिकं कर्कष्टं परिरुह्य च सूत्रमार्गेण तोपस्य धारां प्रादक्षिणेन च
६४४ पातयेत् तेन मार्गेण सर्ववीजानि चैव हि सर्ववीजेन लैरेव तन्मार्गेणापि स च्चरेत् ६४५ इति वास्तुविधानं नृकृत्वा तं स्नानमण्डपात्
समानोपशितान्नत्र सूत्रधारो गुणान्वितः ६४६ तत्र दिक्साधनदुःखोद्ग्रहमध्ये सुसाधिने ईशानादिक्रमेण वस्वर्णकुह्यलंकेन तु ६
४८ स्वनित्वा कोणभागे तु मध्ये दैवविशेषतः नाभिमोत्रे तयाग कुर्ते शितानां स्थापनं शुभं ६४९ सूत्रच्छेदे भवेन्मृत्युः कीले चार्वाङ्गमु
खे गतः स्वन्धाश्रुते शिरो गे गङ्गा-रादुदुपतेः क्षयः ६५० गृहेऽप्यपत्नीनाञ्च स्मृति लोपोऽप्यमृत्युदः भग्नो कीर्तिवधः कुम्भे कुलस्योत्सर्ग
वर्जिते ६५१ सूत्रेऽस्यार्थमाणे तु गर्भभोगे यदि रीति चेत् तत्रास्थिशल्यं जानीयात् सुषुम्णात्सादितं धितं ६५२ रविर्दीप्तादिशिर्यानुत्त
चेत्पश्चोरवः सप्तष्टाङ्गः समाने च तस्मिन् सप्तस्वित् निर्दिशेत् ६५३ शिलाविन्यासं काले तु वासने द्विरदाटयः तस्मिन् न देहसंभूतम्
स्थिशल्यं स्वित् निर्दिशेत् ६५४ कुञ्जाम्बपनकं भिक्षुस्वेद्यं रोगानुरानपि दर्शनं सूत्रकाले तु वर्जयेत् क्रियमिच्छता ६५५ शुनौ हुलहुला

नाच्च मेघानाङ्गुस्त्रिमेन च गर्विता मपि सिंहा नां स्वनिंतं धनदम्भवेत् ६५६ स्त्रे प्रसार्यमाणे तु दीप्ताग्निर्यद्विदृश्यते पुरुषोद्योऽकारुढो
 भवेद्वाष्पमकारुढवम् ६५७ शङ्खनूर्यो दिनिर्घोषवसुभिर्विपुलद्गुहं येषिताङ्गुन्यकानाञ्च कीडनञ्चितवर्द्धनं प्रारम्भे च पुभागो ह गो
 पने मृत्युरोगदा सभाद्यारोपणे मध्याप्रवेशे दृष्टिरुत्तमा ६५८ दारुणाञ्छेदने च वदुःखशोकामयप्रदाः परीक्षासमये चैव ननु
 सौख्यप्रदास्मृताः ६६० कृत्रध्वजपताकानां न्दर्शने निधि स सम्भवः पूर्णकुम्भे तु स ग्राप्तिः स्वेय्ये दुलकालध्वनौ गुरुकोणेषु संवे
 शुषुजाङ्गुत्वाविधाभितः दुष्प्रममादितस्तुत्वाप्रादक्षिण्येन विन्यसेत् ६६२ अनेनैव विधानेन सतम्भद्वारादिरोपणं वास्तुविद्यायि
 धानस्तुत्वाये न्तु समादिनः ६६३ नन्दा मद्राजयारिक्ता पूर्णनाम्नीयथाक्रमं नन्दायाम्पद्ममालिरत्यमद्वासिंहासनं तथा ६
 ६४ जयायान्तोराणञ्छत्रं रिक्तायाङ्गुः सममेव च पूर्णोयाच्च चतुर्वाङ्गुस्त्रिषु संक्षेत् खये दुधः ६६५ उं भर्भुवः स्वरिति तथा सभ्यो नाव
 रुं नं स्मृतं त्रस्ता विष्णुश्च रुद्रश्च ईश नश्च सदा शिवः ६६६ एते पंचैव पञ्चेषु भूतानां वाहयेत्युनः सत्पनञ्चननश्चुय्यो द्विदृष्टेन क्रमे
 णा ६६७ पञ्चभिः कलशैर्युक्तास्तासां नामान्यतः शृणु पद्मश्चैव महापद्मं शंखञ्च विजयनया पञ्चमं सर्वतो भद्रम् चैव वाहयेत्यु
 तं ६६८ अग्निमूर्द्धेति च सदा यज्ञयज्ञेति वारुणैः ६६९ अश्वत्थेति कषायेन पत्तवेन जलेन च गायत्र्या च गवास्तुत्रैर्गन्धद्वारेति गोम
 यैः ६७० आप्यायस्वेति स्थीरेण दधिकावोति वैदधि द्युतवतीति द्युतेन च मधुवातेति वैमधुः ६७१ पयश्चुथिव्यामिति च पञ्चगव्येन
 संस्त्रपेन देवस्य त्वेति च कुशैः कारुडात्कारुडाच्च दुर्वया ६७२ गन्धद्वारेति गन्धेन पञ्चगव्येन वैतथा यात्रोषधौ ऐषधीभिर्गोष्पसिनी

तिफलोदकैः ६०३ नमसेतिष्ठषष्टङ्कः सदाधान्यमसीतिच धान्यादीजिघ्रामितिचकलशेनतथैवच ६०४ आषाढयइत्यस्तैश्चयचोसी
 तियचोदकैः तिलोसीतिनिलैःपंचनद्येतिचनदीजलैः ६०५ इममेगङ्गेतिचतथानीथानामुदकेनच नमोलुहद्वेभ्योसुदानगदं
 तिसमुद्भवात् ६०६ स्योनाष्टयिवीचमृदासीतायामधुभिश्चवा हिरण्यगर्भइतिवासुवर्णोदकसंभवैः ६०७ रुसेणेवेतिरौष्येणयद
 आयेतिवस्त्रजैः सस्त्रापनीर्यपयसाततः शुद्धोदकेनच ६०८ सम्मार्ज्येषुअवस्त्रेणगन्धेनातिप्यसर्वतः तस्यादीन्युजयेत्तत्रनामम
 त्रेणवानथा ६०९ उपचारैःषोडशभिर्मूलमध्यगिरःअपि स्वापनञ्चाभिषेकनुवेदयन्नेष्ट्यकारयेत् ६१० आत्रह्यन्नितिचनन्दायाभद्र
 कर्णेभिवैतथा जामवेदसेनित्रयायमायत्वेतिमन्त्रकैः ६११ पूर्णोदवैतिपूर्णयाङ्कुमेणपिसमाचरेत् मूलमध्येपिचतयानामभिर्मेतम
 त्रकैः ६१२ बहोपद्मन्नदिसिचविणोरारामेवच नमसेरुद्रइतिचद्रुमन्देवेतिसंदायेत् ६१३ श्रीर्षेचावास्तुनङ्कुर्येनद्विष्णोपरमम्यदम
 इदम्विष्णुवित्तकर्मैवेधानिदधेपदम् ६१४ समस्येदेव्याधियाइतिचत्र्यम्बकंयजामहेतिच सृष्टेर्नद्वितृचयासम्पूज्यचमयावि
 धि ६१५ तैभ्योद्विर्ण्यंदत्वाचवस्त्रालङ्कारवाससी ततस्तुपुण्यघोषेणशिलान्यासम्पूज्यकल्पयेत् ६१६ ततस्तुलनेसम्यान्निपञ्चवा
 द्यानिवादयेत् नद्याग्रगृह्यचशिलान्नञ्चाधारशिलान्यसेत् ६१७ तत्रोपरित्यस्मिन्नकलशाम्बन्धमन्त्रितं सर्वौषधिमसोपेतम्पा
 रदाज्यमधुसुतं ६१८ पित्तिंरत्नगर्भञ्चनेजोशिशिरन्वितां सदाशिवस्वरूपींचध्यात्वापञ्चोपचारकैः ६१९ सम्पूज्यस्योपल्वित्य
 स्यवामभागेश्वरगतकैःतत्रोपरित्यसेन्नन्दांसंपूज्यचयथाविधि ६२० नाभिर्भेतिचमन्त्रेणस्मिरोभवेतिवैतथा मार्थेनञ्चततकुर्वादा।

गमोक्तेन मन्त्रं ६९१ नन्दे त्वन्नन्दीपुंसां त्वामत्रस्थापयाम्यहं प्रासादेतिष्ठ संदृष्टया वच्चन्द्रार्केनारकाः ६९२ आयुष्ठाभान्त्रियं देहि देव
 वासिनि नन्दिनि ॥ यस्मिन्नस्तत्त्वया कार्यं प्रासादे यत्नतो मम ६९३ महापद्मन्यसेषु वष्टले येदन्नगर्भितं तत्र भद्राच्च संस्थाप्य पूजयेन्नामं
 त्रैकैः ६९४ भद्रवर्णेति ऋचया स्थापयेद्द्वारुणस्तथा भद्रत्वं सर्वदा भद्रं लोकादीदुःकृष्णायपि ६९५ आयुर्दो कामदा देवि सुखदा च
 सदा भव स्वाम्भस्यापयाम्यद्य गृहे स्मिन् भद्रदायिनि ६९६ आधारे परि विन्यस्य कलशं शङ्खं संज्ञकं कोणे संपुन्य विधिवज्जनयं संस्था
 पयेत्ततः ६९७ गर्भगोत्रसमुद्भूतं त्रिनेत्राच्च चतुर्भुजं प्रासादे स्थापयाम्यद्य जयाच्चारु विलोचनं ६९८ नित्यं नयायभूत्यै च स्वामिनो भव भार्ग
 वि जातवेदमेति मंत्रं ६९९ आधारे परि विन्यस्य विजयङ्कुलशान्तः रिक्तां संस्थापयेत्तत्र मंत्रेणानेन मंत्रं क्विन् ७०० त्र्य
 म्बक्यजामदेति तथा वारुणमंत्रकैः स्थापयेत्तार्थयेत्तद्द्विक्तां रिक्तां निर्हारिणीं ७०१ रिक्ते स्म रिक्ता दोषघ्ने सिद्धिभुक्तिमदे सुभे सर्वदा स
 र्वदेव धिनि शास्मिन्नत्र नन्दिनि ७०२ आधारे विन्यसेन्मध्ये सर्वतो भद्रं संज्ञकं शृणोरन्ताब्धिं पुष्टं सर्वमंत्राभिर्मंत्रिन् ७०३ तच्च सप्तभुज्य
 विधिवद्वा त्वान्नसदा शिवं तत्रोपरिन्यसेत्पुर्णो नन्दप्रदायिनी ७०४ पूर्णं सर्वदा पूर्णं न्यो कानादुःकृष्णायपि ७०५ आयुर्दो कामदा देवि
 धनदा सुनदानया ७०५ गृहाधारा च त्वमथो वास्तुदीपे न संयुता त्वामृतेनास्ति जगतामाधारश्च जगत्प्रिये ७०६ पूर्णोदरीं निमन्त्रेण मंत्रं मे
 देवेति वैतथा ७०७ मूर्द्धनान्दिदेति च तथा शान्तिमन्त्रैस्तथैव च सहस्रशेषैर्निषोडशभिरपि मौलेनैव तथा ७०८ द्वे त्वेज्जैर्ज्यैश्च
 हीति तथा पुनः शान्तेर्वीति मंत्रेण स्थापयेत्प्रयतः शुचिः ७०९ मृदादिना हृदी कल्पप्रादक्षिण्येन सर्वतः ईशानादिक्त्रेणैव स्थाप्याः सर्वो

र्यसिद्धये ७१० अग्रेषांचैववर्णानामाग्रेयादिक्त्रमेणच सर्वेषामपिवर्णोनाहुः चिदिच्छन्निस्तरयः ७११ यानुदेवगणोस्सर्वेष्टजमादा
यपार्थिवात् इष्टकासममृध्यर्थम्युनरागमनायच ७१२ ततस्तुमाक्षुर्वोभूत्वाआचार्योयनिवेदयेत् दक्षिणाश्रास्येणेतद्वद्यथोवि
त्तानुसारतः ७१३ उदङ्मुखत्वायचततः समस्तेतिपुनः पुनः गांवेत्तोस्वर्णसुतोतथावासोयुगान्विताः ७१४ यस्मान्नेआहुतान्वस्त्रान्नाचार्या
यनिवेदयेत् देवज्ञञ्जनतलोप्यस्थपतोन्वेष्टावानपि ७१५ दक्षिणाञ्चतयोर्दद्याद्भुजच्छायाभिलोकयेत् रक्षावन्धोमंत्रपाठः स्याद्यु
षञ्चसमाचरेत् ७१६ ऋत्विग्योदक्षिणान्दद्याच्छिष्टेभ्यश्चस्वशक्तिनः दीनान्यर्हपणेभ्यश्चदद्याद्विज्ञानुसारतः ७१७ शिल्पिवर्ग
स्तुसंज्ञोथदान्योनैस्तुथैवच ७१८ सम्मात्रोतिनरोलक्ष्मीपुत्रपौत्रधनान्विता ७१९ ॥ इतिशिलान्यासेपञ्चमः अध्यायः ५ ॥ अ
थातःसंभवस्याभिप्रासादानींस्तिधानकं देवोरुदलथाविष्णुर्वद्मद्यास्तुरसत्तमाः ७२० प्रतिष्ठाप्यशुभेस्थेनेचन्यथातेभयावृद्धाः ग
र्जोदितस्त्येणोधात्रीनन्धस्वादिनयाभवेत् ७२१ वर्णेनचसुरश्चेष्टसामहोसर्वकामदापितामहस्यपुत्रः कुलान्यद्यौनुयानितु ७२२ ता
रयेदामनासाद्वैविर्णोर्मेन्दिरकारकः अपिनःसल्लुलेकश्चिद्विष्णुभक्तोभविष्यति ७२३ येध्यायेतिसदाभक्त्याकरिष्यामोहरेर्येह
तेषांश्चिलीयतेष्वापर्वजन्मशतोद्भवम् ७२४ सुरवेष्मनियावन्नोद्विजेन्द्रःपस्माशुवः तावद्वर्षेसहस्राणिस्वर्गलोकेमहीयते ७२५
मासादेष्टन्मयेष्टुर्द्वयेतत्कथितम्पुर तस्माद्दशगुणंपुर्यं कृनेशैलमयेभवेत् ७२६ ततोद्दशगुणंलोहेताम्रेशतगुणंततः सहस्रगु
णितंरौयेतस्माद्रुमेसहस्रकं ७२७ अनन्तफलमात्रोतिरत्नचित्रेमनोहरे कनिष्ठंमध्यमंश्रेष्ठद्वारयित्वाहरेर्येह ७२८ स्वर्गञ्चैवेष्टा
रम् २२

वंलोके मोक्षश्चैव । तैकमात्रं बाल्येचकीदृशानायेपांशुभिर्भवनंदरेः ७२९ वासुदेवसंप्रकुर्वन्निनेपिनह्योकागमिनः पाभूमिः शस्यतेगेहे
 साप्रासादविधौनका ७३० योविधिर्गृहनिर्माणेशिलान्यासस्यकर्मणि प्रासादादिषुसंज्ञेयः चतसस्तुशिलालया ७३१ नन्दाभद्राज
 यासृर्णोऽग्रेयादिषुविन्यसेत् चतुष्षष्टिपदोवास्तुप्रासादादिषुविन्यसेत् ७३२ प्रह्लाचतुष्षष्टोह्यत्रशेषाः स्वस्वपदेस्थिताः वास्तु
 पुत्रोविधिध्वानशुद्धस्यापनकर्मवत् ७३३ सम्यूज्यवास्तुविधिवच्छिलान्यासंतनश्चरेत् आदोदेवसमासेनशिलालक्षणसुक्तमम्
 ७३४ शिलान्यासविधाननुष्येतेतदनन्तरं शिलावापीष्टकायापि चतस्रोत्सृज्यान्विता ७३५ प्रासादादौविधानेनचतस्र्यासुमने
 हयं चतुरस्रसर्पाः कृत्वासमन्तादुत्ससम्मिता ७३६ विलारस्यत्रिभागेनवादुल्येनसुसम्मिता शिलानामिष्टकानाञ्चप्रमाणंलक्षणं
 स्मृतं ७३७ नन्दाद्यदिहितद्वेयाशिलवाप्यथवेष्टका शिलारूपस्यथोविन्द्यानन्दाद्याश्चेष्टकास्मृताः ७३८ समूर्णोसुतलासिंध्य
 सुसमालक्षणांविता कुशदूर्वोद्विन्ताधन्याः सध्वजकृत्रचामराः ७३९ सकुशारणोपेतासूभेमत्स्यफलान्विताः दर्पणंहस्तिवज्रा
 द्वाः प्रशस्तद्रव्यत्सञ्चिताः ७४० शस्तपक्षिमृगद्वनश्चरुषाङ्कस्तर्वदादिताः स्वस्तिकवेदितासुक्तानन्द्यवर्तोद्गुलाञ्जिताः ७४१ पद्म
 दिलक्षणोपेताः शिलासर्वार्थसिद्धिदाः तथागोवाजिपादाङ्काः शिलाधन्याः सुखावहाः ७४२ कव्यादमृगपादाङ्काः नशस्तपक्षिणस्त
 या दिङ्मुखवावदुदोनाश्चदीर्घेद्वस्तास्तान्विताः ७४३ विदर्णास्फुटिताभद्राः संत्याज्यालक्षणच्युता प्रशस्तप्राणिरूपाङ्काः प्रशस्तद
 व्यलंक्षिताः ७४४ यथोक्तलक्षणोपेताः शिलानित्यंसुखावहाः दृष्टकानांसमासेनलक्षणेष्टुसाप्रमं ७४५ एकवर्णोसुपकाश्चवद्गु

道法堂

नसः ॐ नन्देत्वन्नुत्तिनीपुसांत्वामत्रस्थापयाम्यहं ७६४ प्रासादेतिष्ठसंहृष्टायावद्वैचन्द्रतारकं आयुष्कामंश्रियन्नेदददासित्वं सप्तमं ७६५ अस्मिन् द्वापराया कार्यप्रासादेयत्नतः सदा इति मंत्रस्सुचार्य आयेतु ततः परं ७६६ भद्रां संपृचयेत्तद्वन्नाममन्त्रेण सर्ववत् भद्रे त्वं सर्वदा भद्रं लोका वाङ्मनः रुक्माश्रयि ७६७ आयुष्कामप्रदादेविलोकानां चैव सिद्धिदा नैच्छत्येस्यापयेतां च जयान्तद्वयपूजयेत् ७ दक्षः आत्ममन्त्रेण पूजयेत्तन्मन्त्रेण च तया पुनः ॐ जयेत्वं सर्वदा भद्रे सन्निष्टस्थापयाम्यहं ७६८ नित्यं च यावहादिवा स्वाभिः शीघ्रदा भव वायव्ये स्थापयेत् चान्द्रजयां संपृचयेत्सिद्धये ७७० ईशाने स्थापयेत्पूर्णां सर्ववत्सं प्रपूज्य च ॐ पूर्येत् त्वन्मुमहा विद्ये सर्वसंदोहलक्षणं ७७१ संपूर्णं सर्वेष्टेयं श्रीसर्वदा शिलानामिष्टकानां लुवाच नन्तदन्तरं ७७२ नर्कान् व्यन्तु मनसापि तु सुशुभमिच्छता आत्मा र्यायेत्तन्मन्त्रेण त्वत्सं हे मं संयुतां ७७३ ऋत्विग्यो दक्षिणान्दद्यात्शिष्टेभ्यश्च स्वप्रकृतिः देवसंपूजयेच्छ्रज्ज्वास्थां मिति च विधये वतः ७७४ ब्राह्मणान् ओजयेच्छ्रज्ज्वादीनां म्थांश्चैव नोषयेत् एवम्बासुवलिङ्गं त्वाभजेत्त्वोदण्भागिको ७७५ तस्य मध्ये चतुर्भोगान् स्मिन् नार्भे च कारयेत् भागद्वादशकं सादृतं तत्सुपरिकल्पयेत् ७७६ चतुर्भोगेन भित्रीनामुच्छ्रयः स्यात्प्रमाणानः द्विगुणः शिखरेच्छ्रयो भित्तुच्छ्रयाच्च मानतः शिखरे दस्य चाद्विर्देन विधेयानुमदक्षिणा चतुर्दिक्षु तथास्तेयो निर्गमस्तथा बुधैः ७७८ गर्भस्तत्र हर्षभगो विलो रमस्तु पश्यतु आय सस्य विभागो शोभेद्रपुनः सुशोभनः ७७९ पंचभोगेन संभज्य गर्भमानं विचक्षणः भागमेकं गृहीत्वानुप्राकृजे वङ्गः त्ययेद्बुधः गर्भस्तत्र स नो भागद्वयेनो सुखमंडपः एतस्मान्मन्त्रमुद्दिष्टं प्रासादस्ये हलक्षणं ७८० अथान्यच्च प्रवक्ष्यामि प्रासादे लिङ्गं मानवः लिङ्गं भूजाप्रमोलेन क

र्तव्यापीठिकावुधैः ७८१ पीठिकाईनभागेस्यात्तन्मानेननुभितयः वाह्यभिन्निप्रमारो नउत्सेधस्तुभवेत्ततः ७८२ भित्तुच्छायातुद्विगुणः प्र
स्वस्यसमुच्छ्रयः प्रित्वरस्यचतुर्भागाः कर्तव्यास्त्युः प्रदक्षिणा ७८३ प्रदक्षिणायास्तु समस्त्वग्रतो मण्डपो भवेत् तस्य चार्द्धेन कर्तव्यस्त्व
ग्रतो मुखमण्डपः ७८४ प्रासादान्निर्गतौ कार्यौ कपोतौ गर्भमानतः ऊर्द्धे भित्तुच्छ्रयास्तस्य मंजरीनुप्रकल्पयेत् ७८५ मंजरीणां द्वेषाने
न शुक्लनासंभक्त्ययेत् ऊर्द्धेन आर्द्धभागेन वेदीवन्धो भवेद्विह ७८६ वेद्याश्चोपरियच्छेषद्वुः एव मामलसारकं एवम्बिभज्य प्रासादं शो
भनङ्कारयेद्बुधः ७८७ अथान्यच्चप्रवक्ष्यामि प्रासादस्येदलक्षणम् गर्भप्रमाणेन प्रासादप्रमाणं शृणुत द्विजाः ७८८ विभज्य नवधा
गर्भप्रध्वयेत्त्रिङ्गः स्य पीठिका पादाष्टकं नुरुचिरं पार्धतः परिकल्पयेत् ७८९ मानेनानेन विस्तारो भिन्नीनानुविध्यं पते पादेयं च गुणं ह
त्वा भिन्नीनामुच्छ्रये भवेत् ७९० स एव शिखरस्यापि द्विगुणः स्यात्समुच्छ्रयः चतुर्थानुशिरो भज्य चर्द्धभागद्वयस्य वी ७९१ शुक्लनासं प्र
कुर्वीत तृतीये वेदिका मना काण्डमा मलसारं तु चतुर्थे परिकल्पयेत् ७९२ कपोलयोस्तु संहारो द्विगुणोऽस्य विधीयते शोभनेनैव न वक्ष्य
भिः प्रदक्षैश्च विभूषितः ७९३ प्रासादेयस्तृतीयस्तु मयानुभ्यन्निवेदितः सामान्यमपरन्तद्व्यासादं शृणुत द्विजाः ७९४ त्रिभेदकुमारयेत्सेत्रं
यत्र तिष्ठन्निदेवताः रथद्वुः त्वातु मानेन वाह्यभागविनिर्गतं नेमीपादेन विस्तीर्णा प्रासादस्य समन्ततः गर्भतुद्विगुणद्वुः योज्येमी माने भवे
द्विह ७९५ सस्यवर्षिणीनामुत्सेधो द्विगुणः प्रिखरो मतः प्राग्भीवंपञ्चभागेन निष्ठासंस्थस्य चोच्यते ७९६ कारयेच्छिखरं न द्वन्नाकारस्य
विधानतः प्राग्भीवन्तस्य मानेन निष्ठाशेन विशेषतः ७९८ कुर्याद्वापञ्चभागेन प्राग्भीवद्वुः र्णमूलतः कारयेत्कनकान्नत्र गर्भानेन हारस्तु

लतः ७९९ एवमुच्यते विविधदुःखं ज्येष्ठमध्यकनीयसं लिङ्गमानानुभेदेन रूपभेदेन वा पुनः ८०० एते सामान्यतः प्रोक्तानामतः शृणुताधुना मे
 रुमन्दिरेकैलाशकुंभसिंहमृगास्तथा ८०१ विमानकन्दकस्तद्वचनस्तथैव च अथास्त्रः षोडशास्त्रश्च वर्तुलः सर्वभद्रकः ८०२ सिंह
 अवनन्दनश्चैव नन्दिर्वर्धन एव च सिंहो वयः सुवर्णश्च पद्मकोयसमुद्रकः ८०३ प्रासादनामतः प्रोक्ता विभागं शृणुत द्विजाः शतशृङ्गश्च न
 द्वाशभूमिका षोडशोऽङ्कितः ८०४ नानाविचित्रशिखरे मेरुप्रासाद उच्यते मन्दरेण्द्विदशप्रोक्तः कैलासो नवभूमिकः ८०५ विमानक
 न्द्रक नन्दनैकशिखरानतः स्वच्छभूमिकस्तद्वत्सप्तभिर्नेन्दिर्वर्धनः ८०६ विष्णोऽकसमायुक्तो नन्दनः समुदाहृतः षोडशास्त्रकसंयुक्तो
 नानारूपसमस्त्विनः ८०७ अनेकशिखरस्तद्वत्सर्वतो भद्र उच्यते चन्द्रशालासमापेतो विज्ञेयः पंचभूमिकः ८०८ वलभीकन्दकस्तद्वत्
 युक्तनासस्त्रयान्वितः दृषस्योच्छ्रायतस्तुल्यो मंडितश्चित्रिवर्जितः ८०९ सिंहः सिंहगतिर्ज्ञेयो गजो गजसमस्तथा कुंभः कुंभाकृतिस्तद्वद्
 भिकानवकोच्छ्रयः ८१० अङ्गुलीपुटसंस्थानपंचाङ्कविभूषितः षोडशास्त्रः संमंतानुविज्ञेयः स समुद्रकः ८११ पार्श्वयोश्चन्द्रशालास्य
 उच्छ्रयोभूमिकाद्वयं तथैव पद्मकः प्रोक्तः उच्छ्रयोभूमिकाद्वयं ८१२ षोडशास्त्रः स विज्ञेयो विचित्रशिखरः शुभः मृगाजस्तु विख्यातः
 चन्द्रशालाविभूषितः ८१३ प्राग्गीर्वेनविशालेन भूमिकासषडुन्नताः अनेकचन्द्रशालस्तु गजप्रासाद उच्यते ८१४ पार्श्वकगृहगजैरे
 गरुडो नामनामतः सप्तभूष्युच्छ्रयस्तद्वच्चन्द्रशालात्रयान्वितः ८१५ भूमिकास्तु षडशीर्तिर्कोस्ततः सर्वतो भवेत् तथान्योगरुडस्तद्वद्
 उच्छ्रयोदशभूमिकः ८१६ पद्मकः षोडशास्त्रस्तु ह्रिमिद्वयमथाधिकः पद्मनुत्यप्रमाणेन श्रीतुष्टक इति स्मृतः ८१७ पञ्चाङ्कस्त्रिभू

मिस्तु गर्भे हस्तचतुष्टयं वक्षोभवति नाम्नायः प्रासादः सार्वकामिकः ८१८ सप्तकापञ्चकाश्चैव प्रासादायेव योदिनाः सिंहस्थने स माज्ञेयो मे
चान्येन्यत्र मातुः चन्द्रशालेस्समोपेताः सर्वे प्राग्गीव संयुताः ऐष्टिकादारवाश्चैव शैलजाश्च सतीरणाः मेरुः पञ्चाशद्वत्सस्यान्मदा
रः पंचवीनकः चत्वारिंशत्कुकेलसश्चतुस्त्रिंशद्वितानकः ८१९ नन्दिवर्द्धनकस्तद्वद्वात्रिंशत्समुदाहृतः त्रिंशद्विनेन्दुः प्रोक्तः सर्वतो भद्रक
स्तथा ८२० एतेषोऽष्टाहस्ताः स्युश्चत्वारो देववत्सभाः कैलासो मृगगजस्तु विज्ञानच्छन्दको गजः एते द्वादशहस्तास्तुरेतेषां सिंहनाद
कः गरुडोष्ठकरो ज्ञेयः सिंहोदशउदाहृतः ८२१ एवमेव माणेन कर्तव्याः शुभलक्षणाः यद्दरादसनागानामष्टहस्तः त्रिंशत्समे ८२२
नष्टमेवोदयः सप्तज्येष्ठलिङ्गाः शुभावहाः श्रीवृहत्सकादयश्चाष्टो मध्ये यस्य उदाहृताः ८२४ तथा हंसादयः पंचकन्यसे शुभदामताः
आयातः संप्रवक्ष्येन्मिश्रित्तत्त्वा लिङ्गस्य लक्षणं ८२५ लिङ्गं देधीदुःलैर्लिङ्गः स्विस्तारद्वर्णयेद्बुधः लिङ्गविस्तारमानेन त्रिगुणस्योठवि
स्तारम् ८२६ गर्भे गेहप्रविस्तारोन्निभागं परिकल्पयेत् तेषु भागेषु चैकैकं नपीठविस्तारमाचरेत् ८२७ दीर्घद्वर्वीतपीठानां त्रिषु भागा
वसानकं मूले मध्ये तयोर्द्वे च त्रय्यविष्णुहरेण कं ८२८ पीठिकालक्षणं स्वर्ण्ये यथान्वत्तु प्रवेशः पीठे च्छेये यथावच्च भागात्थोदशका
रयेत् ८२९ मृत्माचैकः प्रतिष्ठः स्याच्चतुर्भिर्जगती मताः वृत्तो भागस्तथैकः स्वाहृता दूर्ध्वस्तु भागतः ८३० भागोस्त्रिभुजया कंठकं तं यद
स्त्रिभागतः भागैर्वा सूर्ध्वैके यश्च शेषभागेन पट्टिका ८३१ प्रविष्टभागमेकं तु जगती याम्भेदे वतु निर्गमस्तु पुनस्तस्यायावैद्यै पोषपट्टिका
वारि निर्गमनार्थं तु नवकार्यं ममाणतः लिङ्गवाणादिकं दुःयोत्सप्तोऽंशस्त्रिभागितं ८३२ पञ्चभागं हि भागस्वायथा योग्यं यथा स्थिरं

सप्तभागकृते त्विद्वेः क्षतुरंशान्चि वेदयेत् ८३३ पीठमध्यगते गते त्रिभागचैकभागकं पञ्चभागो नुभागं स्त्रीन्दिभागो द्वियथाक्रमं ८३४ एवम्क
 णादित्तिङ्गानाम्प्रवेष्टः शिवनोदितः स्पृष्टं शिरः श्रुतं शिरः ८३५ निष्कृष्टं इति स्यात् तस्मात्तल गेहादित्तिङ्गके अज्ञातमु
 स्तवष्टसनादुःन्यास्पृष्टं मुतं शिरः ८३६ ज्येष्ठमध्याकनिष्ठाचत्रिविधा वत्सगणशिशूः त्रियुगस्विस्तनदुःर्यादन्यथावाप्रकारकः ८३७
 उक्ता नामपि पीया नास्वित्तरादधिकान्दुःलेः त्रिभागपीठविस्तारदुःस्वानैकभागतः ८३८ दीर्घदुःर्यात्त्रिणालच्चतत्रिभागैकवित्तरं
 वत्सस्तत्रचनुक्ते नु स्याप्यक्ते मशिलानातः ८३९ तद्गर्भे विन्यसेत् कूर्मसौवर्णच्छादयं सुखं तत्ररत्नादिभिस्सा द्वैभूमि च्च हृदयेन्यसेत्
 ८४० तस्यैव हि तत्र त्रिभूतं भ्रंक्वलेयकैः लिप्ता यशानितोयेन प्रोक्ष्यो लिख्योक्तवतनः ८४१ तजस्तेजोविधां शक्तिद्वित्तितासनरूपिणी
 स्थापयेत् सुतुल्यो नैवैवज्ञोक्ते मुहुर्नैके ८४२ अथातः संप्रवक्ष्यामि मण्डपानाच्च लक्षणं मण्डपान्यवराब्जद्वये प्रासादस्यानुरूपतः ८४३
 विविधा मण्डपाश्च योः श्रेष्ठमध्यकनीयसः नामतस्तान्मवक्ष्यामि शृणु ध्वन्दिजसतमाः ८४४ पुष्पकः पुष्पभद्रश्च सुवृत्तनो मृतनन्दनः को
 शल्यो बुद्धि सङ्कीर्णो गजभद्रो जयावहः ८४५ श्रीरक्षो विजयश्चैव वासुकीर्णश्चुनन्धरः जयेभद्रो विलासश्च सस्मिष्टः शत्रुमर्दनः ८४६
 भाग्यपंचो नन्दनश्च भानवो मानभद्रकः सुग्रीवो हर्षणश्चैव कर्णिकारपदाधिकः ८४७ सिंहश्च यामभद्रंश्च शत्रुघ्नश्च तथैव च सप्तविंश
 निरात्यन्तालक्षणं शृणु तद्दिजाः ८४८ सम्भाय च चतुष्पष्टिः पुष्पकः सउत्साहतः क्षाषष्टिः पुष्पभद्रस्तु वष्टिस्तु वत उच्यते ८४९ अष्टपञ्चा
 शकः संभः कथ्यते मृतनन्दनः कौशल्यो यद्विपञ्चाशच्चतुः पञ्चाशत्ता न्युनः ८५० नामानुबुद्धि सङ्कीर्णो द्विहीनो राजभद्रकः जयावहस्वि

पंचशब्दश्चैवस्सुद्विहीनः ८५० द्वात्रिंशत्पूर्वमेवैककल्पेष्टमश्चविंशतिः पञ्चद्विंशोष्टाविंशतिमिद्विंशसिंहउच्यते ८५१ द्विहीनोयाम
भद्रस्तुषुशत्रुघ्ननिगद्यते यामभद्रः क्वचिभोक्तोद्वाटशस्त्रंभसंयुतः ८५२ मण्डपाद्ययिताहोतेययावत्सप्तगान्विताः त्रिकोणचतुर्भुज
नुअष्टकोणद्विष्टकं ८५३ चतुष्कोणचतुर्भुजं संस्थानमण्डपस्यनु राज्यच्चविजयच्चैवआयुर्वेदेनमेवच ८५४ सुत्रलाभः त्रियः शु
ष्टिः स्त्रीपुत्रादिषुक्तमाद्रेमेववन्तुभुभटः प्रोक्तचन्यथानुभयावहः ८५५ इतिषष्टोऽध्यायः ६ अथानः शृणुविप्रेन्द्रद्वाराणांलक्षणमुत्त
मं द्वागणोचैवविन्यासाः पक्षापञ्चदशस्तृताः ८५६ त्रिषुत्रिषुचमासेषुनभस्यादिसुर्वैकमान् यदिङ्मुखोवास्तुनरस्तुस्वेसदनंशुभं
८५७ अन्दिङ्मुखोदन्तुदुःस्वशोकमयप्रदे तस्मात्तद्विङ्मुखद्वारं प्रशस्तंनान्यदिङ्मुखं ८५८ अथद्वितीयः त्रिषुत्रिषुचराशीनाङ्क
न्यादीनांस्थितेरात्रौ पूर्वोदिसुनकर्तव्यंद्वारचैवयथाक्रमान् ८५९ अथतृतीयः कर्कटकुंभगतेस्वयंमुखंस्यात्पूर्वपश्चिमे मेघकीटगते
वापिसुखंचोत्तरदक्षिणे ८६० सुखानिचान्यथाकर्तव्योधिशोकभयानिच अन्यराशिगतेस्वयंनविदध्यात्कदाचन ८६१ अथचतुर्थः
सिंहेतुपश्चिमंद्वारन्तुलायाच्चोत्तरान्यथा कर्कटेपूर्वदिग्द्वारंद्वारं पश्चिमवर्जितं ८६२ कर्कटेर्केचसिंहस्थोर्पूर्वद्वारान्नशोभनं तुलायां
पश्चिकेचैवद्वारं पश्चिमवर्जितं ८६३ कर्कटेर्केचसिंहस्थेयाम्यद्वारान्नशोभनं सर्वमेकरकुंभस्थेसोम्यद्वारचच्चनिन्दितं ८६४ न्युद्वन्या
धनुर्भोनसंस्थितेर्केनकारयेत् द्वारसंभौतथादारुसच्चयच्चविवर्जयेत् ८६५ मार्घेर्हेहिचद्वारंछेदनंनैवकारयेत् मोहात्कुर्वन्ति
येमूढास्तद्देहेग्निर्भयभवेत् ॥ अथपंचमः पूर्णोदित्वष्टमीयावत्पूर्वास्यांपरिवर्जयेत् उत्तरास्यांनकुर्वीतनवम्यादिचतुर्दश्ये ८६६ ॥

अथ षष्ठः प्रत्यङ्मुखं ब्राह्मणानां क्षत्रियाणान्तथोत्तरे वैष्णवानाम्बुवेदिद्वारं दक्षिणेश्च ८६० अथ सप्तमः कर्कटोत्थि कोमी
 नो ब्राह्मणः परिकीर्तितः मेघसिंहो घत्तुर्धोरी राशयः क्षत्रियः स्मृताः वैष्णवाश्च मृगैः कान्या मृदाः शेषाः प्रकीर्तिताः वर्योक्तमेण प्रवोदिक
 दक्षिणे पश्चिमे तथा ८६१ यो यस्य राशिर्मेत्यस्य तस्य द्वारं ततश्चरेत् दिशि तद्विपर्ययं तनु कर्तुं नैष्ट फलं भवेत् ८७० अथाष्टमः घनुर्मेघ
 सिंहो यदा रात्रिनाथसदा पूर्वभागे न्यसेद्द्वारं माद्यं मृगः कन्यका गोषु द्वारं च यास्ये तुलायुग्मं कुंभे तथा पश्चिमास्यं ८७१ कर्कटोत्थि
 श्विके मीने राशिस्थे चोत्तरे न्यसेत् अथ नवमः कृत्तिकाद्यं सप्त पूर्वमग्राद्यं सप्त दक्षिणे ८७२ मैत्राद्यं पश्चिमे ज्ञेयं धनिष्ठाद्यं सप्त उत्तरे म
 द्विभुसंस्थिते च न्द्रोत्तरे द्वारं मृगशस्यते ८७३ एष्ट दक्षिण वामस्येन विदध्यात्कदाचन ॥ अथ दशमः प्रागादि विन्यसेद्द्वारं न्तस्वमार्गेण
 वेद्विजा ८७४ सिंहो चोत्तरदिग्द्वारं पश्चिमास्यं विवर्जयेत् प्राग्दक्षिणे गजे द्वारं च ऋषिप्रान्थान् चान्यदिक ८७५ एष्ट द्वारं न्तस्वमार्गे
 नेष्टे व विशेषतः अथ द्वादशः त्रिषु त्रिषु च मासेषु मार्गं शीघ्रोदिषु क्रमात् ८७६ पूर्व दक्षिणतो मेघं पौलस्त्या शङ्कुमादगुः द्वारे वदि
 भयमोक्तं सप्तमे वंश विनाशनं ८७७ अथ त्रयोदशः रक्षः कुवेराग्निजले च यास्ये वायव्यकाष्ठा सुचभानुवारान् वसेत मश्चाष्टसु दि
 क्षु चोक्तं मुखे विवर्ज्यो गमने गृहे च अथ चतुर्दशः ध्रुवन्त्वाद्यं गृहं प्रोक्तं सर्वद्वार विवर्जितं धान्ये पूर्व दिशि द्वारं दक्षिणे जयसंज्ञकं ८७८
 प्राग्दक्षिणे नन्दगृहे पश्चिमे खरमेव च प्राक्पश्चिमे तथा कान्ते प्रत्यग्यास्ये मनोरेमे ८८० सुवक्त्रे चोत्तरे वज्रं न्द्रुर्मुखे चोत्तरे तथा प्रा
 गुत्तरे कूरसंज्ञे विपदो दक्षिणे तथा ८८१ धनदे पश्चिमे वज्रं स्यं चोत्तर पश्चिमे आक्रन्दे दक्षिणान्याज्यं विपुले पूर्वमेव च ८८२ विज

या रव्यच्छनुर्द्वारमलिन्दैः सर्वनोयुतं राज्ञां सिद्धिकरम्योक्तं सर्वतो भद्रसंज्ञकं ८८३ अथपञ्चदशः द्वारत्वेन अत्र दृष्ट्या भिषदुक्तं मत्स्य
णापुरा स्वर्गभाद्रचतुष्कन्तु द्वारस्योपरिविन्यसेत् ८८४ द्वे द्वे कोणे प्रदातव्यं शाखायुग्मे द्वयन्दयं अधश्च त्रीणि देया निवेदा मध्ये प्रति
ष्ठिताः ८८५ राज्यस्यादूहं नक्षत्रे कोणे षड्द्वारं न भवेत् शाखायां लभते लक्ष्मीं ध्वजे चैव मृतिर्भवेत् ८८६ मध्यस्थेषु भवेत्सौख्यं चि
त्तनीयं सदा बुधैः अश्विनी चोत्तराहस्त निष्यशु निमृगाः शुभाः ८८७ स्वाती पूर्वाषाढा शरत्वारोपणे पञ्चमी धनदा चैव
शुनि नन्दवसौ शुभं प्रतिपत्तु न कर्तव्यदुःखैः खमवाप्नुयात् द्वितीया या न्द्रव्यहानिः पशुपुत्र विनाशनं ८८८ तृतीया रोगदा ज्ञेया च
तुर्था भद्रः कारिणी कुलक्षये तथा वस्त्रे दशमी धननाशिनी ८८९ विरोधकृत्स्वमावास्या न स्यात् शरत्वारोपणं केन्द्रत्रिकोणे पुशुभैः प
षेत्स्यायाति गैस्तथा ८९० घृनाम्बरे शुद्धिमुते द्वार शरत्वारोपणं शुभं स्याच्छुभं स्वरे च पञ्चकेन त्रिपुङ्गवे आग्नेयं धिष्ण्ये सोमेऽङ्गि न कु
र्यात्काष्ठरोपणम् प्रणम्य वालुपुरुषं दिव्यालंक्षेन्न नयकं ८९१ द्वार शरत्वारोपणञ्च कर्तव्यं नन्दनम् रम् शुभं निरीक्ष्य शकुनं च न्यथा
परिवर्जयेत् ८९२ कुट्ट्यां भित्त्वा न कुर्वीत द्वारं न च सुखे सुभिः कृत्तिका भगमैत्रज्जुविशाखा च पुनर्वसुः ८९३ तिथ्यं हस्तं तथा दार्द्राचक्रमा
सर्वेषु विन्यसेत् मैत्रज्यिशाखा पौष्णं च नैऋत्यं यमदिवनं वैश्वदेवाश्विनी चित्राक्रमादक्षिणमास्थिताः पित्र्यमौष्टपदार्पणं तथा मांसा
नर्देवनं ८९५ वारुणाश्विनसा विज्यक्रमात्पश्चिमं स्थिता खाल्यश्लेषा भिजितौ म्ये वैष्णवस्वामवन्नथा ८९६ याप्यश्वाह्यङ्कृमात्सोम्य
न्दारेषु च विनिर्दिशेत् द्वारक्षेत्रे स हि शारं स्थापयेद्वा विचक्षणः ८९७ संभाद्यारोपणं शस्तनयेव विधिना बुधैः अधोमुखे विन्यस्यैवै

हृत्सीखातमेव च ८९८ तिर्यङ्मुलवर्द्धोर्द्धोरक्षौ संभद्वारावरोपणं प्रासादेषु च हर्म्येषु गृहेष्वन्येषु सर्वदा ८९९ आग्नेयां प्रथमं संस्थापयेत्तद्विधानतः संभोपरियदापश्येत्काकगृधादिपक्षिणः ९०० दुर्निमित्तानि संवीक्ष्य तदा कर्तुं न शोभनं तस्मात्तं भोपरि कुत्र शखां फलवतीं बुता ९०१ धारयेदथ वा वस्त्रं बुधोरत्नादिनिःक्षिपेत् दिक्स्पृधनञ्च कर्तव्यं शिलाद्वारावरोपणं ९०२ स्तंभे च वास्तुविन्यासे तथा च गृहकर्मणि प्रासादे वा तया यज्ञे मण्डपे वलिकर्मसु ९०३ कृत्तिकादिदयतः प्राची प्राची स्पर्शं च वरोपयेत् चित्रा स्वात्यन्तरे प्राची दिन प्राची रवे स्थिता ९०४ यदि वा अवरोपणं पुष्यं चित्रा स्वात्योर्यदन्तरं एतन्प्राची दिक्षु रूपं दण्डमात्रोदिते विंबे ९०५ द्वादशाङ्गुलमानेन शङ्कुना वा प्रकल्पयेत् शिलातले सुसंछिद्ये सुलिप्ते समताङ्गने ९०६ दृष्टशङ्कुप्रमाणेन सममण्डलसमालिखेत् तन्मध्ये स्थापयेत् छद्मं स्तुनं कृत्वा द्विरेखिकं द्युतिप्रवेष्टुं र्गमस्थाने चिद्रे प्रकल्पयेत् अपरोद्धिचतुर्मध्ये शङ्कुमारोपयेत्ततः ९०७ तत्र चिद्रच्चतन्मानम्मानोर्यदन्तरं तेनानुमानेन विषुवद्विषसां तच्च साधयेत् ९०८ यावन्नेव्यचद्विष्यते तावद्देनैर्द्विनिश्चिपेत् शोधयेद्योजयेद्वापि दक्षिणोत्तरयोर्द्वयोः ९०९ कान्त्योर्यदवशिष्येत तन्प्राची समुदाहृता ९१० अथ द्वारफलानि ईषानमादितः पूर्वैर्आग्नेया दक्षिणे स्थिताः नैऋत्यात्यश्चिमे ज्ञेया वाप्यव्यान्तौ पश्चिदक्षिणः ९११ पूर्वोदिकमयोगेन दुताशोभिभयं भवेत् पश्चिमे प्रचुरा नाथ्यो जयने बहुवितादा ९१२ महेन्द्रे नृपवात्सल्यं सूर्ये तिक्तो धनमभवेत् सत्ये नृतलं विज्ञेयङ्कुरत्वञ्च भृशं भवेत् ९१३ अन्तरिक्षे च विज्ञेयो नित्यञ्चौरसमागमः दक्षिणे स्यान्मुत्र नाशे वाथ्ये प्रेष्यमेव च ९१४ नीचत्वम्वितथे ज्ञेयं गृहे तिष्ठति संततिः षड्दकमो भवेत्सोषो नैऋत्ये कर्तव्यं नाशनं ९१५ अथ नं भगराजा स्व्येभ्यो पुत्रविनाशनं

उच्चिमे पिच्ये स्वल्पायुर्धनं दौवारिके महद्भयं ॥१६॥ सुग्रीवे पुत्रनाशः स्यात्पुष्पदन्ते तु वर्द्धनं वरुणोऽक्रोधभोगित्वं च पभङ्गस्तथासुरे ॥१७॥
नित्यातिशोषिताशोके पापाख्ये पापसञ्चयः उत्तरे रोगवधो नित्यं नागोरिपुभयं महत् ॥१८॥ मुख्ये धनसुतो न्यत्रिर्भस्त्राटे विपुलाः श्रियः
सोमे तु धर्मशीलत्वं भुजङ्गे बहुचैरता ॥१९॥ कन्यादोषासदादित्येऽदितौ धनसञ्चयः पदपदे कृतं श्रेष्ठं चारं स्फुलदायकं ॥२०॥ पदद्वयं
यकृतं यच्च यद्वा भिन्नफलमदं स्त्रेतेन वह्ने भागे वसुभाग नार्थैव च ॥२१॥ प्रासादे कारयेद्विद्वान्वासेन विचारणा बहुद्वारेऽष्टलिन्देषु नक्षत्रे
रनियमः स्मृतः ॥२२॥ सदैव सदने जीर्णोद्धारोऽसाधारणेऽपि मूलद्वारं प्रकर्तव्यं घटस्वतित्कसन्निभं ॥२३॥ यथातपत्रप्रथमा गणाकीर्णं प्र
हस्यते दीप्तिप्रमाणात्परतोद्धारं दक्षिणपश्चिमे ॥२४॥ नकार्यं मयमाकीर्णं सुखिनस्वाप्रकल्पयेत् प्राकारे च प्रथमा च्चद्वारं प्रागुत्तरं
सेत् ॥२५॥ द्विशालोऽसुवतद्वच्चद्वारं स्नाग्दन्तमकल्पयेत् चतुर्द्वारं मयेदुर्गे द्वारदोषो न विद्यते ॥२६॥ प्रधानं मन्त्राद्वारं स्वादाभित्तियुसंस्थितं
रथ्याविदं न कर्तव्यं न्येण भूतिमिच्छता ॥२७॥ सरलेन च मार्गेण प्रवेशो यत्र वेष्टमनि मार्गे वेधं विजंती यान्नाशो कफलप्रदं ॥२८॥
नरुवेधं विजानीयाद्यदि द्वारं सुखे स्थितं कुम्भारमणं ज्ञेयं नारोगश्च जायते ॥२९॥ अपस्मारभयं विद्याद्बुद्ध्यन्तरवासिनां द्वारा
ये पंचवेधं नुदुःखशोका मयप्रदं ॥३०॥ जलस्नाकस्तथा द्वारं मूलेन र्थं च यो भवेत् द्वारं ग्रेटे वसदनं वालानामार्तिदायकं ॥३१॥ देवद्वारं वि
नाशाय शङ्करं द्वारं भवेत् ब्रह्मणो यच्च संविद्धं न द्वेत्कुलनाशनं ॥३२॥ गृहमध्ये कर्तुं द्वारं इव्यधान्यविनाशनं अवातकलहं शोकं ना
र्यावासं प्रदूषयेत् ॥३३॥ उत्तरे पंचमं द्वारं ब्रह्मणो विदुः सुच्यते तस्मात्सर्वप्रकारेण द्वारे विरोधतः ॥३४॥ द्वारं न कारयेद्दीमान् प्रासादेन

विपर्ययः देवतासन्निधानेन तुष्णसानाभिमुखितया ॥३५॥ स्त्रीनाशं संभवेधे स्यात्पाषाणोचनश्चैव च देवतासन्निधानस्थेऽदृश्यते स य
॥३६॥ प्रमसानाभिमुखे गेहे राक्षसाद्रयमादिशेत् चतुःषष्टिपटङ्कत्वा मध्ये द्वारं प्रकल्पयेत् ॥३७॥ विस्तराद्द्विगुणोच्छ्रायसस्त्रिभागाः
कटिर्भवेत् विस्तराद्द्वैर्भवेद्भोविजयो न्यः समन्ततः ॥३८॥ गर्भपादेन विलोर्णद्वारेन्द्विगुणमुच्छ्रितं उच्छ्रायात्पादविलोर्णोऽप्यस्त्रिभागाः
द्वदुडुङ्कः ॥३९॥ विस्तरपादप्रमितं बाहुल्यं प्रास्वयेऽस्मृतं त्रिपंचसप्तनवभिः शार्त्वाभिर्द्वारमिष्यते ॥४०॥ कनिष्ठं मध्यमं ज्येष्ठं यथा यो
मं प्रकल्पयेत् विस्तराद्द्विगुणोच्छ्रायः चत्वारिंशद्भिरुजमं ॥४१॥ धन्यमुत्तममायुष्यधनधान्यकमेव च शतं चाशीति सहितं वानभिर्गम
ने भवेत् ॥४२॥ अधिकं दशभिस्तद्वत्तथा षोडशभिः शतं शतमानन्दनी यन्तु भवत्यश्विनिभिस्तथा ॥४३॥ दशद्वारा निचैता निचमिष्यो
क्तानि सर्वदा अन्यानि वर्जनीया निमनसो द्वे गदानि तु ॥४४॥ द्वारे वेधन्तु यत्नेन सर्वथा परितर्जयेत् एतौ च्छ्रायाद्द्विगुणितन्यत्काभू
मिव हि स्थितः ॥४५॥ नक्षत्राभ्यर्चयेद्देवो गृहस्य गृहिणस्तथा गृहार्द्धे गृहिणी ज्ञेया एहा नृवर्जो नरे सुभाः ॥४६॥ पक्षिणी वानश्चैव स्यादंन्य
मेवानसिद्धिदाः एष्टद्वारत्नकर्तव्यं शुखद्वारा वरोधनं ॥४७॥ पिहिते तु मुस्तद्वारे कुलनाशे भवेद्भुवं एष्टद्वारे सर्वनाशो न्यादः स्वयमुद्धादि
नया ॥४८॥ मानेनेव्यसनङ्कुर्योदधिके नृकोभयं अर्द्धे त्वंडयदि द्वारं दलाविधं विनिर्दिशेत् ॥४९॥ कपाटच्छिद्रे वेधं च कपाठं वैच्छ्रको भवेत् य
त्र विद्धं यदा द्वारं प्रासादे च धनस्थं ॥५०॥ स्तंभं वारत्ने यस्य तस्य वंशस्तथो भवेत् त्रिकोणं शकटाकारं स्तंभं व्यजनसन्निभं ॥५१॥ सुवर्जनं
तुलन्द्वारं स्थानहीनं च वर्चयेत् त्रिकोणे पीठान्ते नारीशकटे स्वाभि नोभयं ॥५२॥ स्तंभे धनविनाशः स्याद्भुवि कलहं स्मृतं धनमनाशस्तु

पुरजेवर्गैस्तेकल्पकोद्भवः ॥५३॥ मध्यदीनेतुयद्द्वारं नानाशोकाफलप्रदं ॥ संभाये विन्यसेत्काष्ठपाषाणैवधारयेत् ॥५४॥ नृपालयेदेवनेहे
पाषाणानाञ्चकारयेत् द्वारं शास्त्राच्युपाणांतु गृहे पाषाणानिर्भितां ॥५५॥ कर्नेत्यनेतरेषाञ्चकारयेत्तन्निमान्नरः ॥ गृहमध्ये कृतं संभं त्र
द्वारो वेधमुच्यते ॥५६॥ भिन्निश्चैव न कर्ने च्यानत्र स्यान्मुच्यते न तस्याने यत्ततो रक्षेद्गृही कीलादिको लक्ष्य ॥५७॥ भो डेनापुचिनातद्
च्छत्येन भग्मना तथा ॥ रोगानानाविधा श्लेष्का जायन्ते तत्र नित्यशः ॥५८॥ द्वारस्योपरि यद्द्वारं नृपालं शकटे स्तुने चतुष्पद्मं ॥ लोत्ते
धं चतुस्त्रिंशच्च विस्तरं द्वारस्योपरि यत्नेन शिवाय शकटे च यत् ॥ अध्यान्ते सुदृजं प्रोक्तं कुले कुलविनाशने ॥५९॥ पीडा करस्पीडितं ननु अभ्य
वं मध्यपीडितं वास्तो नृते प्रवासः स्याद्दिग्भ्रानो दस्युतो भयं ॥ दौर्भाग्यं निधनं रोगादिरिद्यद्गुलहन् तथा ॥ विरोधश्चार्थनाशश्च सर्वे वेधे
कमाङ्गवेत् ॥६०॥ यदेवा फलितो वृक्षाः क्षीरवृक्षाश्च दक्षिणे पश्चिमे न जले श्रेष्ठं पशो तस्य लविभूषितं ॥६१॥ सर्वे तश्चापिकर्मे व्यं परित्वा
वत्सयादिकं ॥ याम्यन्नपो वनस्यानमुने मानृका गृहं ॥६२॥ वारुणे श्रीनिवास सुवायव्ये गृहमालिका ॥ उने रे यज्ञशाला तु निर्मो ल्य स्या
नमुच्यते ॥६३॥ वारुणे सैमदैवत्ये वस्त्रिनिर्वपनं स्मृतं ॥ पुरतो वृषभस्थानं शेषं स्यात्कुसुमायुधं ॥६४॥ जसेत्वापीतये शान्ये विष्णुञ्च ज
लशायिनं ॥ एवमायमनङ्कुरोच्छुभमण्डपं संयुतं ॥६५॥ दृष्ट्वा विनानसकतो रणचित्रमुक्तं नित्योत्सवप्रसुद्धिर्नर्जने न सादृ ॥ यः कारयेत्सु
रगृहं भवनं ध्वजाङ्कं ॥ श्रीलालनमुच्चनिसदादि विष्णुर्जने च ॥६६॥ एव च द्वारार्चनविधिङ्गुत्वा द्वारवलिजनतः ॥ महाध्वजमन्दारसुखे प्रवेश
समये कृतं ॥६७॥ पुत्रदत्तरथनादीनामृद्धिदं सर्वे कर्मणि ॥ इति द्वारविधिः प्रोक्ता मया त्रैलोक्यमुखोदितः ॥६८॥ यः करोति विधानेन स सुखी

पुत्रवान्भवेत् ॥ इति वास्तुशास्त्रे द्वारनिर्माणे सप्तमोऽध्यायः ७ ॥ अधुना कथयिष्यामि वापीकूपक्रियाविधिं तद्यगपुष्करोद्यानमंड-
 पानां यथाकामात् ५६९ अथ व्यव्यादिसंश्रुद्धिस्मासुद्धिर्नष्टैव च यथागोहे देवे भेदेन यैवान्विचारयेत् ५७० त्रिकोणञ्चतुरस्रञ्च वर्तु-
 लञ्चोत्तमं स्मृतं धनुषद्वलशंपद्मं मध्यमं तज्जलाश्रय ५७१ सर्वो रगन्धजाकारन्यूनं प्रोक्तञ्च निवृत्तिं कोशो धान्यं भयं शोकनाशनं
 सौख्यमेव च ५७२ भयं रोगान्मथादुःखद्वीपे तिन्द्रव्याग्निजं भयं यशश्चक्रमेवैत्रमासादेतत्फलं स्मृतं ५७३ रोहिणी चोत्तराशीणि पुष्यमै-
 त्रञ्च वारुणं पिच्यञ्च वसुदेवत्वं भगणोकारिवंधने जलशोषो भवेत्तृतीयं भौमे रिक्तं विनिदिशेत् मन्दे च मलिनद्वयोर्क्केषा वाराः सुभावर-
 ५७४ नन्दाभद्रा जयारिक्ता घूर्णा चैव यथा कमान् यथानामफलनक्षत्रकुयोर्दित्याह कर्मेकत्वं ५७५ लघ्वे शशङ्कुने थजलोदये वा पूर्णे श-
 षी केन्दुगतौ व्ययेना लघ्वे षजौ वीशुने यशो जलौला भगते केषु चै-
 चन्द्रेष्ठषष्ठे व्ययवर्जिते च प्रियञ्जलनक्षत्रौ हविर्त्वं ५७६ कुजे तृतीये भुजने लगे च षष्ठे वीला भगते केषु चै-
 त्रेष्ठजलं स्थिरं स्याद्वनपुत्रदञ्च ५७७ केन्द्रत्रिकोणेषु शुभस्थितेषु पापेषु केन्द्राष्टमवर्जितेषु सर्वेषु कार्येषु शुभं वदंति मासादृक्पादिना-
 द्वागवायां ५७८ चन्द्रे दयेन द्विवसे सुखे केन्द्रस्थिते चोपचयेः स्वलैश्च उद्यानकूपादि तडागवापी जलाशयानादृणमप्राप्त ५७९
 सर्वेषु सन्नेषु शुभम्वदन्ति विहाय सिंहालिधनुर्धराश्च ग्रहासना लोकनयोगसौम्ययोगान् दापकुयोर्ज्जलभांशवर्गे ५८० सर्वो सुदिक्षु
 स्सलिलम्यकुयोर्द्विहायेनैत्रत्ययमाग्निवायून् पूर्वोत्तरेण न जलेश दिक्षु कृतं जलं सौख्यसुतप्रदञ्च ५८१ न सर्वं क्व वारुणविकस्थि-

नञ्चविवर्ज्येयन्मध्यगृहस्थितञ्च क्रमेणगर्गोद्विष्टशुख्याद्विष्णुस्थितानाञ्चजलाशयानां ९८३ पुत्रानिवद्रेष्टुभयस्विनाशःस्त्रीणां
कुलिर्वीद्वायदौष्टमेव नैःस्वन्धनस्युन्नविट्द्विरुक्ताघूर्वादिदिष्टसुफलमेतदेव ९८४ व्यासप्रमाणं द्विगुणञ्चगुण्यहारस्यसहरोत्तर
तोत्तरस्य मध्येष्टहारैश्चपिषिण्डसंज्ञमेकादिहाराविषमाःप्रशस्ताः ९८५ एकान्नरसन्धिसमेष्टिनानाग्न्याधिर्विनाशोभयप्रोक्तसु
ग्रं आद्यन्नयोर्मध्यवियुक्तमेतज्जटाविनाशदुःकृतैःसपत्न्याः ९८६ त्वोपरौचोत्तरयाम्यगेषुछिद्रेषुहारेष्वपिमध्यभागे कुर्वन्नि
शोकस्वधवन्युनाशं हारेषुमध्येष्वपिचिन्त्यैमेतत् ९८७ आद्यन्नयोर्द्वोरगतैषुसूत्रसर्वेषुहाराग्रगतैषुभास्यान् भ्रातृकुलञ्चा
द्वियथोत्तराणिहारस्यहारोत्तरतोत्तरस्य ९८८ दिग्मध्यसंस्थाःशुभदानाणाग्न्याङ्गेषुवन्धयसुपत्तिनाशं याम्योत्तरहोतृनधनङ्क
रोतिहीनोदकहीनधनङ्करोति ९८९ चतुर्थोष्ट्रमगैःपापैर्लेग्रगेवाखलगदे चन्द्रेष्टमेतदाकर्तोभियतेमासमध्यतः ९९० केन्द्रे
पापग्रहैर्युक्तेऽष्टमेचाव्ययेपिवा धर्मस्थानगतैर्वोपितज्जलंक्षीयतेचिरात् ९९१ केन्द्रेःसौरिभौमाकैरष्टमस्थेनिशाकरे नज्ज
लस्वर्धमध्येतुनतिष्ठतिजलाश्रये ९९२ एकःपापोधूमस्योपिचतुर्थेसिंहिकासुतः नवमेभूमिषुजस्तुनज्जलस्विधवत्सृजते ९९३
नन्दाद्याःपूजनीयाश्चपूर्वोक्तेनैवमार्गनः ईशानादिक्रमेणैव न्यसेद्विक्त्रे धितेस्थले मध्येष्टर्णोविनिःक्षिप्यकुंभोपरिषुभेदिने
वरुणस्यविधापादौहृज्जामंत्रैश्चवारुणैः ९९४ वरदेवशकौलानांशिवास्थानेनिवेशनं नतोत्तरहार्चनम्वासुसृज्जाविधिमतःपर
९९५ सौम्यायनेकीटगतेपतङ्गे मधुंविनाशोत्तरसुष्टर्णे तथाविरेक्तेविक्रान्तेचकारेकार्यप्रतिष्ठाञ्चजलाशयानां ९९६ लेप्तेषु।

सौम्यग्रहवोक्षितेषु कार्योपनिष्ठा खलु न त्रनेषां जलोदयेष्टां प्रणीचकेन्द्रे जीवे विर्लेशे भृगुजेलमेवा ९९७ एकोपि चान्ये भवेने स्वकीये
 केन्द्रस्थितौ वा शुभं दोनराणां एकोपि जीवज्ञसि त्नासि तानां खोचस्थितानां भवेने स्वकीये ९९८ केन्द्रत्रिकोणोपगतानराणां शुभावहेतु
 त्सलिलं स्थिरं स्यात् ९९९ ये कुर्वन्ति नराः पुण्याः पुरे पानीयशालकं विष्णुना सह मोदन्ते यावद्भूमरुद्धले जले १००० दति वास्तुश
 र्मे जलाशयादिकारणेऽष्टमोऽध्यायः ८ अथातः शृणु निन्नेन्द्रदरूणां केन्द्रे विधिं सुरदारुचन्दनसमीगधूकनखलया १००१
 द्वाह्यणानां शुभादृक्षाः सर्वकर्मे सुशोभनाः क्षत्रियाराणान्नु खदिरस्त्रिस्वार्जुनकप्रिशिपाः १००२ प्रालतू निकप्रारलाः नृपवेषमनि
 सिद्धिदाः वैश्यानां रत्नादिरं सिन्धुस्यन्दनाश्च शुभावदाः १००३ तिन्युकार्जुनशशाश्च वैसरामाश्च कण्टकाः ये चान्ये क्षीरवृक्षाश्च ते
 सुदृशांस्तुभावदाः १००४ ह्यंगराशिगने सर्वे माघे भाद्रपदे तथा दृक्षाणां केन्द्रे नङ्कुसुमस्यार्थेन कारयेत् १००५ सूर्यस्योद्देदगो
 तर्कद्विग्विधुनखलसम्मिमे चन्द्रर्क्षेदारुकाद्यानां केन्द्रे नृपुभदायकं १००६ सर्वेषामपि वर्णानां दारवः कथिताः शुभाः सुरदारुचन्दन
 समीपि शिपाः खदिरस्तथा १००७ प्रालताश्च खलविलस्त्रिस्तुल्यश्च प्रशस्ता सर्वजातिषु एकजात्या हि जात्या वा महोरुहाः १००८
 कारयेत् सर्वे गेहेषु नङ्कुसुमेव कारयेत् एकदारुमया गेहाः सर्वशाल्यनिवारकाः द्विजात्या मध्यमाभेक्ता स्त्रिजात्याः अधमास्तृताः
 क्षीरिणं फलिनञ्चैव कण्टकाद्यं च वर्जयेत् १००९ प्रशानेनाग्निना चैव दूस्त्रिते पथयवाशुक्लः वज्रेण मर्द्दिनं चैव वातभग्नं तथैव च मर्षि
 त्वांशं पुरा रुक्मं चैव मङ्कुल्यञ्चैव देवकं १०१० अर्धे भग्नार्द्धे दग्धाश्च अर्द्धेषु कास्यैव च १०११ व्यङ्ग्यं कुजाश्च काणाश्च चतिजीर्णोत्त

यैवच त्रिशीर्षो बहुशीर्षोऽन्यथ ह्येण भेदिताः १०१३ स्त्रीनाम्नायेचतखलेवर्ज्यो गृहकर्मणि क्षीरिणः क्षीरनाशाय फलिनः पु
त्रनाशनं १०१४ करटकीकलहङ्कु योत्काकाकृत्र न्यनक्षयं गृध्रवक्षसमहारोगं प्रमृशानस्यं मृतिप्रदं १०१५ वज्राङ्कुः स्वज्जभयदं
वातदम्वातदूषितं मार्गवक्षेकुलध्वस्तं पुरस्कृतं भयप्रदं १०१६ कल्पवृक्षे भवेन्मृत्युर्देववक्षे धनक्षयं चैत्ये गृहपते मृत्युर्देवव
क्षे भयम्भवेत् १०१७ अर्द्धभग्नस्विनाशाय अर्द्धशुक्लपथनक्षयं व्यङ्गे मृतप्रजाः गेयाः कुजे कुजास्तेष्वेव च १०१८ काणे राजभय
स्विन्यादतिजोर्गो गृहक्षयः त्रिशीर्षे गर्भपानः स्याद्दुर्गोर्ध्वमृतप्रजाः १०१९ अन्यभेदे शत्रुभयं उद्याने रेवे भयनया वल्लीवृत्तेनदारिद्र
स्यं पुष्यवक्षे कुलक्षयः १०२० सर्पयुक्ते सर्पभयन्देवालयगने क्षयः कन्याजन्मानु कन्याङ्कुः सच्छिदे स्वाभि नोभयं १०२१ लिङ्गे वा
प्रतिमायाम्वातयाशक्त्वजेपि च आग्नेयपञ्चके चन्द्रेन विदध्यात्कदाचन गृहे देवालेये वापि परोक्षेन प्रयत्नतः मासदग्धस्वारदग्ध
निशिदग्धनयेव च १०२२ रिक्तातिथिचन्द्रदर्शश्च निधिं वषट्ठीं च वर्जयेत् एकार्गलनया भद्रं ये च योगाः कुसंज्ञकाः १०२३ उत्पानदूषि
तमृदंसङ्कान्नौग्रहणेषु च वैद्यनौ च व्यतीपातेन विदद्यात्कदाचन १०२४ सौम्यपुनर्वसुमैत्रं करस्मूलोत्तराद्वयं स्वातौ च प्रवर्णेष्वि
वक्षणां च्छेदं शुभं १०२५ समभूमिर्वेनेयस्मिन्नस्मिन्वृक्षं प्रहृजयेत् गन्धपुष्पादिर्नैवेद्यम्वलिन्दद्याद्विशेषतः १०२६ वस्त्रेणा
क्रादितङ्कुत्वावेष्टयेत्तुनातया श्वेतवर्णानुवर्णेन वर्णानुक्तकर्मणत्वं १०२७ मैत्रैरैतैर्यथान्यायं प्रार्थयेत्तु पुनः पुनः आचार्यः सूत्रधार
श्च रात्रौ तमधिवास्य च १०२८ स्पृष्ट्वा वक्षसि ममं त्रं ज्ञयाद्वात्रौ विधानविन् यानीह वक्षेभूतानि तेभ्यः सुस्तिनमोस्तु वः १०२९ उपहार

॥ ह्रीत्वेभ्योऽङ्गुलीयसपर्ययः प्रार्थयित्वा वपयते खलिते स्तुनगोतम १०३० गृहार्थेऽन्वयकार्यार्थेऽङ्गुलीयमतिगृह्यतां परमात्रमोदकौदन
 दधिपल्लोलादिभिर्दृष्टैः १०३१ मद्यैः कुसुमधूयैश्च गन्धैश्चैव न रुम्युनः सुरपिण्डपिण्डाचराक्षसभुजगासुरविनायकाश्च गृह्णन्तुम
 त्पयुक्तां वृक्षं संस्पृश्य च ब्रूयान् यानीह भृता निवसंति तानि वल्लिङ्गु हीत्वा विधिवत्संयुक्तां १०३२ अन्यत्र वा संपरिकल्पयन्तु स्तमन्तुना
 नधनमोस्तुनेभ्यः १०३३ वृक्षं प्रभाते सलिलेन सित्क्वामध्वाज्जलितेन कुवारेकेन धूर्त्वेन रस्यां दिशि संनिकल्पप्रदक्षिणं शेषमतो विह
 न्यात् १०३४ छेदयेदनुलाकारं पतनञ्चोपलक्षयेत् प्राग्दिशः पतनदुर्याद्धनधान्यं समर्चितं आग्नेयामग्निदाहः स्याद्दक्षिणे मृत्युमादि
 शेषे वैष्णव्ये कृत्स्नं दक्षिणोत्तरयोस्तद्विभेदोऽप्युच्यते १०३५ वायव्ये चोत्तराग्निः स्यादुत्तरे च धनगमं ईशाने च महाश्रेष्ठं नानाश्रेष्ठं नैथैव च १०
 ३६ भग्नं वायव्ये त्कोष्ठं यच्चान्यतरुमध्यगं तन्नशस्तद्वैवर्ज्यं न्येषदङ्कर्मकारयेत् १०३७ भग्नं काष्ठे हतानारीत्वा मिनायुधसंज्ञके
 कर्मकर्तारमनस्येधननाशकरं स्महेत् १०३८ एकभागं महाश्रेष्ठं धनधान्यं समृद्धिदं पुत्रदारपुत्रं चैव नानारत्नसमन्वितं द्विभागं
 सफलं श्रोतुं त्रिभागं नुस्त्रवंदं स्मृतं चतुष्पष्टे वन्धनञ्च पञ्चमे मृत्युरादिशेत् १०३९ जर्जरे धननाशः स्यान्मध्यस्थिद्विगदप्रदं नि
 पले निष्फलं द्वेहंसफले फलमेव च १०४० विरूपे धननाशः स्यात्सक्षते रोगमेव च हीनाङ्गे क्षीरनाशश्च विकटे कन्यकोद्वे १०
 ४१ काष्ठान्नोभज्यते कीटैर्यदि पक्षिं जले कृष्णपक्षे छेदने च नृश्लोकारयेद्बुधः १०४२ उद्यत्य काष्ठं शकैः मनुष्यैर्वोसमन्त
 तः वैन्यानां शेतस्य नाशः आरभङ्गे वलक्षयः १०४३ अर्थेऽस्योक्षभेदे च तथा भङ्गे च वर्धके विजयाय भवेत्तं श्वेतः प्रीतिरोगप्रदो म

तः १०४५ जयदधिवरूपश्चरौः शस्त्राङ्गयं भवेत् प्रवेशे चैव दारुणां बालकाश्चापितारुणाः १०४६ यद्वावाचङ्कु ययन्निनतयैव भवि
त्यति रजुच्छेदे बालपीडापञ्चमे देतयैव च १०४७ इति प्रोक्तम् यावच्छेदनाथं विधानतः शकुनानि मरीक्षसमद्वारं छेदनकर्मेणि
१०४८ इति वास्तुशास्त्रे वृक्षच्छेदनविधौ नवमोऽध्यायः ८ ॥ अथ प्रवेशे नवमच्छिद्ये लाभः खलु फाल्गुने च चैत्रे र्थे हानिर्ध
नं ज्येष्ठे तयोस्त्यमा भवे मागे शुचौ मध्यफलप्रदं स्थानं १०४९ माद्ये र्थे लाभः प्रथमप्रवेशे पुत्रार्थे लाभः खलु फाल्गुने च चैत्रे र्थे हानिर्ध
नार्थे लाभः मागे वैष्णवमासे पशुपुत्रलाभः ज्येष्ठे च मागे च शुचौ च मासे मध्यः प्रदिष्टः प्रथमप्रवेशः यात्रा निवृत्तौ मनुजाधिपान्नाम्ना
स्त्वर्चनम्भुतवलिञ्च पूर्व १०५० दिने मृदा दद्यादि क्रमेण मांसं मृक् चाम्ययुत च्चतुर्षु ये भूतानीति मन्त्रेण चतुर्दिक्षु वलिं हरेत् १०
५१ यद्गृहं ले वस्ति नद्या कृद्गृहं स्योर्ध्वं तथैव च दद्यादीपम्युर्वेदिने वास्तुपूजान्तश्चरेत् १०५२ गृहं तद्गृहं नया मांसं लङ्कु कं मधु संयुजं पु
र्वोदिकं नमो भेन वस्ति नद्या द्विशेषतः १०५३ स्कन्धरादियक्षाणां दृष्टानादिक्रमेण च चकारादिवलिञ्चैव विदिक्षु विनिवेदयेत् १०
५४ विष्णोराठेति मन्त्रेण पुजयेद्वास्तुपुरुषं नमोस्तु सूर्येभ्य इति सूर्यराजं प्रपूजयेत् १०५५ अन्येषामपि देवानाङ्गमनीमं च दर्शितः अ
पूर्वसंज्ञेन गृहे विधिरखत्वा हतः १०५६ कालशुद्धिचारात्रकर्तव्यः शुभमिच्छता कुम्भैर्कैफाल्गुने मार्गकान्तिके नुष्ठौ चोतया १०५७ न
वेषस्य प्रवेशान् सुषैषापरिवर्जयेत् द्वादशौष्ठर्विकारहे मासस्येवोन विद्यते १०५८ सुचिरप्रवासे च पतेर्देशेने गृहवेशने भानुशुद्धिप्रकर्तव्य
चान्द्रमासे प्रवेशानं १०५९ निर्गमान्नवमे वर्षे मासे वादिवसेषि वा प्रवेशो निर्गमश्चैवैकैव कुर्वात्कदाचन १०६० यद्येकदिवसे राज्ञः प्रवेशो

निर्ममस्य तदा प्रावेष्टिक चिन्त्य बुधैर्न वनुयात्रिकं १०६१ गृह्यारम्भदिने प्रासेधिष्णोर्वीरे विप्रोत्तौ म्यायेने हस्ये नृणां स्वं सुसंवे
 दा १०६२ कुलीरकं न्यक्ताकुं भेदिने शो न विप्रो हं यामस्वानगरा स्वापि पनन स्वातये वच १०६३ मृदुधुवर्देः शुभदन्तवै प्रवेष्टानं पु
 व्यस्वाती युते स्तेष्वजीर्णे स्याद्दासवद्ये १०६४ क्षिप्रैश्चरैश्च नक्षत्रैर्न वेष्टे प्रवेष्टानं न कुर्वाद्युग्रनक्षत्रैर्दोषं म्यां कदाचन १०६५ रि
 उग्रोद्गन्निगृहस्वामी दारुणेषु कुमारे कं द्विदेव भेषतिनाशश्चाग्निभे अग्निजभयं १०६६ प्रवेष्टानन्दारभैः स्यादभ्यदिकस्थैर्न कारयेत् रि
 त्ततिथिं भोमवारं शनिम्या नैव कारयेत् १०६७ केचिच्छनिं प्रशंसन्निचोरभीतिस्तु जायेते ॥ कुयोगे पापले प्रेवाचरलये च राश
 के १०६८ शुभकभेगे ये वन्योस्ते वज्र्योस्मिन् प्रवेष्टाने नन्दरायां दक्षिणद्वारं भद्राग्राम्यं प्रवेष्टाने १०६९ जयाया सुनरद्वारं पूर्णोयां पूर्व
 माविशेत् व्याधिहाधनस्यैव वित्तदो वन्युना शक्यत् १०६९ पुत्रहाशकुहास्त्री प्रप्राणहापि टकप्रदः सिद्धिदो धनदश्चैव भयलज्जन्म ए
 शितः १०७० लग्नस्थकमतो राशिर्न न्मलग्नान् प्रवेष्टाने लग्नसौम्यान् विनं कार्ये न्तु तूरेः कदाचन १०७१ निन्दिताश्च पिलमांशाश्च राशि
 गता यदि शुभांशसंयुताः कार्योः कर्तुं भोपचर्यस्थिताः १०७२ भूयोगात्ता भवेन्भेषेनाशङ्क्यैर्कटके पिवा व्याधितुलाधरे लये मकरे धाम्यना
 शनं १०७३ एतदेवांशकफलं यदि सौम्ययुते क्षितौ चरं शेषे च लये च प्रवेष्टाने च नैव कारयेत् १०७४ चित्राशतभिषास्वाती हस्तः पुष्यः पुनर्वसुः
 रोहिणी रेवती मूलं श्रवणं ज्येष्ठा भाद्रपदो नरा न्विताः अश्विनी मृगशीर्षे च चित्रा राधा सूर्ये वच वास्तु प्रजन
 नेतेषु नक्षत्रेषु करेति यः सम्प्राप्नोति नरे लक्ष्मीमिति शास्त्रेषु निश्चयः १०७५ नित्यं पाने गृहे जीर्णे प्राशने परिधीनैः वधू प्रवेशे माङ्ग

ल्येनमौढ्यदुःखपुत्रयोः १०७६ त्रिकोणकेन्द्रगैः सौम्यैः स्थिरेद्वाङ्गे स्वलग्नैः द्विक्रत्रिकोणकेन्द्रवर्जितैः प्रविशोद्गुहं १०७७ अभिजिह्व
वर्णयोर्मध्ये प्रवेशे स्तुति कागृहे नृपादीनां ब्राह्मणानां नवधेयद्वन्द्वं दाचन १०७८ कूरसुक्तद्वन्द्वं विद्वंसुक्तद्वन्द्वं यहेणच यजननव्यजननच्छस
न्निविधोत्पातदूषितं १०७९ एतयानि हनंयच्च कालिसाम्येन दूषितं प्रवेशे त्रिविधेत्याज्यद्वन्द्वं हरोनाभिदूषितं १०८० यावच्चन्द्रेण भुक्तं नद
क्षौनैवलुशोभनं जन्मभादृशमद्वन्द्वं मेसांघातर्क्षानुबोद्धशं १०८१ अष्टादशं सासुदायं योविंशस्विनाशकं मानसं पञ्चविंशाल्यं नाचरे
देषुशोभनं १०८२ स्तोत्रसंस्थे गुरौ लगेष्टुके वावेषसंस्थिते यस्यात्रवेशो भवति तद्गुहं सौख्यसंयुतं १०८३ स्तोत्रस्थे लग्ने गेसुख्ये चतुर्थे दे
वयुजिते यस्यात्रयोगो भवति संपदाद्यद्गुहं भवेत् गुरौ लग्ने स गेष्टुके षष्ठे केल्लाभयोगिनौ प्रवेशकाले यस्यायं योगः शत्रुविनाशदः ॥
१०८४ लग्नेष्टुके सुखे जीवेलाभे कूरिपुगे कुजे वेषसंवेशे योगे स्मिन् शत्रुनाशकारः परः १०८५ गुरुपुत्रौ च द्विदुके लाभगौ कुजभा
स्कारौ प्रवेशे यस्य भवति तद्गुहं भृतिदामकं १०८६ एकोपि जीवज्ञाशशी सिनानां स्तोत्रगः सुखे स्वभेवानद्गुहं सौख्यदायकं लग्ने गेपिवा
१०८७ अष्टमस्थे निशानाये यदियोगशतैरपि तदाते निष्कलाज्ञे मारुह्या वक्त्रहताव् दक्षिणचन्द्रे न्यषष्टाष्टसंस्थितो सप्तमस्तथा
भार्यो विनाशानं वर्षात्सौम्यसुक्ते त्रिवर्षतः १०८८ जन्मभादृष्टमं स्थानं लग्नाद्याशतं देशकं त्यजेच्च सर्वकर्मणि दुर्लभं यदि जीविनं १०८९
प्रवेशालग्नानिधैमयः कश्चित्पापखेचरः कूरर्क्षे ह निवर्षाद्गुहं भर्षे वाष्टवत्सरम् १०९० रन्ध्रानुत्रादनादायात्पञ्चस्वर्के स्थिते कर्म
तद्द्वोशादिमुखेङ्गे हृदिशोद्गमो भवेद्यतः गुरुदेवाग्निगोविप्रजदं पादैर्देनक्षमं सौम्यमत्यकृशिरो मृत्युर्वेष्टाद्या रुक् सुता निर्दिष्टा ॥

१०९१ प्राक्शिरोग्रयेनेविद्यादक्षिणेसुखसंपदः यस्मिमेप्रवलाचिन्ताहानिमृत्पुनर्थोत्तरे १०९२ खगेहेप्राक्शिरोः सुव्यात्स्वासुरेदक्षिणा
 शिरः प्रत्यक्शिरोः प्रवासेनुनोदकसुव्यात्कदाचन १०९३ ॥ अथशाय्याशयनास्नानालक्ष्णम् कथयामिसमासेनदारुकर्मकर्मण
 च आयमुद्धातयाकार्यो यथागोहरिकुञ्जराः १०९४ तथैवदोलिकायानंयथाशोभस्विधीयते प्रमाणंशुविप्रेद्रयमाप्नोहंलहद्रथात्
 १०९५ कथयामितथाशाय्यायेनसौख्यमवाप्नुयात् अशनेस्यन्दनचन्दनंहरिदुसुरदारुतिंदुकीशालाकाष्मर्योज्जेनपत्रक शलकाश्च १०९६
 शिंशिपाचशुभा १०९६ अशनिजस्मानिलहसिप्रपतितामधुविहङ्ग कृगनिलया चैत्यप्रशानपथिजोद्धेमुष्कवस्त्रीनिवद्वाश्च १०९७
 कण्टकिनोयेस्युर्मदानदीसङ्गमोद्गवायेच सुरप्रासादमायेचयाम्यपथिमदिग्गता १०९८ प्रतिघिच्चट्टह्मनायेचयेचान्येपिचनेक
 धा त्याज्यासेदारवस्सर्वेशय्याकर्मणिर्कर्मवित् १०९९ कर्मेकुलविनाशः स्खद्याधिपानामयानिच ११०० ध्वेच्छिन्नंयजदारुभवेदा
 रभवेत्ततः शकुनानिपरीक्षेतकुर्योतस्यपरिश्रद्धः श्वेतपुष्पाणिदन्यश्चदध्यक्षतफलानिच घर्णेकुम्भाश्चरलाश्चमङ्गल्यानिचयानि
 च तानिदृष्ट्यापकुर्वीतअन्यानिशकुनानिच यवाहकानामुद्धैर्विनुषेरङ्कुलंस्मृतं ११०१ तेनमानेनस्ययतिशयनादीन्मकल्ययेत् श
 नाङ्कुलाहमहतीशय्यास्याचक्रवर्तिनां ११०२ अष्टांशहीनमस्याद्धैविलारम्यरिकोर्निर्तं आयामस्यंशंकोभागः पादोच्छ्रायः सकुक्षिकं
 ११०३ सामन्नानाञ्चभवतिसाषड्नातथैवच कुमारणाञ्चसाषोक्तादशोनाचैवमन्त्रिणां ११०४ त्रिषट्कोनावलेष्टाम्नां त्रिंशोनाचखरेषां
 सां षडंशहीनमस्याद्धैविलारम्यरिकोर्निर्तं ११०५ आयामस्यंशंकोभागस्त्वंग्रहीनस्तथैवहि पादोच्छ्रायश्चकर्तैवश्चतुस्त्रिंशङ्कुलेः

ॐ नमः शिवाय

[illegible]

अपसव्येदिक्रमेयचभयम्भवतिभूतजं ११२२ एकैनावाविंशरोरोर्वैकल्पपादनः शुभः द्वाभ्यांनतीयेतेवानंविषतुः क्लैशवन्धदौ ११२३ सु
 खिरेवाविवर्गेवाग्रन्यौपादोशोरेतया व्याधिक्षुम्भेयवापादेग्रन्यिर्वदनरोगदौ ११२४ कुम्भाद्यभागेजङ्घनयाञ्जङ्घनरोगान्तथाभ
 वेत् तस्याश्वाधोपदाभोवाट्ठानाशकरः परः ११२५ खुरदेशेयदाग्रन्यिः खुराणाम्पीडनंभवेत् राशिशीर्वेतिविभागं संस्थोपिनसुभप्र
 दः ११२६ निष्कटञ्चाथ कोलाख्यद्वष्टिनेत्रज्ववत्सकं कोलकचन्धुकचैवसंक्षेपः छिद्रकस्यतु ११२७ घटवत्सुखिरचैवसङ्कुटाख्यच
 निष्कटं छिद्रनिःपावनीसच्चकोलस्यनहुधेस्युतं ११२८ विषमद्वष्टिनयनम्वैवर्ण्यमध्यदोर्धकं वामावर्त्तचभिन्नेचयथावद्वत्सरभ
 कं ११२९ कोलकङ्कणावर्णञ्चवन्धुकंयज्ञेयेद्विधा दार सर्वर्णेछिद्रंवाथापापम्प्रकीर्तितं ११३० निष्कटेद्रव्यमाशः स्मात्कोलाख्यकुल
 नाशनं शस्त्राद्यंशुकोरेचवत्सनाभङ्गदप्रदं ११३१ कालवन्धुकंसंज्ञाच्वकीर्तेर्वदनशोभनं सर्वग्रन्यियुतयच्चदारुस्तर्वेन्नोसुभं ११३२
 एकद्विमेणधान्यस्यादृष्टं यकिनिर्मितं धन्यत्रिभिश्चपुत्राणांष्टदिदम्परिकीर्तितं ११३३ अर्थेयशश्चतुर्भिश्चपञ्चत्सम्पञ्चभिःस्युते षट्
 सप्तरचितेकाष्टेकुलानाशोभवेद्भुवं ११३४ शिरोमूलञ्चश्छाणा मयेपादाः प्रकीर्तिताः अनारण्येचन्दनेमुपेतोमूलन्नतः शिरः ११३५
 इतिशोक्तम्माविप्राः शयनासनलक्षणं भङ्गेचंदोषाकथिताः स्वामिनासहिनेनच ११३६ पादभङ्गेमूलंकाशंश्चरणौ धनसंस्तयः शीर्षे
 तुमरणम्विधात्पादेहा मंहान्भवेत् ११३७ घाटाकारंलिखेचक्रम्विधिष्यत्रक्रमेणच सुदृष्टुर्भेदिनेचैवहृत्पातांमिषिविष्यश्रेत् ११३८
 शयीतदक्षिणेगेहेसुखंशुभंभदंभवेत् सुखेकंदिस्तुचत्तारित्रीणिचगुदकएतयोः ११३९ एवञ्चकंसमालिख्यप्रवेशार्थंमदाबुधैः अग्निर्ना

शो मुखे मोक्तः उद्वासः श्वेतो भवेत् दक्षिणे चार्थलाभश्च पश्चिमे श्रीप्रदो भवेत् ११४० उत्तरे कलहश्चैव गर्भे गर्भविनाशानं स्थिरता च गुदे क रोक्क
लशस्य प्रकीर्तिना ११४१ स्वातः शुचिर्निरहो रेलङ्कणेण विभूषितः पुच्छदारसमायुक्तः सामात्यः सपुणेहितः गन्धपुष्पचक्रवत्तच्च परिधा
यपुनर्नवं पुष्पमालान्वितङ्कनयैरुचिश्चित्रचित्रितं प्राकारस्वेष्टयेत्तत्र मालयापरिशेषितं वस्त्रेणाच्छादितमार्गङ्गुत्वारजासुखाम
ने ११४३ निवेशयेत्तथा गङ्गा निवेशय विजितेन्द्रियः गीतोत्सवादिभिर्युक्को गीतवाद्यादिसंयुतः ११४४ अत्रे सुप्रणोक्तलशान्विप्रान्वे
दविशारदान् गायकानाणि काष्ठापि सुवासिन्यो विशेषतः ११४५ व्यसैर्योत्रादिशकुनैर्द्यौर्मार्गेण भूषतिः चितानैस्तोरणैः पुष्पैः
पताकाभिर्विशेषतः ११४६ अलङ्कृत्य नवगेहं देहलीपूजयेत्ततः दिव्यालंघनया द्यौत्रपालं गामापदेवतान् ११४७ प्रणम्य विधि
वतून्यद्वारमार्गे विशेषेण पूजयेद्गुणमायश्च मातृका च विशेषतः वसोर्ध्वरा म्यातयित्वा यष्टं चैव तु पूजयेत् वास्तुनाम्नश्च सप्तन्य
वात्सुणान् पूजयेत्ततः ११४८ दक्षिणाञ्च नतोदद्याद्विद्वद्भ्यो वित्तशक्तिः गोदानमभूषितान् च्चकारयेच्च यथाविधि ११४९ सुरेहि
तश्च देवज्ञं स्थापनीय रिताय च दीनान् यष्टपणेभ्यश्च दद्याद्दानञ्च भोजनं ११५० लिङ्गिनश्च विशेषवन्धुवर्गं च पूजयेत् दान
मानैश्च नान्सर्वान् रिताय यथाविधि ११५१ भोजयेद्दन्धुवर्गं च स्वयं भुंजीत वाम्यतः राजाचान्तःपुरे वधास्त्रीजनैश्च समन्वितः ॥
११५२ भोजयेच्छक्तिश्चान्तःपुरस्थाः स्वजनात्ततः विहरेच्च सुखं राजास्वावासेभ्यः पर्ययन्वितः ११५३ इति श्रीवासुशस्त्रेष्टप्रवेश
विधिप्रकरणे दशमोऽध्यायः १० ॥ अथातः शृणु विम्रेन्द्रगोणाङ्कः रणजन्तया येन विज्ञानमोत्रेण च्च वलः स वलो भवेत् ११५४ य

स्त्रियपवलादेवराज्यदुर्वेनिभूतले विग्रहचैवराज्ञानुसामान्यैः शत्रुभिस्तत् ११५५ विषमन्दुर्गमद्भुवस्वक्त्रं भोहंभयावहं कपिशीर्ष
 समचैवकीडादलकमोदुरं ११५६ स्थानम्विचिन्त्यविषमन्त्रदुर्गप्रकल्पयेत् प्रथमंमृन्मयम्योक्तजलकोटन्वितीयं ११५७ नृ
 तीयद्वामकोटच्चचतुर्थेद्विःरिगद्वरं पञ्चममर्षवेगारोहंषष्ठद्विगटच्चद्वामरं ११५८ सप्तमम्वक्त्रभूमिस्थविषमस्वयनयाष्टमं च
 तुस्तं चतुर्द्वारस्वर्गुलत्रतथैवच ११५९ दीर्घद्वारन्द्वयाक्रान्त्रिकोणमेकमार्गकं दृप्तदीर्घेच्चतुर्द्वारमर्द्धचन्द्रनथैवच ११६०
 गोस्तनच्चचतुर्द्वारन्यानुषम्यार्गकगटकं पद्मपत्रनिभचैवक्त्राकारन्तथैवच ११६१ दशप्रकाराणि मयाप्रोक्तानिद्विजपुङ्गव सृ
 न्मयेस्वननाद्गीतिंजलस्थेमोक्षवन्धनात् ११६२ ग्रामदुर्गपिदाहाच्चप्रवेशेगद्वरस्यच पर्वतेस्थानभेदाच्चद्वामरेभूतलाद्वयं
 ११६३ वक्त्राख्येकवियोगाच्चविषमेस्थापिनातथा वलावलाद्यमपदम्युनरन्यन्यवच्यहं ११६४ अतिदुर्गङ्गालवर्णच्चक्रावर्त
 चङ्गिवरं नात्स्वर्नष्टपद्माक्षं पद्मभेदश्चसर्वतः ११६५ कास्येत्यथमंराजापश्चादुर्गं समाचरेत् प्राकारे विन्यसेदादौवाह्यस्थान्य
 जयेत्ततः ११६६ परिखाश्चननकृत्वातन्मध्येचततः पुनः सव्यापसव्यमार्गेणमार्गेणस्यप्रकल्पयेत् ११६७ गृहानिवाह्यसंस्थानि
 कोणे कोणेषु विन्यसेत् कोणस्थान्वाह्यनोगेहान्विषमान्कारयेत्ततः ११६८ प्रतोलिम्पत्रकालाख्यंपरिखाकालस्त्रिणीं रणामन्त्रं
 त्वयेयाच्छकलीमंत्रमंडितं ११७० सुशलैः सुद्रैः प्रासैर्यन्त्रैः खड्गैर्धनुर्धरैः संयुतंसुभटैः श्वैः संयुतानिचकारयेत् ११७१ तन्मोक्षोन्न
 पुरानोहान्कोणे कोणे प्रदापयेत् तद्वाह्ये परिखाकारकालस्त्रासुविस्तरा ११७२ समेप्रदेशे मध्ये तु महागेहानि विन्यसेत् तत्र संयु

वि०
प्र०
३६

नयेद्वास्तुकोटपालनथैवच ११७३ क्षेत्रपालत्रविधिवस्तुर्वेवर्तनप्रवृत्तयेत् एतद्विधानं सर्वेषु दुर्गेषु च विधानतः ११७४ कारयेद्विषमं
स्थानेपर्वतैश्च विशेषतः बाह्ये च परित्वा कार्यं प्राकारान्तस्य मध्यतः ११७५ तन्मध्ये च पुनर्भित्तिं भित्तिमध्ये गृह्णात्तपि गृह्णाणाम्
ध्यभागेषु परित्वा नैव कारयेत् ११७६ पूर्ववत्कोणभागेषु गृह्णात्तन्व्यस्य पूर्ववत् त्रिपञ्चसप्तप्राकारान्कारयेत् मध्यमध्यतः ११७७
तन्मध्ये तु महापद्मं पूर्ववत्परित्वा कल्पयेत् तत्रैव स्थापयेद्वास्तुकोटपालनं थैवच ११७८ दीर्घदीर्घगृहान्कुर्व्याद्द्वेनेत्रान्त्रिकोणके
त्रिकोणात्कारयेद्दीमान्स्वद्व्यां वा तथैवच ११७९ धनुषे धनुषाकारगोलेने गोलेना कृत्तिं त्रिकोणे कृत्स्नं देवाद्वारस्यात्तालतोभ
वेत् ११८० प्राकारस्थो धनुर्द्वोरी सर्वत्र मवलोकने तथा भित्तिः प्रकर्त्तव्या सुदृढा विस्तराशुभाः ११८१ एवमप्याविनिर्दिष्टान्कोटान्क
रेषु युद्धिमान् कोटस्थान्वाह्यभागस्थान्यः सर्वानवलोकते तादृक्पुराणि सर्वाणि कारयेत्तथ्यपनिः क्रमात् अथातः संप्रवक्ष्यामि य
दुक्तं अह्यमामले ११८२ यदा कोटस्य नक्षत्रे स्वाभिचक्षेत्रे तथैवच गोचराष्टकभेदेन संभानां भेदेन तथा ११८४ पापक्रान्ते मध्यकोटे
जम्बुधरे ग्रहदृष्टिने वज्रस्त्रान्यादिदोषे च तथा भूकम्पदृष्टिने ११८५ कोणभेरादुष्णयुक्ते ग्रहणोत्पातदृष्टिने तत्र शान्तिः प्रकर्त्तव्या
यथावद्विधिनोदिताः ११८६ तस्यैव गृहपदुःखीत्याकाशिरलङ्घनं अष्टकुंभास्तत्र कुर्व्यात्सर्वोषधिभिरन्विता ११८७ सर्ववीजैः
पञ्चरत्नेलीर्यो तोयैश्च परिणान् भूमिच्छावोर्हयेत्सर्वद्वितीयेनागनायकं ११८८ तृतीये कोटपालच्चत्वारिंशत्तुल्यं पञ्चमे वरुण
श्चैर्वषट्कर्त्तव्यं तथैवच ११८९ सप्तमे च सिद्धकान्देवो म्मातृभिः सप्तभिर्युता अष्टमे सुरनाथश्च ततन्मन्त्रैश्च षड्जयेत् ११९० वालुङ्गजैः ३६

रामः

[illegible]

त १२०४ स्वादिरस्यचकीलनुदादशाङ्गुलमानतः मृत्युं जयेन मन्त्रेण अभिमन्त्र्य सहस्रधा १२०५ स्थिरत्वमेस्थिरांशे च सुलग्ने सुदिने न
नः रोपयेद्दुर्गमध्ये तु ततः सिद्धिर्भविष्यति १२०६ सर्वदा सुखभागो च कोटयो भवति द्रुवं उष्ट्रमंत्रः ॐ ह्रीं उष्ट्रविक्रतं दंष्ट्रानेनेत्रुफद ॥
१२०७ उष्ट्रमंत्रं दश सहस्राणि जपित्वा घृतमधुना पुष्पैः सहस्रमेकं जपेत् नतः सिद्धो भवति यमस्योक्तं द्वात्रिंशदक्षरद्वात्रिंशत्सहस्र
शिजयेत् ततः सिद्धो भवति तथा पूर्वविधिना शतशतानि होमयेत् ततः सिद्धो भवति ततः सकलं कर्म करोति ॥ द्वादशारं लिखेच्चकं
वृत्तत्रयविभूषितं उष्ट्रमन्त्रं च तद्वा होयमस्योक्तौ च मध्यतः १२११ वज्रार्गलविधाननुवर्गव्यन्दुर्गलक्षणं भर्जने यमराजारव्यमि
त्युक्तं श्रीहृत्वा मन्त्रे १२१२ मृत्युं जय मंत्रः ॐ जं मः ॥ इति वास्तुशास्त्रे कोटवास्तौ एकादशोऽध्यायः ११ ॥ अतः परं प्रवक्ष्या
मिषात्पज्ञानविधिमुनः येन विज्ञानमात्रेण शुद्धेशः सुखमाप्नुयात् १२१३ गृहारां भेचकं दुतिः स्वाङ्गे यत्र प्रवर्तते शाल्पमासादयेत्
त्रशासादे भवने तथा १२१४ सशाल्यं भयदं यस्मादल्पसिद्धिप्रदायकं कारयित्वा नमस्कारं यजमानं परोक्षयेत् १२१५ यदङ्गं संस्पृ
शेत्कर्तुं मूलकं शाल्यमुद्धरेत् अष्टनाला दधस्तस्मिन् त्रिशाल्यं न संशयः १२१६ नासिकास्पर्शने कर्तुं वीर्यलोः शाल्यं न दत्तं स्थितं
विनिश्चिन म्रूयात्तलक्षणमथोच्यते १२१७ शिरसः स्पर्शने वास्तोः सार्द्धं हस्तादधुः स्थितं मोक्षिकानु कस्त्रेण मुलवस्पर्शे निदिहिनः
१२१८ वज्रिदेतं महाशाल्यमुद्धरे वास्तुं त्रवित करः स्पर्शे को वास्तोः षड्दं च करदधः १२१९ अथापरमपि ज्ञानं नङ्कथया मिसमास
तः षड्गुणीकृतं त्रैवेण शोधयेद्वर्णीतले १२२० सुधुते समये तस्मिन् त्रैवे न्नापिलिङ्गं तं तदस्थितं त्रजानीयात्पुनः १२२१ स्य प्रमाणं ३०

तः १२२१ आसक्तौटश्यते यस्माद्विशंशाल्यं समादिशेत् तस्यामेव तदस्यीनिसप्तत्यङ्गुलमानतः १२२२ सवितेसमयेयत्र आसन्नोपरिसं

स्थितः तदस्थितत्रजानीयाद्वितीहाणेन संशयः १२२३ नवकोट्टीकते भूमिभागेमाच्यादितो लिखेत् अक
चतनपयशसदपयानक्तमाद्वर्णानिमानिच १२२४ प्रारंभः स्याद्यदि प्राच्यां नरशाल्यं तदा भवेत् सा दैहस्तप्रमा
णेन न च मातुष्यमृत्यवे १२२५ अंगोद्विशिचकः प्रश्ने स्वरशाल्यं कारद्वयोः रानदं हो भवेत् तस्मिन् भयञ्चैव प्रवर्तते
१२२६ याम्यादिशिक्तः प्रश्ने नरशाल्यमधो भवेत् तद्दृष्ट्वा मिनो मृत्युङ्कुः सेत्याकटिसे स्थितं १२२७ नैऋत्यादिशि

तः प्रश्ने सा दैहस्तादृशः सत्ते शुनो स्थिजयेत तत्र डिभानं जनयेत्युक्तिं १२२८ प्रश्ने च यस्मिमायानुशिवशाल्यं प्रजायते सा दैहस्तप्र
वांसाय सदनं सोमिनः पुनः १२२९ वायव्यादिशितु प्रश्ने नराणां स्वाचतुर्द्वारे शाल्यं समुत्तरे सोमा न्यक्तेति मित्रनशने १२३० उत्त
रस्यादिशि प्रश्ने गर्दभास्थिन संशयः सा दैहस्तचतुर्द्वारे च पशुना शयत इवेत् १२३१ ईशानदिशि यः प्रश्ने गोशाल्यं सा दैहस्ततः तच्च
गोधननाशाय जायेत गृहमेधिनः १२३२ मध्यकोट्टे चयः प्रश्ने वस्त्रोमात्रा दधस्तदा के शङ्कपालम् तयोस्थिभयमलो देवमृत्यवे
१२३३ मंत्रश्च ३७ द्वांशिकौ मारिममहदये कथय कीययद्वा स्वाहा एकविशतिवारमनेन मंत्रेणाभिभं च प्रश्नमानयेत् अत्रदि
शिः सूर्योदयाद्वर्णनीयाः जलान्तम्यसं रान् म्वापुरुषान् संध्यापिवा १२३४ क्षेत्रं संशोधय चोदृष्य शाल्यं सदनमारभेत् शाल्यानेकविधा
प्रोक्ता धानुकाश्च स्थि संभवाः १२३५ तान्मरीट्य प्रकर्तयेत् सा दैहस्तं यत्तद्विज्ञेन म यदान ज्ञायते प्रशाल्यं पट्टहारं भणक मेणि १२३६ फलपांके

इ.	पू.	अ.
उ.	म.	द.
वा.	प.	जे.

नशल्यंतद्गतव्यङ्ग्यमेवंदिभिः सशल्योवासुसदनेष्वेव स्वप्रदर्शनं १२३० हानिर्वोरोगमनुलब्धननाशसत्यैवच अन्यानिवासुशाल्यानिकथयामिसमाप्तिनः १२३८ सप्ताहाद्वासितेरात्रौगोर्बोर्गोष्टेयवन्थकीरेदन्नेवारुणेधोवाश्वानोवागृहसूद्रेनि १२३९ वन्याकप्रविशेयस्यनिर्विशङ्कोशवाभृगः श्रेणेवाथकपोतोकाद्याघोगोमायुवातया १२४० शुद्धोवाप्यथयोक्षेणासर्पोवायशुकोपिवा नस्योनिरुहीतश्चचङ्गुलोवाथक्त्राणात् १२४१ वज्जेणदूषितंमच्चयच्चवाताग्निदूषितं यक्षोवागृहसोवापिपिणचोवातयेवच ॥ १२४२ काकोवाताङ्गतेरात्रौभूतोवापिशुहोयवा कलहृद्द्विवागत्रौयोषितांयुद्धमेवच १२४३ तत्राग्निशल्यंजानीयाद्येवान्येगृहदोषकाः काष्ठेपिशल्यंजानीयादारूणाभ्यत्ययेतया १२४४ शोशल्येवान्यशल्येवाशल्योद्धारनतेर्ध्वरेत् वंशदीनाच्चयच्छल्यंयच्छल्यन्द्वारमार्गतः १२४५ वाह्यमेधस्ययच्छल्यंतद्दोषच्चविनाशयेत् तस्मादेनेकाशल्याणांज्ञानान्नास्तिनदानैः १२४६ अवप्रयेवकर्तव्यंशल्योद्धारंदिनेषुभिः वास्तुशुजाचविविधिवत्कारयेत्सर्वेकेदिने १२४७ सुदिनेषुभनक्षत्रेचन्द्रतारवलान्विते शुद्धेकालेप्रकर्तव्यंशल्योद्धारंदिज्जोत्तमैः १२४८ शिलाङ्कायंसमाश्लक्ष्णंहस्तमात्रोद्दृष्टासुभां चतुस्त्रोत्रिभागेनपण्डिकाभिर्विनिर्मितां १२४९ कर्तव्यंशल्योद्धारंदिज्जोत्तमैः १२४९ शिलाङ्कायंसमाश्लक्ष्णंहस्तमात्रोद्दृष्टासुभां चतुस्त्रोत्रिभागेनपण्डिकाययांचरणोत्तावन्मणाणामाधारशिलाङ्कत्वाविधानविन् नन्दयामस्तकस्योक्तम्भद्रायांदक्षिणङ्कुरं १२५० रिक्तावामकरेसोक्ताजयायांचरणोत्तायांभिदैशेतयाश्लक्ष्णोसर्वाङ्गोवास्तुशुभां १२५१ सर्वदेवमयमुंसांसर्वेषांशोभनंभवेत् तस्मान्मध्यप्रदेशेनुशिलेकांस्थापयेदुधः १२५२ रोमः ३८

तन्मयोऽस्ति काकाराकारे च समन्ततः १२५४ दृशानादिचतुष्कोणे शिलासम्पूज्यं वेदविम् दृशानकोणेन नद्यायाः पूजनं चैव १२५५
 आग्नेयकोणे भद्रायाने त्रुत्वे च जयानथा रिक्तावायव्यदिक्कोणेष्टणोऽस्ति का मथ्यतु १२५६ पूर्ववत् पूजयेत्तात्तु क्रमेणैव विधानं विन
 चलुण शिपलङ्कुः मंतामोङ्कुतन्टुभं १२५७ हस्तमात्रम्भवेद्भर्भेयुद्धं स्याच्चतुर्लुं कांठरसाङ्कुलनस्य पिहितं वसुवर्षं १२५८ अष्टौ
 कुम्भावहिः स्यान्म्याः प्रयेद्वैजौषधैः दिक्स्वष्टसुक्रमेणैव दिक्पालानाञ्च भर्भेयैः १२५९ नौर्यतोयेन संसृयेतथा पञ्चनदी जलैः ५
 च्चरलैर्युतेन च सफलैर्बिजैर्षतैः १२६० कुङ्कुमञ्चन्दनञ्चैव कस्तूरी रोचनानथा कर्पूरन्देवदारुञ्च पद्मास्यं सुरभिस्तथा १२६१
 अष्टगन्धनथान्यानि गन्धान्यस्मिन् विनिर्दिष्टं त्रुषष्टमे द्ववा सिंहनकोङ्कुतानथैव च १२६२ वाणह्वारा रेदलयाश्चाष्टमदलथा
 देवालयादारुदः पञ्चगव्यं समन्वितं १२६३ पञ्चाभृतनथा पञ्चपञ्चवान्यञ्च बालचः काषायान्यञ्च वान्तिस्मिन्कलशे नु किमिः क्षिपे
 त् १२६४ त्रिमधुर्धतथा सप्तधान्या न्यारदसंस्तुतान् तत्राचोत्सर्गणशाली न्लोकापालांस्तथैव च १२६५ वृक्षगुहेऽस्याप्यारामकभा
 गनायकं आवासे वेदमेन्नेष्टुष्टतैर्न विधानतः १२६६ आगमोक्तैश्च मन्त्रैश्च मन्त्रैः पुराणसम्भवेः गौर्यच्याष्टशतेनैव व्यास्त्याव
 शतेन वा १२६७ त्रीणि पदेति शतथा तद्विप्रा सोदृतिर्गतथा अतोदेवा इति तथा दिव्यमन्त्रैः शतत्रयं १२६८ दुत्वाग्नौ विधिबद्धिमाव
 सुहोमन्ततश्चेत्तुष्टाष्टिधिकं शतथा होमङ्गहोमन्त्रैश्च १२६९ गणपत्यादिमं लोकाष्टमं होममाचरेत् दिक्पालानाम्
 याक्षेन्पालस्यापि विंशैः १२७० दिव्यान्तरिक्षमैर्गतिहोमसञ्चकारयेत् सुतमे सुमुहूर्ते तु शिलास्थापनमाचरेत् १२७१

नान्यस्मिन्नेमदादीपं नैव कुं भंशिते स्मरि स्थापयेत्सर्वभोगे इति दर्शने
नष्टत्वात् नैतत्सर्वदासुरिवदभव १२७१ भट्टे तन्मददापुंसादुं रुकाप्रपि नन्दिनि आयुरारोग्यमर्तुलेस्मिन् प्रत्यानिवारय १२७४ जयेयमा
र्गवदायादेप्रजानां हिनमावदुं स्थापयाम्यत्र देवित्वेनैवो न शल्यानिवारय १२७५ रिक्ते त्वन्निक्तदोषघ्ने सिद्धिदेसुखदेसुभे ॥
सर्वदासर्वदोषघ्ने निष्ठास्मिन् विनन्देति १२७६ अव्ययैश्चाक्षते पूर्णे मुने रद्धिः रसः सुते इष्टक्रेष्वस्मयक्रेष्वमुभन्वगृहिणादुं रु
१२७७ नागकुंभं च निःस्त्रिप्यप्रित्वा न्दीपनयेयव गीतगीदिमुनिर्घोषदुःत्वानम्पूरयन्मदा १२७८ इति कुल्यप्रित्वा इं भेसन्वोनेना
तुदीरेयेत् वासुपुंरुचनगले सुभ्रमिशाय्या रतप्रभो १२७९ मर्दुहन्धनधान्यादिसमुच्चदुःरुसर्वदा नागनाघनेमसेलुं प्रात्समुदरणे
समः १२८० वासुरुपीविस्वधारी प्रजानां हितमानवहृष्टवीत्सयाधृता लोकादेवित्वस्विणुनाधृता त्वञ्चधारयमानेदेवियविमङ्गुः रुच्यस
नं १२८१ गणपत्याद्रयो लोकादेवादिक्पालकास्तथा समुधाः सगणोपेताः शुद्धदुर्वलुमेष्टहं १२८२ इति मन्त्रान्यत्रित्वा तु दद्यादा
स्त्यवसिन्नतुः यदस्यानाम्पिशानाङ्गुः स्वकोरगपस्त्रिणां १२८३ भूतानाञ्चतथो यदसगणानाङ्गुमवसिनां इतोक्तैः रागभेदेऽप्येवे
धानेन विधानवित् १२८४ गृहल्लुक्त्वयः सर्वेदप्राशस्त्यं हरल्लुमे कुम्भाद्यकानान्नुजुलैस्लदृहं चाभिधिचयेत् १२८५ भेदजनयन्तयोर्भा
तायहृषीडाश्चदारुणाः ते सर्वेनाशमायानुशल्योद्गरेक्तनेष्टहे १२८६ आचार्याय च गादिद्यादृत्विग्भ्योदृत्विगणानया दाममानेनस्तो
ष्यदेवज्ञं स्थपतिन्नया १२८७ अन्यांश्च विधिवत्सृज्यदस्त्रिणाभिः स्वशक्तैः दीनान्थरूपेभ्योपित्तिङ्भिः श्योपिविशेषतः १२८८ गां ॥ ३९

मकेभ्यस्तथान्येभ्यो नटेभ्यो दक्षिणान्तः दद्यात्स्वेषमनियथाशक्त्या विप्रांश्च भोजयेत् १२८६ मुञ्जीतवत्युभिस्ता द्वैविन्दरेचमुवंत
 त एवेयं कुर्वते विप्राः शाल्यो द्वांस्वेषमनि १२८७ सुखवान्दोर्ध्वं जीवोऽस्या सुवान्मैत्राश्च विन्दति १२८९ ॥ इति वास्तुशास्त्रे शास्त्रोक्तं
 रत्निलेखो नाम प्रसङ्गोऽध्यायः ॥ १२ ॥ अतः परम्प्रवक्ष्यामि गृहाणां मन्त्रनिर्णयं अन्धकं रुधिरञ्चैव कुब्जकुण्डलाणाम्बधीरुके १२९२
 दिग्बन्धकश्चिपिटञ्चैवैष्यद्भुजं सुरजननया कुटिलकुटुकञ्चैव सुप्रच्यशङ्खपासकं १२९३ विकटञ्च तथा कङ्कडैः करं पेषिष्यस्मृतं
 अर्धकञ्चिद्दहीनञ्च विच्छिद्रं दिशिकानकं १२९४ हीनाङ्गकुङ्कजकञ्चैव पृथ्याद्या रम्बधीरुके रश्मिबिभोरुणिदिग्बन्धकं रुधिरञ्चैव विपन्नं
 १२९५ मुद्गहीनञ्च विपिटम्बं चानर्थदर्शनं पाशैर्गोमूत्रञ्चैव सुरेजङ्कुटिलन्तालहीनकं १२९६ शङ्खपालञ्जिद्रुहीनन्दिग्बन्धकं
 कटस्मृतं पाशैर्गोमूत्रञ्चैव सुरेजङ्कुटिलन्तालहीनकं १२९७ इत्येतेष्वध्यायोक्ता वर्जनीया प्रयात्ननः अन्धकं रोगमनुलकं धिरेः तीक्ष्णर
 जंभयं १२९८ कुञ्जोऽकुष्टादि रोगैर्गुल्याल्लारोऽधत्तं प्रजायते १२९९ दिग्बन्धकं गर्भनाशः स्थीतिरपि
 देनी च सङ्गतिः अङ्गिचव्यङ्ग्यं नित्यं सुरेजकुटिलेक्ष्यः १३०० कुटुके भूतदोषः स्यात्सुप्ते गृहपतेऽप्युः शङ्खपाले कुसुं स्याद्विकटं प्रस
 नाशनं १३०१ कटुं स्रव्यं कुङ्कजं स्त्रीहानिः प्रेक्षता भवेत् कुलेशो नाहेते दोरोगुहानस्ये मृतिर्भवेत् १३०२ वद्विदग्धे निर्धनत्वमपत्न
 दिशयो भवेत् विस्मयं कुञ्जरी जीर्णोऽयं हीनाङ्गद्विदग्धः १३०३ हीनाङ्गद्विदग्धः हीनाङ्गद्विदग्धः हीनाङ्गद्विदग्धः हीनाङ्गद्विदग्धः
 द्वैस्त्राभिर्नोभयं १३०४ स्रव्यं रोगं भयद्वैरं सर्वेच्छिद्रे मरणां भयं १३०५ अधाणान्तं गतं द्वैरं स्रव्यं भौस्य विवर्द्धने १३०६ गेहमध्यस्थितं पच

सर्वदोषकांभवेत् विलीयमानं यद्वेत्त न दद्वेपरिकीर्तितं १३०६ शेषाश्चैव त्रिभागानुतद्धृत्तमं स्मृतं तुद्ध-मूनाधिकं रोगार्भयङ्करोति वि-
 स्तृति १३०७ त्रिकोणैर्लक्षणं न शेषाङ्कः हेन्दीर्घान्तिरर्थकं अथान्यान्यश्रवणं धांश्चकथयामिव हृत्स्थितान् कोणदृक्किदृक्कक्रायास्तजुवेष-
 ग्रभूमिकाः सङ्घातैर्नयोश्चैव शेषाश्चदशधा स्मृताः १३०८ कोणाश्रयेवान्यगेहेचकोणात्कोणात्कोणात्सुरः तथाशुहादिसंलग्नं कोणाभ्यं-
 भदं स्मृतं १३०९ कोणवेधेभवेत्तथाधिर्धननाशोरिविग्रहं एकस्म्यधानद्वारस्याभिसुखेन्यच्चप्रधानके १३११ द्वारङ्कहाचच्चिगुणं तद्वे-
 धं प्रचक्षते दृष्टिवेधेभवेन्नाशो धनस्य मरणभ्रुवं १३१२ समस्तुद्रंष्टुद्रवेधेपुष्टानिकरपरं द्वितीयेनृनीयेयामेच्छायायत्रपतं नृहे १३१३
 छायावेधन्तुर्नृहे रोगदं पशुहानिदं आदौष्टवौ नरापं निःसृष्टा दृष्टिराणपश्चिमे १३१४ तस्त्वन्मैरभितिसंस्तुभदंतमकीर्तितं विषमे
 दोषबहुलमनुवेधम्यजायते १३१५ ऋतुवेधे महात्रासो जायते शूङ्गसंश्रयः वंशगेचान्यवंग्रः स्यादप्रकाभितिवाह्याः १३१६ तद्वंशवेध-
 यद्वेधेवशाहानिः प्रजायति तत्कयोर्येत्रसंयोगोयूकांशेष्टप्रजायते १३१७ उद्वेधेध्विजानीयाद्विनाशङ्कलहंभवेत् प्रकीर्तितेकास्तुभ्रमौ
 विपरीतेथानिमका १३१८ उद्वेधोभवेन्तूनंतद्वेधेनशुभप्रदम् द्वयोर्गेहान्तरगतङ्कुरुनकुम्भदायकं गृहोच्चाददसंलग्नं तथापाराग्र-
 संस्थितं संक्षतमेलनं यत्रगेहयोर्भिन्तिरेकतः १३२० विधिवत्त्वशीघ्रमेवमरणं स्वामिनो द्वयोः पर्वताभिसूतं चास्मदन्तं वेद्विनिसन्तु-
 ख १३२१ तदन्तं वेधमिस्त्रादुःशोकं रोगङ्करोति तत् अधित्यकासुयद्वेहं यद्वेहं पर्वतादधः १३२२ यद्वेहं च्चास्मसंलग्नं द्वोरम्पावण-
 संयुतं धारायसंस्थितम्यापिसंलग्नान्तरपर्वते १३२३ नदीतीरेस्थितम्यापिशृङ्गान्तरगतनस्या भित्तिभिन्नानुयद्वेहं सदाजलसभा-

पगं १३२५ रुदनद्वारशब्दार्थेङ्गकोल्लकनिवासितां कषाटछिद्रहीनच्वरात्रौचशशानादितं १३२५ स्थूलसर्पनिवासश्चयत्रवज्राग्निद्रु
 खितं जलसावन्विजंभीरुकुञ्जङ्गुणाम्बुभीरकं १३२६ यच्चोपघातानिभवंव्रत्सहत्यान्विनन्तथा प्रालाविहीनंयच्चापिप्रिखाहीन
 नथैवच १३२७ भित्तिवाह्यगतैर्दोरुकाष्टैरुधिरसंयुतं कृतङ्कः एतकिंसंयुक्तच्वलुक्कोरणनथैवच १३२८ प्रमशानदूषिनेंयच्चयच्चैवे
 त्यनिकास्थितं वासहीननायाम्लेच्छचारणालैष्वाधिवासितं १३२९ विवरानर्गतम्बापियच्चगोघाधिवासितं तद्गृहेनवसेत्क तो
 वसन्नपिनजीवति १३३० तस्मात्सर्वप्रयत्नेनवनयेन्मतिमान्नरः अन्यदेष्टुस्थितंदारुनैवान्यस्मिन्नयोजयेत् १३३१ नगुरुङ्कारये
 द्वीमान्पुराणैर्नचदारुभिः कुर्वन्नाप्नोतिमरणंसंपदानाशमेवच १३३२ जीर्णोतुत्तनंशस्सन्नो जीर्णोत्तनेषुभं दृवीर्नरेनीचगताउच
 स्यादस्तिणापरे १३३३ तिर्यग्मताः सर्वदिक्षुभागेपीडावह्नुमुष्टाः दक्षिणोयोजनमुचंपश्चिमेचाद्गोर्जन १३३४ तदद्गुप्तैरेवैवन
 स्याद्वैर्ष्वदिक्स्थितं एतद्देधन्तपाणाश्चगृहाणाङ्कुचिर्नष्टिजाः १३३५ विशेषेणद्विजातीनाम्भर्माणङ्कुः प्रयाम्यतः दृवीर्नरेनीचभाग
 प्रनयादाव्विनन्तथा १३३६ दण्डानाम्प्रश्चिमेयाम्येद्विज्ञानंसादेसंयुतः उर्ध्वंभक्तपुष्यान्पश्यगेहोद्देशान्तरंयदि १३३७ दक्षिणस्वंप
 स्येतनंद्वेधच्चविनिर्दिश्येत उच्चस्वोत्पन्नानीचस्थाः सत्सपाम्यगृहन्त्यजेत् १३३८ आयुःपुत्रकलत्राणिर्पतः शोघव्विनश्यति दृवीर्नरे
 रेनीचैर्भवेत्तस्मैजलान्तके १३३९ मध्यभूमिर्नदोषययावदृष्टिपथेनयोः रुद्धः स्येत्तर्वेदिग्भागदण्डान्विणानिसम्मितान् १३४० न
 चान्यजानीयनोर्नृपसप्रवसेन्नरः सौख्यभागेतथात्रिंशच्चत्वारिंशच्चैपश्चिमे १३४१ याभ्योपच्चाशत्संस्थानिदण्डानिनीचसंस्थितः प्रा

सादयैथीचतथा गृहं च आग्नेयवायव्यतये शरदां विवेक्षणं वेधः कश्चित्तन्त्रमेण सुतार्थिना तत्र विवर्जनीयाः १३४२ आग्नेये च दृष्टितो वेधः
नैद्विपुणभूमिषु नैवर्त्येद्वक्यथं यावदीशने त्रियुणङ्गुहान् १३४३ एतन्तृपानाङ्गुथिनम्वर्णं च यत्तु उर्वतः पूर्वशादिभक्तमेणीवनाहं
णादिभक्तमेणच १३४४ पञ्चाशद्वक्तुवाग्नीचैर्विधेयं त्विजमन्दिरात् तथास्यैव्यजनोनीचोदरादास्तत्रैतिसम्मितान् १३४४ जलाशयस्य
स्थितोष्णेष्वेप्रान्नदरादन्हेस्युणान् याम्योषस्योहरे देहे द्दरादाम्बिशानिसम्मितान् १३४५ पृश्नाणान्तुसमासेन कथयामि पुरापुरं दशद
रादनिपर्यन्तं प्राज्ञे पूर्वनीचगं १३४६ उच्येद्वा दरादरादन्हीचस्यानस्थितस्य तु पश्चिमे भविष्यद्दरादन्हीचस्य तु पश्चिमे भविष्यद्दरादन्हीचस्य तु पश्चिमे
नेषान् दरादनिगृहानि पश्चिमे वेत्तु वैपरीत्ये पादद्वी नान्दरादन्हीचस्य ज्यत्तु द्विमान् १३४८ प्रातश्चरादनिपर्यन्तं मयी ह्यनेन पुरवाहिनां
समभूमिषु सन्त्याज्यो वेधेये द्विजपुङ्गवाः १३४९ दक्षिणे नैतोदित्विषये भवनवेर्यस्तयोगना दोषाः सुतपरं प्रेक्षत्वे भवति सदा तत्रम
सिनां पुंसं गृहं हादं च नद्याचतुर्थी भावो भवेदिति त्विषये स्थितो वा कर्देव नीचे यमदि स्थितस्य गेहं च चाग्नेयं भवेच्च दोषः १३५० अमाव
स्योद्धवाकन्यापितृहायोगाः सुप्तः तथायाम्यगृहं स्याज्यन्नेरेण भूतिमिच्छता १३५१ रक्तं श्रीघलम्योष्टीपिङ्गादीकणातालुका भर्तोरह
निसाक्षिप्रंतथायाम्यगृहान्पुरं १३५२ आस्तस्येन यथावेहं दुवेण यथाकुक्षं दक्षिणयथाजम्बतथायाम्यगृहान्पुरं १३५३ उदीचो म्विष्य
सेदादौ पश्चाधाम्यन्तु विष्येत् तद्गृहं विद्यते तत्र पुत्रदा रौहिनाशनं १३५४ ईशाने विष्यत्सेच्छागन्ताकागः सिंहमदाकः आग्नेयस्थगृहङ्गा
कम्वायव्यसंशेषेन नद्या १३५५ काकम्भस्येद्वदौ पश्चात्तैर्ध्वयदिक्तं छागसदृशं दशने सिंहनामालुनैव कृते १३५६ सिंहो भक्षयते सेन ॥ ४१

नमस्कः श्येनभक्षकः आग्नेयादिज्ञानेनैव त्रयस्य जावर्णसङ्कृताः १३५० ज्ञानिभ्यश्चाश्चौषधिविदिरस्यानैव दोषदाः वैपरीत्येन वैधः स्यात् ननु ह्य
णां स्थितेऽथतः १३५८ उत्तरे द्विगुणाभूमिः सम्यग्भूमिश्च पूर्वैकं पश्चिमे त्रिगुणाभूमिः क्रोशं भेकं नुदक्षिणे १३५९ मेतल्लं संस्थितं मेरुद्वारस्य अभिमु
खं च यत् ननु हं ननु भूमौ तं यद्विज्ञेयं ततो स्थितं दशकुलं मेखलास्याच्चतुर्थांशो न वरुदात् नगरा द्विगुणाभूमिः परित्याज्या सुभे सुता १३६१
नगरं कुगरये चान्यत्र च वैधस्त्विनिर्दिशेत् यस्मिन्मूर्धे जनास्ते र्वे मृतायास्ति विनृक्ष्यं १३६२ मार्गः प्राएव विज्ञेयः शोषाः देशान्तरं गतिं गृहभि
निबुध्येत नानाते गृहा गृहिणां सदा भयदा उन्नतसन्नापकस्तत्र कारयेत् यथायाभ्यन्तथा वायं यथावायन्तथा उदक् १३६४ यथा उदक् त
थाश्च वैफलं साम्यं प्रकीर्तिते आकर्षयद्यथा पौषमारुह्य भवनं नरः १३६५ विलोक्यति वाणेन लक्ष्मं च नं भिनम्रितः मूलात्रदीर्घा काशानं जले
नाष्टरितं स्थलं १३६६ नविकी ननु चिद्रेन्ध्रे दंतस्थं न दोषदं कुपेष्टाने प्रयावापीतडागे च जलाशये १३६७ मन्दिरे देवसंदने चैत्ये प्राकारतो
रणे सतनं वसने वास्तुगन्धस्य ह्नुं हं शुभं १३६८ दक्षिणे निर्मोक्षे वतथा यच्चिमर्दयोः मार्गयोर्भेलनं यत्र तच्चतुष्यथमीरितं १३६९ आ
देशे गृहं दक्षिणभागसंस्थं पश्चात्ततो नरं मृगस्थानं हनन्ति हन्तुं नृपति कदाचन १३७० तथैव पश्चिमे र्वे हनं मध्यगनङ्कं हं तथैव सुखदं श्रो
त्रं सदनं पश्चिमे स्थितं १३७१ विषमे मभूमिद्वेधने वेधश्च गतो चने गृहस्य दक्षिणे भागे ह्नुं पोदोषप्रदो मर्कः १३७२ अपत्यहानि भूनां प्रस्त्वथवा
ने गमन्तुं अदर्शने न दोषारे हरे वा समं ह्नुमिषु १३७३ न वेधने गृहाः सर्वे पथोक्ता विदिशि स्थिताः अश्वत्थसुसयदो ह्नुं रं भव्यं क्रमेण च
१३७४ पूर्वो दिदिह्नुं वेधः स्यात् सर्वेषां प्राक्तना विदुः राजवृक्षं तस्यानिर्गशा म्रकङ्कं दल्लीफलं १३७५ पूर्वो दिर्कं मयोगे न वेधन्येत न दुप्रास्ता

三

मौली जवरीरः पुष्पबुद्धेश्वपनसैर्दाडिभैस्तथा १३९१ जातीभिर्महिकाभिश्चशतपत्रैश्चकेसरैः नालिकेरैश्चपुष्पैश्चकर्णिकारैश्चकिंशुकैः
१३९२ वेष्टितं भवनच्छृणं सर्वसौख्यप्रदायकं आदौ वृक्षाणि विन्यस्य पञ्चाङ्गेक्ष्णाणि विन्यसेत् १३९३ अन्यथा यदि बुद्धो न तु नृह नैव
एतः ३२

शोभनं नगरं विन्यसेदादौ पर्वकाद्रेः साणि विन्यसेत् १३९४ अन्यथा मर्दि कुर्वोणस्तदाननुभमादिशेत् पीताथ पूर्वैकपित्वाहुताश्रेया म्येचक
णा निर्वर्त्तनी च स्यामा मुक्ताप्रतीच्या हरिताय चाथौ च्चेतायसौ म्येव वलाचर्दशे १३९५ इष्टान्नसर्वे बोभे ध्ये च्चेता पश्चिमैर्नैऋते तयोर्मध्ये
रक्तचूर्णोपनाकापरिकीर्तिना १३९६ सर्वे वर्णो तथा मध्येपताकां किरणीयुता बहुप्रमाणा कर्तव्यास्तं वाहुप्रमाणकं १३९७ यद्द्वारमार्गे भवेत्तु
ध्वजः कोटशहस्रकः सप्तभ्योऽस्य विधिवत्स्थप्यः सयगटाभरणीकृतः १३९८ पुष्पमालान्वितः स्थायोद्धारमार्गेऽथ दक्षिणे इति मोक्तव्यास्तु
शास्त्रमूर्ध्वं गौयधीमते १३९९ गर्गोत्पराशरः प्राप्नोतस्मात्प्राप्तं हृत्स्वः हरुद्राद्यादिष्वकर्म प्राप्तवान्वास्तुशास्त्रकैः १४०० सविम्बक
र्मजगत्तोहिताय कथयत्युनः वासुदेवदिक्पुनर्भूत्येकं भक्तिर्नैव वीव १४०१ इदम्यविचित्रं परमं रहस्यं यः पठेन्नरः तस्मादवितथा वाणीस
त्यं सत्यं वदाम्यहं १४०२ अथ सविमलविद्यो विष्णुकर्म महात्मा सकलसुखवशिष्टः सर्वे प्राप्नुयाद्यैवेत्ता सकलसुरगणानां स्ववधारः कृष्ण
मा भवन्निवसतां सच्छस्त्रमेतच्छकार १४०३ इति ब्रह्मसूक्तविष्णुकर्म प्रकाशे विष्णुकर्मणे तं वास्तुशास्त्रे त्रयोदशोऽध्यायः १३ ॥ १०॥

॥ इति विश्वकर्माप्रकाशसमाप्तम् ॥

